

Sacerdos

restitutionē statim faciendā: ne creditores ad dilationē dandā: Rū. Dir. vbi s. q. discretus sacerdos pōt consciā suā firmare, ex eo q. intendat vñler gerere negotiū creditoris, eo q. videt q. aliter nō pōt recuperare impetrū vel nō ita cito rem suā, pōt si pmitat bona fide satissimē infra certū diem cōcedere dilationē, et peccatorē absoluere: vel aliam recipere pōt cautionē. Non tñ consulovt accipiat iuramentū: vt sic creditor: recuperet qd ei debet et peccatorē nō recedat a p̄sbytero despatis.

¶ Querit vñlmo Dir. Vtrum in aliquo casu possit dispensare ecclesia cum aliquo: ut pōt succurrere in terra sancte vel bñmō: q. nō restituat qd alteri restituere tenet: Ilo. dicit. q. in his in quibz est peccatum mortale fm p̄ceptum diuinū: vt in furto vel rapina et bñmō: vt. xiiij. q. v. penale nō pōt dispenſare ep̄s nec etiā papavt dicit aliqui: quin pñiam agat et restituere fiat: extra de vñl. cum tu. xiiij. q. v. si quid. et c. multi. Et hoc dicit theo. In his vo in quibz est peccatum mortale fm positū ius: et est cōter ep̄s et inferioribz pape interdicta dispensatio: vt in erēcato: vel irregulari: qui recipit bñficiū extra de cle. ex. mi. postulatis. nullus dispenſare p̄t. vel pñiam p̄stare: nisi solus papa. vel is cui sp̄aliter cōmisericit. Si vo nō est interdicta dispensatio: tunc pōt ep̄s dispenſare: vt notat Archi. xiiij. q. v. nō sane. Qd intelligas verum de bonis ecclasiasticis. Nec Dir. De hoc vide s. Papa.

Sacerdos. Qualiter sacerdotes dicant ligare et soluere: Rū. fm Ray. tribo modis. Primo ligant et soluit. i. oñidunt aliquē ligatu vel solutū esse a deo. Nam et si quis apud deū solutus sit. tñ in facie ecclesie nō als solutus habet: nisi p̄ iudicium sacerdotis. de pe. di. i. quātumlibet. Secō ligant cum satisfactionē penitentibz imponunt. vel loliū cū de ea aliquid dimittunt. vñl p̄ eam purgatos ad sacramonū cōmonem admittunt. de pe. di. i. multiplex. Tercio p̄ executionē vel absolutionē. de qua dictum est satis s. in titulo Excoicationum.

¶ Vtrum quēcūq; sacerdos ligatu vel soluit ligere et soluat deus: Rū. fm Ray. illa auctas. qd cunq; ligaueris et c. nō simpliciter intelligēda est: sed tunc demum cum sacerdotis iuste ligatur vel soluit. Nam iudicium triplet est. Primum est dei quo. s. deus mandat aiām in contritione. Secundum est sacerdotis qui auētate clauū ligatur vel soluit. Tercium est curie celestis. s. approbant. Itaq; qd cunq; ligaueris et c. exponit. s. iuste: vel clave non errante. erit ligatu et in celis. q. approbationē. xij. q. iij. tunc vera.

¶ Vtrum sit melior missa boni sacerdotis q. malit: Rū. loqui possumus dupliciter de missa. Aut qđtum ad id qđ est essentialē in ea. s. corpus xp̄i. Et sic a quoconq; dicat equaliter bona est. Vel qđtuz ad id qđ est annorum lacro. et quasi scđario. Et sic missa boni sacerdotis melior est. q. nō solum habet efficacitā ex opato. sed etiā ex devotione celebrantis. Et ideo ceteris paribz: melius est audire missaz boni sacerdotis.

¶ Quo autē sacerdos habeat duplē actū. Vtrum

sup corpus xp̄i verum. Alium sup' corpus xp̄i myſticum. Et quō dicti actus sint distincti. vt re quirat ad confessiones audiendas vide supra. D. do. iii.

Sacramentum. Quid sit: Rū. fm mḡm siniarum. Sacra est sacre rei signum. vel fm Aug. Sacra est inuisibilis gratie visiblē forma. Et de substātia cu inuisiblē sacri noue legis necessaria sunt tria. s. materia elementū. et forma. s. verbū. et intentio. ministri copulans formā materie. i. q. i. detrahe.

¶ Quo sunt sacra necessitatis: Rū. fm doc. v. baptismus. Confirmatio. Eucharistia. Penitēcia et Extrema vñctio. Et dicunt esse necessitatis. q. sunt in p̄cepto. Et tenet quilibet ad ea suscipienda p̄ loco et tempore. Reliqua duo sacra sunt voluntatis. s. odo et matrimonium.

¶ Vtrum sacra possint iterari: Rū. tria sunt sacra que nō possunt iterari. s. baptismus. odo. et confirmatio. i. q. i. qd quida. Nulli enim sacra fienda est in iuria. que dī fieri qd iteratum iteratur. qd prima collatio nō valuerit. i. q. i. sacra. In collatione enim cui inuisiblē p̄dictorum trium imprimitur character aīe. q. etiā post mortē non p̄t ab eo separari. Unde si quis resuscitaret nō esset rebaptizandus: aut recōfirmādus. aut reordinādus. secus in alijs quatuor sacramentis.

¶ An vo resuscitatus recuperet vxorem vel bona vide s. Ecclesia. i. 3. Impedimentum. xiiiij. Et addē fm Vg. q. resuscitatus contrabens denuo cū alia nō esset bigamus: q. nō dividetur carnē sua. ppter hoc in diuinis. De materia bñmō sacramentū vide singularia s. Confirmatio sacri. Quod autē istori sit maius: dī in his versibz. Maior: in effectu: baptismus: corpus in esse. Leniungum signo. maior crisma ministro.

Sacrilegium. Quid sit: Rū. est sacre rei violatio vel usurpatio. Et dī quasi sacrum ledens.

¶ Quibus modis committit sacrilegium: Rū. fm Ray. Committit qd rōne psonae: vt cū quis uerberat clericum: vel rapit monialē. Qd rōne loci: vñcum quis violat immunitatē ecclesie: vel cimite rū. Qd rōne rei: vt cum res sacra: vel sacro vñli deputata usurpat. Et hoc diuidit. s. auferendo sacramentū de sacro: vel sacru de nō sacro. vel nō sacru de sacro. xij. q. iiiij. quisquis.

Sagittarius. Vtrum licet vti arte sagittario: et vel balistario: vñl: Rū. xp̄iani p̄t hoc exercere officiū cōtra paganos et fidei p̄secutores. et etiam cōtra xp̄ianos ex pte iuste bellantū et in bello iusto. q. in tali bello vt dicit Aug. xiiij. q. iiij. dñs. 7. q. viij. vt pndē. vtrum apte quis pugnat. aut ex iniidijs: nihil ad iusticiā interest.

¶ Que autē sit pena exercentiū artē mō p̄hibitō. Rū. pena eorum est q. sub anathemate p̄hibetur extra co. c. unico.

Saracenus. Saraci dicunt
qui nec nonū nec vetus recipiunt testū.
qui nō ab Agar ancilla Abrae: de q̄ oti-
lunt noluerūt se noiant: h̄ potius a sara uxore libe-
ra saracenos se appellauerunt. Et inter eos sunt
quidam samaritani a samaria ciuitate z. puincia qui
recepérunt solū. v. libros moysi. alios respuerunt fīm
Ray.

Vtrū ritus gentiliū seu paganorū sint tolerādi.
Mis. fm. **I**bo. **I**cōd. scđe. q. r. **I**z eccia n̄t et festa in-
deonī agi toleret. **R**itus tū gentiliū nō tolerat, ni-
si forte p̄ter scandalū vitadi; vel sc̄lina; aut b̄mōt
sint aliqui ad t̄pus tolerādi ritus paganorū aut be-
neicorum.

Satisfactio. Quid sit. Rū. est
cas petōū excidere. et ea suggestionib.
aditū nō indulge. de pe. di. iii. latissatio
Vtr satisfactionē iniunctā. sed in petō mortali
expleta: necesse sit iterare. Sic fm Ri. in quolibet.
q̄ sacerdos in iungēs penitentē pñiam penam ad
quā obligat in purgatorio. mutat in illā penā quā
penitentē iniungit. p̄ illis peccatis in hac vita soluē
dam. si pena condignā fm dei iudiciū iniungit pe
nitētē. rita penitēs remanet ligatus ad istā penaz
soluendā. q̄ si eam nō soluit. nouū peccatiū cōmit
et. Si aut illam soluit in charitate exīs queritur
ab illa pena purgatoria q̄ p sacerdotē in istam fure
rat cōmutata. q̄ hec pena in charitate soluta. est sa
tisfactio. Si aut soluit ea in peccato mortali. tūc
nō absoluūt a pena purgatoria: que in h̄stam p sacer
dotem fuerat cōmutata. viii quo ad hoc satisfactio
ria nō est. Aliigamine m̄ quo ligauerat eum sacer
dos: istam pena libi in iungēdo absoluūt. viii solue
do illam in peccato mortali. transgressor illius p̄ce
pti nō efficit. nec illā pena de necessitate salutis ite
rum facere tenet.

Landalum. Quid sit; R. fm
Tho. sed a sede. q. lxxij. qd greci scādalūz
dicunt nos offenditionē vel iniuriam: vel
impactionē pedis possimus dicere. Contingit ei
qzqz & aliquis obes ponit alicui in via corporali.
et impingens disponit ad ruinā. & dī talis obes
scandalū. Et silt in pcessu vie spūalis cōtingit ali-
quē disponi ad ruinā spūalem: vel p dictum vel fa-
ctum alterius. In factum. s. aliquis sua admonitionē
vel inducōe. aut exēplo trahit alterū ad peccati. Et
hoc prie dī scandalū. Nihil aut̄ fm. p̄nuam rōnē
disponit ad spūalem ruinā. nisi qd habet aliquem
defectū rectitudinis: qd qd est pfecte rectū mag-
nitudi boicm cōtra calū. qd ad ruinā inducat.
Et iō cōueniēter dī qd scandalū est dictū vel factū
minus rectū: pbens alteri occasionē ruine.

Dintrū scandalū sit peccatum: R. fin Tbo. vbi
d. q. duplet est scandalū. s. passiuu. vicz in eo qui
scandalizat. t. illud est semper pectui. Non enim scanda-
lizat nisi in ceteram aliqualiter ruit spūia tuina. quia
peccati est. Aliud est scandalū actuū. s. q. est in eo q
scandalizat. Et hoc semper est etiam peccatum. q. vel opa-

qd facit est peccatum: vel etiam si non est peccatum: saltez
babet peccati. vel mali spem. Ideo dimittendus est
pter primi charitatem ex qua unusquisque conatus
luti primi puidere. Et sic qui non dimittit contra
charitatem agit. facit de vi. et hoc cle. cu ab omni. Si
tum scandalum pacientis potest esse sine petro agentis: re-
puta. cum aliquis scandalizat de his quod aliquis bene fa-
cit. et quod spem mali non habet. Item scandalum agentis pe-
sse sine petro patiens: ut cui quis inducet alium ver-
bo vel facto ad peccandum. Iste quidem tantum est se
scandalizat. sed si alius non co-sentit it. nimis est
a peccato.

Votru scandaluz sit spale pctiū: Rū. fm Tho.
vbi s. scandalū passiū: s. in eo qui scādaluſ. non
pot esse spale pctiū: qz ex dicto vel facto alterius ali
quē ruere ptingit fm qdūq; genus peccati. nec ip
sa sumptu occālōis dat spalem rōnem peccati.
Scādaluſ vo actiū p̄ esse dñplr. s. p le z p accidēs
placēs. qdē qn̄ est p̄ter intentionē agentis. Et sic
nō est spale pctiū. qz qd̄ est p̄ accidēs nō constitut
spēm. H est circūstantia aggrauās. s. qd̄ in publico
fit. Per se vō est scandalū actiū. qn̄ aliquis mor
dinato suo dicto: vel facto intēdit alii trahere ad
pctiū. Et sic ex intentionē spalē finis sortit rōnem
spalis peccati. finis etiū dat spēm in moralib.
Votru scādaluſ sit pctiū mortale: Rū. fm Tho.

Scandalum passiuu[m] p[ro]p[ter] esse veniale q[ui]s b[ea]ns impactione[m] p[re]putia cu[m] quis ex inordinato dico vel facto alterius p[ro]monet motu peccati venialis. Q[ui]q[ue] vo[lt] est peccatum mortale: q[ui]s b[ea]ns cu[m] impactione uniuersa pura cu[m] aliq[ue] ex inordinato dicio vel facto alterius, p[ro]cedit v[er]o ad mortale peccatum. Scandalum vero actuuum si p[ro]p[ter] accidens p[ro]p[ter] esse q[ui]q[ue] veniale: pura cu[m] aliq[ue] vel actus peccati venialis comittitur: vel cu[m] qui n[on] est in se peccatum. Et habet aliquis spem maledictionis: cu[m] aliqua leui indiscretio[n]e. Q[ui]q[ue] vo[lt] est peccatum mortale, siue q[ui] p[ro]mittit actum peccati mortalium, siue q[ui] co[m]mittit salutem p[ri]m[i]: ut p[er] ea p[ro]leruanda n[on] p[er]mitat facere q[ui]d sibi libuerit. Si vo[lt] sit p[er] se: pura cu[m] intendit inducere alii ad peccandum: si quid[em] intendit inducere ad peccandum mortaliter: est mortale. Et sicut intendat inducere ad peccandum venialiter per actum peccati mortalium. Si vo[lt] intendat inducere ad peccandum venialiter per actum venialis: est veniale.

Vtrum bona spūalia sint, ppter scandalū dimicanda: Rū. fm. Tbo. vbi s. Quedā sūt bona spūlia de necessitate salutis; q̄ p̄termitti non p̄t sine eccēto mortali. t talia, ppter scādalū p̄termitti nō obēnt. Quedā vo sunt bona spūalia q̄ non sunt de necessitate salutis. Et tunc distinguendū; q̄ scādalu m qđ ex eis aliquī orū, q̄q̄ ex malicia, pcedit. cū aliqui volunt impeditre hīmōi dona spūalia; scādalū p̄citādo. Et hoc est scandalū p̄becorū. q̄q̄ vo scādalū, pcedit ex infirmitate vel ignōtia. t hīmōi scādalū est p̄missiōrū; ppter qđ spūlia opa sunt occultāda; vel enā interdū differēda si p̄iculum non imminet quoq̄ redditā rōne nō scādalum cesseret. Si aut̄ post redditā rōnem iacet, iam videſ q̄ qui inde scādalū sumit nō ex mōritā. s̄ potius ex malicia, pcedat. Et sic, ppter w nō sunt spūalia opa dimittenda.

pp. iij. **S**i p̄dicatorib⁹ sit
vita & ex̄plaritas
i platura vītā & cōst̄at nō potuit dīḡi. q. d. vītā & p̄dib⁹ dōlētā & cōst̄at & tēmperatā. O rī
Cōnīcū go vītā. H̄t q. p̄t. T̄t at dīc alijs vītā. Dīḡ. q. fāit l̄ omittit alijs. q. omisso l̄
fōr vītā n̄ manet. qd̄ sū p̄to c̄c n̄ pp̄. Vñ dñc oīc p̄fēcēt. **V**erbalē t̄ dñm t̄ fōr p̄b̄l alioe
occaſionē zūm̄. De illo q. alijs q. dñc dñc q. v̄p̄dēt c̄c n̄ fūp̄dēt n̄. Nō dñc oīc māla q.
p̄t fūz̄i nll̄z ad māla māla & q. dñc alijs māla c̄c n̄ vītā. Nō dñc b̄z. q. dñc iū p̄fēcēt. q.
mīl p̄t ex̄st̄imāt ea p̄fēcēt. Ideo si oīa bona mīl c̄nt p̄ona statuta. & dñc p̄la & alijs statuta
n̄ sit dēpta p̄fēcēt sāḡin p̄ḡ. p̄ḡ p̄d̄rēt q. oīa b̄o mīl. C̄l̄s q. Sīc de ill q. oīa p̄la vītā
alijs h̄ p̄m̄ p̄t. Nōn s̄t dīḡ grām̄ p̄. Et ex̄zorizat h̄is vītās n̄ facaret c̄c sufficētōs dolēs
dēlī. q. p̄t s̄t p̄ndalū. Dūrit s̄t dōtōis q. p̄i arz̄ n̄ d̄ ad h̄is cōst̄atās. Pētō n̄ p̄lēs dāpna
būtā ex̄ sua s̄iſi tātō p̄ḡ mīlāb̄. Ex̄p̄dēt itaſ̄ h̄t q. dñc q. fūp̄dēt māla c̄fīnālā &
rollo q. dēlēgēt q. p̄fēcēt. ut s̄bi sufficēt sua dāpna. n̄c alijs dūrit ad p̄t.

Scientia

Vtrū punitio petō sit. ppter scandalū dimittēda: Rū. fm Tho. vbi s. penaz. infliccio intantuz hzrōez iusticie. inq̄ tu q̄ eas petā cobibent. Si aut̄ p̄nflctōez penaz manifestū sit pl̄t maiora petā sequi. tunc penaz infliccio nō p̄tinebit sub iusticia. Et in hoc casu a petō punitio cestandum est: vt ait Aug. l. di. vt cōstitueret.

Vtrū impletio p̄silioz. largitio elemosynaz. et bmoi opa misericordie sine p̄temittēda. ppter scādaluz Rū. fm Tho. vbi s. Qā talia nō sunt de necessitate salutis. Iz ppter scādalū n̄ sine simpl̄r dimittēda sunt tñ interdū occulta: vel differēda. ppter scādalū pusilloz. quiq̄ redditā rōne. scādalū cestet. Quiq̄ tñ p̄silioz obseruatio z pletio oper misericordie sunt de necessitate salutis. ut p̄z in his q̄ voverunt p̄silia. z in his q̄b ex debito iminet debitoz alioz. subvenire. vt in tpalibz: puta. pascēdo elūritēs v̄l in spūalibz: puta. docendo igno:ates. Et hoc siue bmoi fiant debita. ppter iniunctū offīni: vtz in p̄lati. siue ppter necessitate indigēti. tunc eadē rō est de bmoi sicut de alijs q̄ sunt de necessitate salutis.

Vtrū correctio fraterna sit. ppter scādalū dimittēda: Rū. fm Tho. vbi s. correctio fraterna ordinat ad emēdationē fratri. Et iō intantū p̄putāda est inter spūalia bona. inq̄ tu hec pseq̄ pt. Qd nō cōtingit si ex correctō fr̄ scādalizēt. Et iō si ppter scādalū correctio dimittat. nō dimittit spūiale bonū.

Vtrū petīn veniale sit p̄mittenda. ppter vitādū scādalū: Rū. fm Tho. vbi s. petīn veniale. ppter vitādū scādalū nunq̄ ē faciendū. Si ei faciēduz esset. iā nō ēt petīn. h̄b̄ p̄tingit interdū q̄ aliqd qd̄ esset de se petīn. si fiat. ppter vitādūm scādaluz nullum esset petīn. Sicut verbū ociōsum est petīn veniale q̄i absq̄ vtilitatem dī. si aut̄ ex cā rōnabilit̄ p̄ferat nō est ociōsum. nec petīn simpl̄r.

Vtrū tpalia sint. ppter scādalū dimittēda: Rū. fm Tho. vbi s. distinguidū ē. q̄i tpalia sint nobis ad p̄leruandū p̄missa. sicut bona eccie p̄mittūt p̄platis. z bona cōta reipublice p̄mittunt rectoribz. talū p̄fervatio. sicut z depositoz iminet his quibz p̄missa sunt ex necessitate. z iō nō sunt. ppter scādalū dimittēda. sicut nec alia q̄ sunt de necessitate salutis. vñ z be. Tho. cātu. repetit̄ tres eccie cū scādalo regis. Si vo tpalia sunt talia. q̄i nos sum⁹ dñi. dimittere ea tribuēdo si penes nos hēamus. vel nō repetēdo si apud̄ alios sunt. ppter scādalū q̄i de bēmus. q̄i nō. Si enī ex hoc scādalū orat. p̄e iugantia vel ppter infirmitatē alioz. qd̄ dirim⁹ ēt scādalū pusilloz. tñc v̄l totali dimittēda sunt tpalia vel aliter scādalū scādalū. s. q̄ aliquis admōnitōz. Si vo scādalū orat ex malitia. qd̄ ēscādalū phyleou. tunc p̄t̄ eos q̄ scādalū sic coūicat. nō sunt tpalia dimittēda: q̄i hoc etiā noceret bono cōzeo q̄i daret occasio malis delinq̄ndi. z noceret ipsiſ rapientibz. qui detinendo aliena. in petō remanerent.

Confessio. Dōne duo sūt electi ad Lientia. cundē ep̄atum: q̄z vn. est theolog. Alter canonista. Quis cor sit p̄ferendus. in alijs data p̄itate: Rū. Pano. fm Tho. in. c. de glan. q̄i si in loco versak magis cāz ventilatio; p̄ferendus ē canonista. Si at

ibi pullulat hereses vel loc⁹ est vicin⁹ hereticis. nō p̄ferendus est theologus. M̄x̄tus tñ eēt p̄ferendus vtric̄. Dicit enā q̄ nō est necessariū q̄ ep̄s sit m̄x canonū. Satis est ei q̄ hēat̄sciam p̄petentē. q̄ cōperēs scia tolerat̄ in plato. Iz eminēs desideret: vt in. c. pe. de p̄ben. z in. c. cum nobis. de elec.

Ententia. Qñ d̄sna lata a iū iure q̄i ē de hoc factū statutū ab eo q̄ cōdere pt. Sna v̄o a indice est: qñ aliq̄s iudicēt indicat int̄ ptes. vel qñ excōicat: ve. p̄e p̄tūma ciā z bmoi. Silt etiā d̄ a iudice fieri. qñ non p̄ modū p̄tōis. h̄ in odium alicuius malū p̄missi ferat excōicatio. siue generalia siue spalis. Et silt dīto enā si fiat in odium cōmittēt in futuro. dum nō intendat facere p̄petua. stōem.

Vque est sna interlocutora: Rū. ē illa q̄ nō sup̄ p̄ncipali. h̄ sup̄ alijs q̄nibz p̄ferit. s. inter p̄ncipiaz cāz z siue. vt est de aliq̄ teste repellēdo. vel recipien do. d̄ dilatōe dāda; vel nō v̄l p̄t̄ dici interlocutora q̄int p̄tes loq̄ndo. p̄ferit sine scripture solētate. et eo. z s. li. vi. h̄ in d̄z redigi in scriptis. h̄ nō ē p̄p̄t̄ hoc necesse q̄i in scriptis p̄ferat. vt eēt p̄ p̄ba. c. q̄m.

Vque est sna diffinitua. Rū. diffinitua sna est qñ p̄ncipalis qd̄ diffinit. ff. de re iudi. l. j. Et d̄z p̄ferri ab ipso iudice. tñō ab alio. Alter nō valer: ni si iudex sit ep̄s qui p̄de p̄ alio recitare ad instar illustrium. L. de sen. ex pi. re. l. ii. z. d. c. z. s. li.

Vtrū sna diffinitua siue scripto valeat in aliq̄ casu: Rū. sūt casus in quibz valet fm Jo. an. Primo qñ breves sunt cāz. z marie vñluz p̄lonaz. Et p̄t̄ dici brevis duoz aureoz. tñ in his attēda p̄lue tudo. q̄ si nō appetet relinq̄t iudicis arbitrio. Itē valet cū ep̄s in cā ciuili inter clericos iudicat. x. q. j. si q̄i cu clero. Itē cuz p̄ses deposito officio pue nit vt reddat administrōz. vt in aut̄. vt in iudi. siue q̄i suffici. s. necessitate coll̄. Itē cuz papa p̄ se p̄nunciat: valet. Iz nō tulerit eā in scriptis. Ipse ei solitus ē legibz. L. de legi. l. digna vot. Itē fm q̄sdā valet si sit lata in cā m̄rimoniālē. et de testi. Albit̄. Et idēn. oibz causis in quibz p̄cedit de plano siue strepitū z figura iudicis. vt in cle. sepe. de ver. lig.

Vna d̄z ferri sedendo. Item in loco publico et honesto. iii. q. ii. s. spacium. Item d̄z ferri de diez nō in tenebris. Item nec diebz ferriatis. marie sole nibz z festiniis. Item nō d̄z ferri p̄ venalitatē. ii. q. vi. s. diffinitua.

Vtrū sna lata a nō suo iudice teneat: Rū. nulla ē extra de iudi. at si. vide de hoc s. Ercōicato. j.

Vquid si duo sūt iudices z p̄ferat diversas snis: Rū. si p̄cesserint ex iurisdictō ordinaria. tenet p̄ reo. z nō p̄ actore. nisi in cā favorabilit̄. puta. matrimonio. dote. vel libertate. siue testo si. p̄ his fuerit lata. Si vo p̄cesserint ex p̄tate delegata. p̄det. ex arbitrio delegatis. q̄ si ex cōpromisso. neutra. deb̄ h̄c vigorem. extra de iudi. duobz.

Vtrū sna lata inter alijs p̄indicet alijs: Rū. refr. nec snia; nec res inf̄ alios acta vel iudicata p̄iudicat alijs. extra de fide instru. m̄t̄ dīlectos. z extra eo. q̄uis. f̄allit tñ in multis casibz. s. cū cāe sunt cōnece. lxxxi. di. tantis. iii. q. vi. hoc q̄pp̄e. extra de ac

Sepultura. I. Fo. CCXXVII.

en. ad petitōz extra de pur. ca. c. pe. Itē in cā liber-
tatis. ff. de sa. ho. l. ingenuū. Itē in cā filiatiōis. ff.
de li. agnō. l. in fi. q. t. iij. Item fallit si actio vel de
fensio pīmo loco pīmetat ad aliquē. et ipse sc̄ēter pa-
tia se q̄ expiri de re illa. q̄ intelligit iuri suo re-
nunciare. vt si debitor passus sit expiri creditorem
de p̄prietate pignoris qui succubuit. si debitor po-
stra vellit agere. obstat ei res indicata. vel etiam
econversio creditoris passus sit debitorem agere. ff. d
re iudi. l. sepe. et extra eo. c. pe.

¶ Otrū sīna lata inter alijs alteri. p̄sit. Rū. regi-
nec sīna; nec alia res int̄c̄ alios acta alteri. p̄dest. fal-
lit in certis casibz. Primo quidē in q̄rela inofficiōis
testamēti. vt. ff. de inof. te. l. papinianus. S. memi-
niss. Itē in re indivisibili: vt. ff. si ser. ven. l. loci. S.
si fundus. Item in re cōi cum pupillo: vt. ff. q̄ ad.
ser. amit. l. si cōem. Itē. p̄dest vbi res ē cōis cu filico
gr. L. de co. re. ali. l. iij. Motat̄ bee eē co. c. pe. in glo.
¶ Quibz auxiliis subleuaſ sīna: Rū. q̄ tuor. l. p̄ ap-
pellatiōz q̄ d̄z fieri infra. x. dies a tpe late sīne. q. q.
v. c. j. t. c. anterior. Sedo. q̄ supplicatiōz. vt cum
lata ē a p̄ncipe: v̄l ab alio: a q̄ nō h̄ appellarē. xxv.
q. ix. c. venia. t. c. sīnam. Tercio. p̄ querela falli: vt
li dicāt lata p̄ falsos testes: vel alias falsas pbatōes
vt extra de resti. c. sicut nobis. et extra de. p̄ca. i. nr̄a
et de p̄ba. c. l. z. t. L. de fal. l. querela. Quarto p̄ resti-
tutionē in integrū: vt extra de resti. in int̄. p̄ totū.

Sepultura primo cōi-
ter. Sepultura fm. Bof. q̄ijs accipit p̄
officio qd̄ ipendit copibz lepelēdis. Et
hee vendi nō p̄t. extra de sy. nō satis.
An aut̄ p̄ ea possit aliqd exigi: Dic fm. Panor.
in. c. ad aplica. extra de sy. post Inno. et Host. vbi
formatres cōclusiones. Quaz p̄ma ē. q̄ nō valet
p̄suētudo: vt tpe sacri aliqd p̄ferat ab inicio. Sedo
q̄ nō p̄ p̄suētudo introduci: vt aliqd def. p̄ sacris
vbi p̄cessit exactio: q̄ iniciū fuit symoniacuz. Et in
istis duobz casibz annullat̄ p̄suētudo. Tercia p̄lu-
sio. q̄ valet p̄suētudo: vt aliqd def. tpe collatōis seu
ex postfacto: obser. mera liberalitate p̄pli fuit intro-
ducta. Ita tñ vt sacra p̄missa liberaliter p̄ferat. Aut
p̄ voluit libere dare tpe sacri. et p̄t recipere. Aut no-
luit. Et tunc ne videant̄ sacra vendi: debent libere
p̄fieri. S. postea fiat p̄pulsio ad obseruandā p̄suētu-
dinē. Et de hoc videt sonare dictum. c. ad aplica.
Mo. tñ Panor. in. c. abolēde. extra eo. post glo. q̄
est faciēdavis in mō p̄cedi. Mā si. clerici dicunt peti-
mus hoc. p̄ sepultura. succubunt etiā si allegat̄ cō-
suetudinē. d. c. nō satis. Sed debet dicere. Consue-
tudo est: vt p̄ mortuis aliqd def. ecclie. seu clericis
q̄li velut dicere glo. q̄ nō d̄z clericis se fundare: vt
aliqd def. p̄ officio. h̄ q̄ tenet rōne laudabilis cō-
suetudinē. Et hoc mō nō d̄i dari immediate p̄ offi-
cio. Et idē p̄uro dicēdū q̄i est p̄suētudo: vt aliqd
def. ecclie. p̄ loco sepultura. Debent tñ p̄missa ista
officia impēdi. et postmodū d̄z fieri p̄pulsio ad ob-
seruandā cōsuetudinē: vt nota in. d. c. ad aplica.
qd̄ reputat̄ singulare in ista materia. et est etiam bo-
nus tñ. de iure ciuili. in. l. p̄milia. L. de sa. sanc.
ec. vbi. d̄i q̄ ea q̄ ab antiq̄ fuit solita ecclie. et mini-

stris tribui. nō debet aliquo mō impediri. Vide de
hoc s. Oblatio.

¶ An aut̄ possit introduci cōsuētudo ex libera do-
natō. vel ex his q̄ sunt mere facultatis. Pone exē
plum. Rusticus soluit omni anno vnum par capo-
num dño suo. an q̄ hoc sit inducta consuetudo.
Rū. Bart. in. l. cum de in rem versio. ff. de v̄lur. q̄
si quidē rustic⁹ soluit simpliciter nō adiecta aliqua
caula. tunc plūmū titulus donationis. Et sic non
inducit consuetudo p̄ futurō tpe. Si aut̄ nō soluit
simpliciter. sed respectu certe caule. verbi gratia. p̄
laborerio qd̄ teneo a te dño: dono vnum par capo-
num: tūc plūmū titulus etiā p̄ futurō tpe. s. qua-
tenus tenebit laborerii. Et sic cogit ad soluendū.
Idem dic in silibus. Sedo principaliter sepultura
dicat ipsa terra. Pro quo est notandum fm. Panor.
in. d. c. abolende post Gloz. q̄ quidam est locus
oīo pauatus. Et talis licet potestendi et ut ibi fiat
cimiterium vel ecclie. xij. q. ij. aurum. sedo es̄ da-
re locum religiosi. sed non sacram. vt si corpus
alicuius sit ibi sepultum de voluntate dñi. l. ij. L.
de reli. t. l. v̄lur. s. Et talis locus vendi non potest
vt dicit ibi tex. Et hoc est indubitatum de iure ci-
uili. q̄ immediate q̄s corpus tangit illum locum
desinit esse in dñio alicuius. l. q̄ q̄. ff. de aqua plu-
ar. Sed Inno. in. d. c. abolende. dicit hoc p̄cedere
de iure ciuili. nō aut̄ de iure canonico. unde putat
q̄ locus non efficit religiosus nisi auctoritate pen-
tificis deparet ad talem v̄sum. p̄ hoc. c. ad hec. de
relig. do. Et hec opinio originaliter fuit glosatoris
decreti: vt habet. xij. q. ij. in ecclesiastico. Et nota
illam glo. Nam ex hoc inferit q̄ talis locus potest
vendi. Sed Panor. dicit saluando dictam Glo. in
d. c. abolende. et dispositionem iuris ciuili. q̄ licet
stricto modo locus nō fiat religiosus quo ad hoc:
vt ille locus gaudeat privilegio loci religiosi et pu-
blici. tñ largo mō efficit religiosus. Mā deparet
est ad v̄lū p̄m. Secundum q̄ laic⁹ honestē
possunt appellari religiosi. Tercio est dare locū re-
ligiosum et sacram: vt est locus cimiterius. i. de-
putatus p̄ cimiterio ecclie auctētate ep̄i. et iste inde-
bie nō p̄t vendi. q̄ nō est in bonis alicuius. Et h̄
do. appellat̄ cimiteriū sacram. Stricte tñ nō p̄t
dici sacram. q̄ ecclie cōsacrata. cimiteriū aut̄ soluz
būdicit: vt in. c. nemo. de conse. di. j.

¶ Sedo quero: quid est ius sepulture? Rū. fm.
Ray. Ius sepulture est qd̄ cōpētit ecclie ad se-
pētiendū alijs in cimiterio suo. Et p̄uenit ex ponti-
ficiis auctētate et assignatō. Competit aut̄ generaliter
ecclieis parochialibz: vel etiā illis quibz a iure vel
privilegio cōcessum est nō aut̄ alijs.

¶ Tercio quero. An laici possint babere sepul-
trā: seu ius sepelēndi? Rū. fm. Host. et Hoff. q̄
non. respectu p̄prietatis. quia vt dictū est: loca sa-
cra et religiosa nō possint esse in dñio alicuius. sed
quo ad v̄lū possint babere. vt ipsi sui ibi sepe-
lant̄. nec eis innitis p̄t extranens ibi sepeliri. Ad
hoc. l. ij. S. si v̄lū fructuz. ff. de reli. t. l. v̄lur. s.
Et cīttamen Vin. q̄ propter necessitatē poterit ibi
extraneus sepeliri. Nam ob banc causam possunt
vendi calices et alia sacra donata. ecclie a laicis.
pp. iiiij

Sepultura.

D.c.aurū.hec notat Danor.in d.c.abolēde. Addit
enā Lu.ro.in suis singularibus q̄ prelatis ex iu-
sta cā pōt in sepulcrum vnius aliquē immittē alio
in iuncto fīm canones. Secus fīm leges. Et idē videt
dicendū fīm Danor. t Mō.in sedibz seu bāchis:
q̄ placi tale ius sibi in ecclēsia acqrere nō pñt. h̄ to-
leratus; ut in c.iii de iurepa-

**Quarto q̄o:an vas lapideū seu ligneū aptū ad recessū corp⁹ defuncti licite possit vēdi: R. Pa-
no,p⁹ Inno.vbi s. q̄ si ē deputatus ad hunc vslū
auctate pōtificis,nō p̄t vendi.q̄ est religiosus, ar-
d.c.ad hec.Ecclesia tñ ex necessitate p̄t alteri ecclie ven-
dere sicut vēdit alia vasa.Si aut nō ē deputatum
aucte pōtifici,licite p̄vēdi:vt dicū ē d̄ loco p̄uato**

¶ Quinto qro: vtz alibi q̄ apud ecclia posuit ē se
pultura: Rū. fm. Inno. Limiterū dī eē circa ec-
clesia: xviij. q. iiiij. sicut. Sz tñ bñ p̄t eē cimiteriu ali-
q̄stulū remotū ab ecclia. nō m̄ credim⁹ q̄ alicui lo-
co etiā religioso: hospitale in h̄mōi posset accedere
sepultura. nisi beat eccliaz. Ihes in vno cimiterio
in te ecce p̄t h̄c ius ibi sepeliendi pochianos suos
¶ Sexto qro. vtz pacū p̄iudicet sepulture: Rū.
pacū qd̄ sit cū rectore pochial ecce de ii recipieō
aliq̄s pochianos ei⁹ ad sepulturā sernari dī. etiam
ab his quib⁹ a sede aplica sepultura libera pcessa ē
bz ilii apud eos elegerint sepeliri: vt extra de pac. c.
pacū. li. vi. De hoc vide s. Dactum.

VII. Septimo quero. vbi d^r sepeliri q̄ decedit nulla sepultura electa: R^s. fm. Joh. an. m.c.aiax. de se pul. li. vj. q̄ d^r sepeliri in sepulcro maior^r suo. exemplo priarchar^r. xiiij. q.u.c.ebron. et extra eo. nos instituta. t.c. fraternitatem.

Doctauo qro. Pone: p̄t z annis alicui sunt sepultri apud fr̄es pdicatores. Maiores vō vt ab anust supiores sunt sepulti in ecclia pochiali. Itē nūc decessit nō electa sepultura. Queris vbi debeat sepeli r̄t? P̄o ecclia pochiali facit. d.c.nos. dñ dicit. q̄ in sepulcro maior. Mā maior appellatio. p̄ne t̄ striete sumpta: p̄b̄d̄t tñ supiores vltra tritaū: vt in l. iuris cōsult⁹. S. pentes. ff. de gradi. Itē p̄ ecclia pochiali sunt duo iura seu vincula. s. ius pochiale et sepultura maior. Contrariū determinat Ol. In e cetera mouet his r̄d̄nib. Sicut domiciliū est inter viuos. ita ius sepulture est int̄ mortuos. Sz quis cōsequit domiciliū seu originē p̄is t̄ aui. t̄ non supiorz: vt notāt in l. assumption. ff. ad municip. et in c.i. extra de pochijis. q̄ idē dicēd̄t in iure sepulture. sedo vno sepulture. peedit ex quadā mutua dilectōe q̄ fuit int̄ viuos. Sz maior ē charitas inē filii t̄ patrē t̄ aui. q̄ inter ei⁹ t̄ supiores. cū illi sint remotores in gradu. q̄ potius dz̄ sepeliri in sepulcro p̄is t̄ aui. q̄ alioz maior. Sz p̄ banc determinationē Ol. dicit Danor. in. d.c.nos. repisse glo. q̄i exp̄ssam in c.i. is q̄. e. t̄. li. vi. q̄ dicit q̄ si in una ecclia est sepultus p̄is in alia reliq̄ maiores. sepeliēd̄us est in sepulcro maior. Et q̄s̄ s̄s̄s̄ Ol. multū vrge ant. tñ ter. in c.i.j. t̄. iii. eo. t̄. li. vi. multū fact p̄ opione glo. dum p̄oderat sepulcr̄ maior ab antiquo. et bis exp̄amit illud verbi. ab antiquo.

Mono^{ro}. vbi foreles : pegrini debet sepeliri

Glo. in t. in nr. e. t. vt refert Pano. in d. e. nos.
tenet qd debet sepeliri apud ecclesiam maiorem. Idez t.
Inno. Pro qd facit. c. vbiq; xiiij. q. iij. t. c. officium
de of. archipbsyten. Ma ecclia cathedralis admi-
nistratur talibus sacra. Archi. autem in c. i. e. t. li. vi. p. c.
dit. qd debet sepeliri apud ecclesiam pochiale obi dece-
dunt. p. c. s. xvij. q. i. Nec ob. fin. cii. d. c. offici. q. i. lo-
quitur in administratore sacro. t. nō in sepulitura.
d. Lar. t. pīmā opī. Monet; qd trāscēntes et pegrin-
ni nō pīst de pochia alio? dici. vñ ecclia cathedra-
lis qd pī tota dyocesis h̄z pīatem. d. istos ad sepul-
tūrā recipere. d. An. distinguunt. qd ant iste qd morā est
religiosus. tūc d. sepeliri in moastero sui ordinis
l. d. c. i. xvij. q. j. In laicis at dī. qd aut trāscēt morā
in pochia; vel venerari ubi aio trābēdi morā ad ali-
qd tps. vt sunt scholares. Et tūc sepeliēti sunt in
ecclia pochiali in qd deceđūt. qd illa dī eo. ecclia po-
chialis. Et hoc placet Pano. p. nō. in. t. ois. de pe-
ter. et re. t. p glo. in cle. i. de pīul. Aut nō trāscēnt ibi
morā. nec venerari co aio; vtputa. qd sunt trāscēntes
et tūc qd in ecclia cathedrali sunt sepeliēti. Dicit
tūc qd si reperierit sacra a pīsbytero pochiali. vident
tacite ibi elegisse sepulitura. S. Pano. dicit qd hec
dictū cu reuerētia nō fuit bñ pōderatū. Ma si po-
terat recipere sacra a pīsbytero pochiali cēsēda ē illa
ecclia pochialis trāscēntiū. Et sic idē erit dicendū
in iure funerādi. cu oīa ista sint dī iure pochiali. Et
Pano. satis dubitat de ista. q. qd iura vario mō lo-
quuntur. S. dicit qd de hoc videt pulcerrim⁹ tex. in
c. i. de cele. mis. qd videt velle qd sacerdos pochialis
pot administrare sacra pegrinis et trāscētib⁹ pī sua
pochia in casu necessitatē. hec Pano. Et in hoc co-
sistit tñ vt dicit Inno. i. c. i. ex eo. hec discreto iudi-
ci cōmittant. Erobi esset cōsuerudo in loco; illa ob-
seruāda ēēt. cū sit optia legū interpres. Vbi autē nō
appareret de pīuetudine; opinio. d. an. videt rōta-
bilis. Et optie vñ cocordare iura inrib⁹. Et qd rel-
opinioni distinguēnt stādūm ē. Clerici vñ qd non
eligūt sepulitura; sepeliri debet in ecclia vbi sunt cle-
ri. vt in sum. pīe. e. t. Itē qd h̄z domiciliū in ciuitate
vel castro si qñz ad villā rurale se trāscēt recreati-
onis cā; vel vt ruralia exerceat. t. nō electa sepultū-
ra deceđat. nō dī sepeliri in ecclia dicte ville. h̄z in ec-
lesia sua pochiali. vel poti⁹ in ea in qd maior suor⁹
ab antiqui extitit sepulitura. dūm abq; piculo vale-
at deportari. cē de sepul. c. is q. lib. vi. De hoc vide
Confessio. iii. in fi.

Decimo qro. An per possit eligere sepertura filio. Res. fm. **E**xtra eo. c.lz. li. viij. quod ubi est consuetudo. tem filius est impubes. pater potest dicto impuberi eligere sepertura. tem de hoc est tex. in d. c.lz. Secus si pluertudo obstaret. quod tem cum suis maioribus velius ecclesia pochiali tumuladus est. Et Jo. an. ibi sup ver. pochiali. quod rit nun quod def electio. quod ubi est dis*ce*ta. Et pludic quod ordo scripture seruadus est. xliij. di. sit rector. Et hoc tutius. Consuetudo tem habet quod parentes vel amici tales sepelunt in alterutra. Et graue videt pueri. viij. annouz semper in antiquis tumulis sepelire.

Vndeclimo quero. An mihi eodem modo possit
elgere sepulturam filio? Zen. dicit et non. qui a tez.

Ex tractatu magis brevi de jure huius. Dicit doctor sibi p. 2^a q. r. Magis ad hinc non ordinario si statutum est ab aliis etiam datib[us] talib[us] hoc exhibetur. q[uod] si sepietatis iuris causa quia sumunt occasio[n]es sedebit statuta q[uod] in aliis etaz dicit duos l[itteras] florenos esse. q[uod] illi exhibent talib[us] q[uod] in iuriis sepietatis ab aliis prout vix sepietatis est predicti. q[uod] si potest statutum q[uod] nulli sepietatis iuris causa non debet l[ittera] florenos illintur e[st] symoniarum. Alii si potest statutum. q[uod] si bona sepietatis iuris causa debet duos et tres florenos illintur e[st] symoniarum. **P**ropt[er] q[uod] allegat. q[uod] isti statutis talia statuta non sunt videlicet si perunia p[ro]p[ter] emia edificatio[rum] abundat q[uod] est. q[uod] ne institutis rotundatis suis re sp[ec]iali fasti pro domo illintur est. **S**ed etiam remittit a capitulo 10. q[uod] est perunia p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] 10. **N**ota 3 q[uod] est et 28 p[ro]p[ter] sepietatis iuris causa non sint ita emia. si sepietatis iuris causa supradicti singulariter hoc est q[uod] non equaliter est aplimby hic q[uod] nihil servatur ad sufficiens esse emia. q[uod] 9.6 q[uod] nulli rotundant si talia statuta non sunt ex iuriis sepietatis ab ipsi institutis absoluuntur. ex quibus statuti sp[ec]iali rotundant. **P**ropt[er] tis mutato est ex aliorum lege. **S**ed etiam

Bsepultura. j. **Fo.** CCXXVIII.

In d.c. licet loqui de patre. Et ratio est, quia istud concernit praedictum alterius. Vnde tria ibi eriguntur ad hoc ut valcat electio. **D**omo, qui sit pater. **S**edo, qui filius si impubes. **M**am aduenientem pubertatem ipse filius pater eligere sepulturam. **d.e.lz.** **T**ertio, qui sit cōsuetudo. **H**e, autem dicit hoc verius qui prosuetudo sic disponeret. **S**ed si prosuetudo silt de mire disponeret; non videt qui sit in matre non possit hoc opari.

Duodecimo. qd d^r vroebi sepeliet; R^u. Pa-
nor. in. c. de vroie. extra eo. p. tex. illū q si est nuptia
libere p^t sibi eligere sepultura. Sed difficultas est
si deceperit nō electa sepultura. Glo. ibi sentit q d^r se
peliri in sepulcro mariti. Et hodie ē text. clarus in
d. c. is q. vbi plus decidit q si mulier habuit p^les
maritos successione et deceperit nō electa sepultura. d^r
sepeliri in sepulcro vltimi mariti. cuius retinet do-
miciolum et honorem. Et dicit ibi Jo. an. notabile vbi.
q. hoc pcedit etiam si post q fuit vidua reuersa est ad
domum patris. Non enim hec prilegia cōserunt loco.
sed psonae. Idez tenet Ge. in. d. c. is qui. Addes q
honor acq̄litus vrori ex qualitatib^e mariti nō exti-
guis morte mariti: p^t tū manete in vidiustate. Et
sic facit q vror regis q acq̄luit nomine regine. ppter
maritū: nō pdit hoc nomen p morte mariti.

Sed qd̄ si mulier transfert se aḡ locū post
mortē viri. An retineat domiciliū viri? **Se**. dicte
sic p.d.c. is qd̄ loqū ē indistincte; h̄ mirū videat
Et hoc agt vult. l. filij. f. j. ff. ad municip.

Sed hic cadit difficultas q̄o. Pone q̄ vto: prede-
cessit. An debeat sepeliri in sepulcro maiorū suorū.
An i sepulcro maiorū maritū? Ma si dicerem⁹ q̄ in
sepulcro maritū posset seq̄ absurdū. q̄ cū maritus
possit alibi eligere sepulturaz rep̄ire ista mulier se-
pulta inter alienos cuz quib⁹ forte nō vellet iacere.
cum quisq; cupiat post mortē iacere inter suos: sic
ficerunt patriarche. Pavor. in. d.c. de vto: dicit q̄
decisio sibi vide⁹ dubia. ⁊ q̄ egeret declaratōe. S;
inquit posse dici vt papa ibi dicit. q̄ r̄st̄ p̄suetudi-
ni: qua cessante: sans putat posse dici. q̄ sī maritus
parauit sibi lepulcrum. q̄ vto: sit in eo sepeliēda
Id hoc. S; loto: viii. q.n. Et q̄ animi destinatōe
dēt maritus sepultus ibi. Id vbi maritus nō ha-
bet. p̄p̄ sepulcrū. Sed dicit q̄ intendit sepeliri in
sepulcro maiorū suorū. Et si maritus esset absens:
ita q̄ voluntas eius nō posset declarari: videt sepe-
lienda in sepulcro maiorū ipsius mulieris.

¶ **L**ittera hoc cadit alia q̄o. Quid si vxor predece-
dens elegit sibi sepulchra. postea maritus decedit
nō electa sibi sepultura. An sepeliet cū vxore. An
cum suis maioribꝫ Rō dñbꝫ pōt elici ex. d.c. is q̄
S. mulier. Et rōnes ibi exs̄isse cessant i marito. S.
Panor. vbi s. putat p̄iu. Nam apterionē q̄ su-
it inter eos in vita: ins disponit: vt vxor debeat se-
peliri cū marito suo. ergo idē ecōtra. Sed Panor
dicit ḡmūlūtū facit dubitare. d. S. mulier: vbi dī
q̄ mulier dī sequi maritū sui. Et nibil dicit ecōtra
Item indecens est vt vir sequat̄ dispositionē mul-
eris. Et forte hec ps verior.

¶ Terciodécimo. qd de illis qui recipiunt aliquē in
casu nō pcessu ad sepulturā: Rū. tenent ad restos;
corpis, si petat. Itē tenent restituere quicqđ occasi

¶ *ay m̄sh̄i s̄m̄ p̄t rat̄īs̄ul̄īs̄ x̄n̄d̄*

one illius pcepterunt. s. de iure. Et hoc rōe malefidei
fm glo. in. c. cu liberū. extra eo. et in. c. ex pte. Et in
d. c. cum liberū. dicit Panor q̄ nō solū p̄t peti cor-
pus de recēti sepultū. h̄ etiā p̄ tpa: ita vt sola ossa su-
pess videat. Mo. etiā fm Panor. in. d. c. ex pte. q̄
iūs funeraliū est de iure parochialis. Habet ergo ec-
clesia parochialis fundata intentionē sua sup fune-
re sui parochiani. asserēti ergo q̄ alibi dī se peliri in
cumbit onus pbandi.

Quardecimo. qro de q. quotidiana. Nonne qꝫ pochianus alius curati elegit sepulturam apud fr̄es minores. q̄ voluntate pcessionalit̄ cū crucibꝫ et siliibꝫ p̄sueta ad deferendū funus ad eorū ecclesiā. Opponit te pochian⁹ p̄sbyter dicēdo q̄ nō debet pcessionaliter intrare pochias suā. Querit qd̄ iurist̄. Excludit. q̄ nō obstante p̄hibitōe curati. p̄t fr̄es pcessionaliter intrare pochias suā. Monet. q̄ cō cesso fine pcessia vident̄ oīa p̄paratoa et necessaria ad finē; vt in c. prudentia. et c. pterea, de off. deleg. Sed iura pcedunt fratribꝫ libera sepulturā. vt i cle. dudu. et ti. ergo vident̄ pcessia oīa q̄ p̄uenit ad sepulturā. p hoc etiā facit. Ma in p̄cibꝫ videat tacere actū vt fuit p̄sueto loci; vt i. l. q̄ si nolit. S. q̄ asidua. ff. de edil. edic. q̄ idē dicēdū i p̄mulegio; vt cōcessa sepultura videat tacite pcessum; vt serueſ solēnitatis solita in executōe sepultura. Idē tenet Pe. de an. in. d. cle. dudu. Et cū sit libera sepultura. nulli aliud hēat p̄sueto. nō tenent̄ p̄mo portare fun⁹ ad ecclesiā curata. q̄ nō esset libera sepultura. si impedit̄ etiā ad tps. Ma de significato huius verbi libere. ē. q̄ nō reqr̄at p̄sens alii⁹ vt notaſ in c. de multa. de pp̄b. et in c. l. c. ps. e. t. li. vi. Mota etiā singulare dictū Pano. in c. in nr̄a. e. eo. q̄ p̄mulegiati p̄st sup̄ sepultura corporoꝫ sepeliēdōꝫ d̄ pochias vbi iacet cape. Et sic non tenent̄ recipe de manibꝫ curati. vel ad mādatū ipsi⁹. Modis etiā ultra iura oīia ē. Mare magnū Sirti. iiii. qd̄ incipit Regimi ni Uniuersalis ecclie; vbi b̄r q̄ fr̄es ipsi. l. mēdicat̄ nulli⁹ sup̄ hoc petita lītia pochias in quibꝫ corpora p̄dicta fuerit. cū cruce pcessionaliter ingredi. ac co. pa ipsa leuare t ad eorū ecclias sepelienda deferre pol- lunt. vbi hoc fieri p̄suetu foret. vel p̄sbyteri de leua- tōe req̄sliti. id facere recusaret. nec cogant̄ iniuiti et p̄terru cuiuslibet p̄suetudinibꝫ ipsi vbi defunctor̄ cō sanguinem. vel heredes illa ad parochiales ecclias aut alia loca deferre t cū illis; vel sine imbi celebra- re vel celebrari facere p̄ eiusdem defunctus aliq̄ diuinā officia. aīi vel post sepulturā eouideā hec ibi

¶ Quintodecimum qro. Donec q̄ frēs mēdicates & alij exēpti sepeliunt de factō v̄lurariis manifestos. excoicatos. & interdictos. nūqđ eph̄ loci possit face redefacto corpa istōrum exhumari; & p̄cul. p̄jca: Pa nor. in. c. sacrīs. extra eo. credit q̄ in p̄dictis calib⁹ de quibus in cl. eos. eo. ti. puta in excōmunicatis publice. manifestis v̄lurarijs tē. q̄ nō possit. quia perinde est: tac si non essent in dyocesi sua. Posset tamen dari remedium. vt impediat sepulturam anteq̄ corpus ducatur ad locum exenaptū. Nam cum delinquatur in territorio suo. potest obuiare; et illos in loco priuato facere sepeliri. Et hoc marie pcedit in istis religiosis qui habēt priuilegium.

Mō q̄ mīst̄ em̄ p̄ ratiōbil̄ vñdece iura sua ipsi dēm̄gūtib⁹ Ego nō it⁹uxi hāc cōsuetudin⁹
solūt⁹ talis p̄veniāt. S̄ potu v̄sile. & q̄ ex roſenſu p̄zorchiānoꝝ l̄ q̄zudda p̄boꝝ v̄izoꝝ talis v̄s⁹
duxit dīgnit⁹. M̄ t̄ Ego nō fui r̄s̄itor talis ordinacōnū q̄z v̄igoꝝ p̄do. quinim̄ talis ordinacōn⁹
manūct⁹ v̄i ap̄bārd̄ p̄zorchiānoꝝ Sit zāddo z̄liger̄ oīs sp̄t̄ op̄imoni⁹ symomiaꝝ. P̄t̄ et̄a
dīo q̄ p̄t̄ p̄veniā p̄ ſept̄hār̄ v̄hibita. S̄ nō p̄ ip̄ ſept̄hār̄ n̄ ut p̄m̄ ſept̄hār̄. S̄ ut p̄m̄ ſuſtituātōis
& labōis mīſtrōzū. Et ut ſubſidū ſuſtituātōis ad manūct⁹ mīſtrōzū ſiniſt̄. Bratislav⁹ ſp̄udab⁹
princ⁹ v̄hibita. Cāt̄ p̄t̄ ſtatūt̄ l̄ ſuſti p̄m̄t̄ exiḡ a nōlētib⁹ & valōtib⁹ ſolūt̄ d̄ctōtāt̄ ſuſt̄ioz⁹
p̄m̄t̄. H̄o d̄ m̄ ip̄ m̄t̄ mīſtrōzū ſarc̄ v̄hibitat ſi ſuſpetos exiḡ. ſo d̄mod̄at̄ iura ſua. M̄ t̄ M̄
aliqu⁹ exiḡat̄ ſi ſuſtituātōis ſarc̄ & alioꝝ alioꝝ acty ſp̄udab⁹. N̄ p̄t̄ip̄al̄ mōv̄ ſit̄ teat̄. S̄ ſolūt̄
firat̄ ſic ad h̄p̄le t̄p̄ ad aliqu⁹ organos deſinēt̄ ad ſuſtituātōis & ſtip̄ed⁹ ſolūt̄. V̄i ſup̄ v̄i ſolūt̄

Sepultura. ii.

Ver etiā rōne delicti cōmissi extra locū exemptū nō possint puniri p ordinariū loci.

Tertio decimo. nūquid leprosus debeat sepeliri cū alijs in cimiterio? Ab. in. d. c. sacris. tenet q nō. Nam cui nō cōicamus in vita. nec etiā in morte. Pē. de an. tenet contraria. Motus; q; cā phibitōis q fuit in vita; cessat in morte. Mā nō est timendum q inficiat aliorū defunctorū corpora. Sed Panor. ibi tenet primū. q; est timor in actu sepulture. Itē fētōr inficit aērē. Et. p hoc adducit bonū tex. in. ar. in. c. cū dicat. de ec. edi. vbi pmittit leprosis hīc ecclēsias cū cimiterio. t vt gaudent. xp̄io sacerdote Si enī possit lepeliri cū alijs nō pmittet eis cimiterium cum iniuria ecclēsiae parochialis.

Tet decimo septimo. quero quis teneat expēsas sepulture facere? Rū. heres teneat ab ipso peti pāt qvīdet qsi contrac̄tū cū defuncto. ff. de reli. do. l. i. Itē si mulier habeat dōtē; dī ipsa dōte fieri debet ex pēse funeris. Si non habet dōtē. tunc pater oēm impēsam p̄stare; dz. aut heredes dicte mulieris si ē emācipata. q; si neq; heredes habeat; neq; p̄ soluēdo sit. maritus conuenit inq̄stū facere pōt. ne iniuria eius videat quondā vrore eius insepulta relin qui; vt. l. q; si nulla. ff. de reli. t sumpt. fu.

Tet decimo octavo. quid de his qui morientē molestant. sepulturā impedunt. aut funeri iniuriant? Rū. Qui ad domū moribundī accedit; vel ipsū vel alios molestat; vel rebus eius signa ponit. cadit ab actōne. t in tantū cōdemnat heredib; defuncti. t publicat tercia ps bonoū eius. t est insamis. Et idem in eo qui circa funus peccat. L. de sepul. vio. autentia. Itē qui domū. Hec dz. impedirē sepultra p̄tertu debiti; vel cūmēq; obligatōis; vt L. de sepul. vio. l. cū sit. Hec dz. inferri molestia infra. it. dies ab obitu. al's p̄tā est iniuste; vt ibi in autēna. Sz nec an. Bene tū impedire sepultra in multis casib; aīe. de quib; s. Sepultura. iiiij.

Tet decimonoно. vtrū liceat spoliare mortuos. Rū. nō. Immo granissime punit. ff. de sepul. vio. l. iij.

Sepultura. iiij. q ad electionem
Eligere p̄t q̄s sepulturā nouaz dimissa
antiq. etiā in loco minus religioso; vt ex
eo. cum quis. li. vi.

Th̄is religiosi possint sibi eligere sepultrā. Rū. nō. sed sunt apud suū monasterū tumulandī. p̄t tū eligere. si q̄n moriunt̄ essent adeo remoti q̄ comode portari nō possent ad monasterū. extra eo. religiosi. li. vi.

Th̄is aut̄ abbas v̄l̄ platus possit sibi eligere sepultrā. Et videt q̄ sic p̄ rōne. d. c. religiosi. vbi dī: cū. velle vel nolle nō habeat tē. q̄ verba nō adaptātur ad p̄sonā plati. cū ipse habeat subditos in p̄tate. t ipse nō sit in p̄tate alterius. p̄ hoc facit. Nam cōstitutio capit intellectū t restrictionē ad limites canse expōsse. l. cū p̄f. s. dulcissimis. ff. dele. ii.

Th̄is aut̄ in seruo? Rū. fm. Ho. q̄ p̄t sibi eligere sepultrā. Nam in istis spūalib; dñica p̄tā cessat. vt in. c. i. de coniu. ser.

Th̄is si p̄p̄ius sacerdos corpus eius qui alibi elegerat sepeliri; violēter capit? Rū. fm. Hostien.

amittit ius qđ in eius mortuariō habet. rossa restituet. vt extra eo. ti. cū liberū. Idē si aliquis cōtentus torus; v̄l̄ maior; ps eius hoc fecerit. Secus crederē si minor; ps; vel solus platus hoc fecerit.

Th̄is si aliquis mādat corpus suum nō sepeliri Rū. nō est adimplendū. xxj. di. nūcauit in glo.

Sepultura. iiij. Quo ad canonicā portionē. q̄n quis eligit alibi sepelitur de omnib; q̄ illi loco obueniunt rōe

funeris ecclēsiae sua parochialis dz hīc canonicanā portionē. q̄ varia est fm cōsuetudines. Alicubi em̄ est medieras. Alicubi tercia. Alicubi q̄rtā. Et ideo standū est cōsuetudini extra eo. certificari. Et si cōsuetudo ibi nō appareat. dicit Ho. spectandā esse cōsuetudinē metropolitane ecclēsiae. t si. nec illa appareat. spectandā esse cōsuetudinē vicinarū. Et si varia sit. fm. Hof. quarta debetur. In hac em̄ iura magis cōcordare vidēnt; vt extra eo. in mā. Fallit tū in multis casib; fm. Ho. de an. Primo. q̄ p̄ cōsuetudinē; v̄l̄ p̄scriptionē nibil soluit. Idē panor. in. d. c. certificari. vbi post multa cōcludit cītes hoc q̄ portio epō debita vel ecclēsiae parochiali. p̄t pro pte t i totū p̄scribi. Et sufficit q̄ps sine titulo. de cuius inicio nō est memoria. q̄ ilud habet vī tituli. vt in. c. j. de p̄scrip. li. vij. Et dicit se in facto sic cōsuluisse. Scđo fallit q̄ p̄ privilegii pape quis eximūt a p̄statō q̄rte. Et di hoc habes plura p̄mēlia. q̄ eximūt frēs minores. Et credo alij mēdicātes habēt idē p̄privilegii; puta. q̄ dicti frēs nō teneat ad q̄rtā. de his q̄ relinquent ad certos deter minatos vīus cōsideratō in genere. aut in spē. etiā de bonis eo. nō quoniam cadaveria apnd eos cōtingit sepeliri. hec habent in p̄ privilegio pape Sixti. iij. qđ incipit Reginimi. Per p̄privilegii Alex. iij. qđ incipit Virtute cōspicuōs. bī. q̄ de his q̄ fratrib; minoribus absolute cōserunt. vel in ultima volūtate legantur. nulla p̄tīo canonica debetur. Et sic ex istis duob; p̄privilegiis hīc q̄ de his q̄ absolute; vel ad certos determinatos vīus relinquent dīctis fratrib; nulla q̄rta debet. Tercio fallit. q̄rta legat ad vīus p̄nlegiatos. dī quib; hēs in. c. de his. c̄f de testa. vbi dī q̄ de his q̄ in om̄amētis vel p̄cīs; seu fabrica lū minarib; anniversario. vij. xx. xxx. siue alijs ad p̄petuū cultū diuinū legant ecclēsias vel pīs locis; nulla p̄tīo canonica debet. Quarto. q̄rta ecclēsī donatōne inter viuōs. extra eo. c. de his. s. si vo Idē dīcēdū q̄rta a testatore fit legatū ecclēsī vel hmōt qđ ipse testator in vita soluit. Mā eo casu. nec falsidā debet. nec q̄rta ecclēsī parochiali. q̄rta legatū amittit nōmē legati. t trālit in donatōne simplicē t in spē donatōne inter viuōs. Et de hoc ē glo. singularis. de q̄ dy. facit magnū festū in. l. legatū. de le. ii. Et de hō vide s. Donatio. iij. s. cā mortis. Qui to. q̄s post electōs sepulture in aliq; monasterio illud intrat t in eo. p̄fitē. Et idē si intrauit cū p̄p̄ito absolute mutāti vitā. q̄rta desimit ecclēsī parochiali p̄me ecclēsiae. ar. c. būficiū. de regula. lib. vi. q̄rta religiosus censē ūbere domiciliū in monasterio facta p̄fessione. tacite vel exp̄esse. Adde tamen predictis quod notat Panor. in. c. relatum. extra ecclēsī. post

Sepultura. in. Fo. CCXXIX.

glo. ibi: q̄ fīm cum cōiter approbat. q̄ de bonis ingrediētis religionē in sanitate nībil debet ecclie parochiali. Sed si intrāuit in egritudine; de qua decessit debet pomo. Secus ergo si in egritudine, de qua nō decessit. Iz Inno. fuerit in singulariū opinione. Dixit ei q̄ si in gredī religionē vt sit ibi p̄fessus q̄ tūc debet p̄tio ecclie parochiali de bonis suis q̄ acquiruntur mōasterio. Sed Panor. dicit q̄ hoc sibi nō placet. q̄ iūra loquunt̄ de relictis occasione sepulture. Itē loquunt̄ de morte naturali: h̄ intrans monasteriū naturaliter nō morit. Inimo remet cognitionē. Itē si iste mutaret domiciliū nō tenere dare aliquid ecclie parochiali. ergo nec ingrediēdo monasteriū. cū tunc solū habeat domiciliū in monasterio: vt notat idē Inno. in. c. ex ore de primū. Et idē videt̄ dicēdū de leproso qui intrauit domū leprosorū. q̄ nō debet quarta fīm Guil. Et vide glo. in. d. c. de his. ex eo. q̄ dicit. q̄ nō l̄z alieni in morte. q̄d in vita liceret. nec mīrū. q̄ p̄t q̄ sanus est oia bonis sua plūmēre. In morte tñ nō p̄t filios suos vel nepotes p̄terire. Et hoc intelligit p̄ no. verū. nūlī faceret in fraudē filiorū. q̄ casu reuocare vēditio. et donatio vīq̄ ad portionē eis debitam. Sexto. q̄n quis legat ecclie in qua nō eliget sepulturā. nec iepelit ibidē. fīm glo. in. c. j. de sepul. Idē tenet Inno. et Archi. Idē Iō. an. in. d. c. certificari. t̄ in ele. dudū. S. verū. e. ti. vbi rep̄obat op̄. Mo. tenēt̄ ūrū. Et hec op̄. est tenēda: rep̄obata opinione Host. Et cessante iure cōi habet in dicto p̄mīlegio Sixti. iij. p̄allegato. Septimo fallit. q̄n de facto sepelit: vtp̄puta. q̄ erat ibi interdicta ecclie. vel cīnitas. tñ fuit de facto et p̄ voluntatē fratrū sepultus in eōm ecclie. et multa oblatā. Nam fīm fed. quē sequit̄. Be. in. c. j. de sepul. li. vi. nō debet quarta. Mo. q̄ talis tpe interdicti nō p̄t elige re sepulturā apud mendicantes. q̄n iūrēt̄ ip̄is re tpe mortuaria. vt oīent. p̄ defunctis. si cu p̄nia decesserit. Et plus dicit idē. q̄ si mendicantes spōte enī tali tpe sepelunt. nō debet quarta. Sed tenet tāq̄ violatores interdicti cle. j. de sepul. et c. si canonic. de offi. or. li. vi. tunc em̄ solū debet quarta. q̄n sepelunt in casu a iure phibito: vt in. c. ex pte. el. j. t̄ in. c. cum liberi. t̄ in. c. in m̄fa. e. ti. Et ibi dicit Inno. q̄n de facto nō iure sepelit. debent corpus et oblationes q̄ rōne sepulture sunt facte. h̄ nō q̄rtā de legati facti nō rōne sepulture. vel occasione ip̄s. Et ita p̄t̄ q̄ si de facto sepelit p̄ voluntatē illius cui? est ecclie q̄ nō tenet ad aliquā q̄rtā. h̄ tenet. t̄ corpus. et oia q̄ rōne sepulture habuit restituere. h̄ nō quarta de legatis factis nō rōne sepulture. vt eius occasione. H̄lī nō debet de his q̄ amici de bonis ip̄s. tunc offerunt. Octavo fallit. q̄n ecclia parochialis est interdicta. h̄ nō parochiani. q̄ tunc parochianus alibi seplutus. vel ex electone. vel in sepulcro maioriū dicto casu ecclia parochialis nō habebit quartā. q̄d est notādū: vt ip̄se. Pe. notat in. d. c. in m̄fa. in ultimo q̄sito. Sed si alibi esset seplut̄ de facto. t̄ nō de iure. q̄ nec in ecclia electa. nec in ecclia maioriū suor. tunc si ecclia sua parochialis dedit cām interdicto. idē q̄ nībil recipiet. Sec̄ si nō dedit cām

interdicto. h̄. ppter delictū dñi. vel alia de cā. q̄ tūc exq̄ nō fuit in culpa nō debuit suo iūre priuari fīm Pe. de an. hec. Be. in. c. j. de sepul. li. vi. Mono. q̄t̄ reuocat electionē sepulture. quā fecit legādo. et alibi elegit sepulturā. et sepelit. q̄ paria sūt nō eligere. et electā mutare. ff. de agi. le. l. j. t̄. ii. Sed pmo casu nō debet. vt dictū est. q̄ nec i scđo. Et hoc tenet se de. p̄li. x. vbi format. q̄ de eo q̄ elegit sepulturā apud frēs minores. et eis aliquid reliquit intuiri sepulture et aliquid reliquit simplē p̄aia. Accidit q̄ line culpa fratrū minoꝝ ille alibi seplutns est. puta. casu: q̄ nō potuit coniode ad illa sepulturā fratrū deferri. vel alibi dedit. mutādo primāz. Querit nun̄ qd̄ parochialis ecclia debat habere quartā de relieto simplē fratrib̄ minorib̄. qd̄ reliqui frēs minores p̄secuti sunt. sūme in vita testat̄. sūme post mortem. Et risidet q̄ frēs minores nō debet soluere quartā exq̄ ille nō est seplutus apud eos. Mo est. q̄ si hoc teneremus seqr̄et q̄ ecclia de relieti et funeralib̄ factis duab̄ eccliesi peteret q̄rtā. S̄ tñ verū ē q̄ solū petet q̄rtā eius q̄d habuit ecclia apud quā se plutus est. nā nō p̄ negari q̄ ecclia parochialis debat h̄e q̄rtā de mortuariis q̄ babuit ecclia. vbi ille. casu vel certa scia seplutus est. q̄ nō a minorib̄ q̄ hic minores nullā iniuriā faciūt ecclie parochiali. Et posito. p̄. statī q̄ ille nō fuisset relicturus minorib̄. nūlī intrāuit sepulture. nō tñ sequit̄ q̄ parochialis ecclia debat h̄e q̄rtā. Mo ob. iura q̄ dicūt q̄ parochialis ecclia debat h̄e q̄rtā illi? qd̄ reliqt̄ ecclie. vbi elegit sepulturā. q̄ hoc d̄. intelligi de elec̄tōe sepulture cu effectu. als seqr̄et q̄ si successione eligeret sepulturā apud. xx. ecclias. q̄ de oīb̄ reliqui illis facris peteret q̄rtā. Ultima iūlē electio. v̄l̄ sepulture sine electōe inducit p̄tentioē q̄rtā. xiiij. q. ij. ultima volūtas. hec fed. Sed Be. in. d. c. j. vi de tenere q̄ reuocata electōe sepulture. renocet et legati. et dabit illi ecclie. vbi elegit seplurī. q̄ subrogat̄ d̄. intelligi cum omnib̄ qualitatib̄. onere et honore. Et iō onus etiā emolumētū p̄comitāt̄ vt notat in. l. alīnē. S. leia. ff. de adi. le. vide de hoc singulanter s̄. Absolutio. l. in excōicatione de inducentib̄ ad vōvendū t̄c. Et ex p̄dictis p̄t̄ induci decima fallentia q̄n quis licet elegeret sepulturam. tñ non sepelit ex facto heredū. vel ex facto contingenti circa p̄sonā defuncti: puta. q̄ morit nimis lōge. vel heredes nolunt ad eccliam deferri corpus quia verba sunt intelligenda cum effectu. Tex. est in. c. relatū. de ele. nō re. ergo cessabit canonica p̄t̄. exquo ibi non seplut̄. Ita tenet se de. vbi sup̄a. t̄. d. Pe. Be. tamē in dicto. c. j. videtur sentire q̄ isto casu ecclia non priuabitur legans factis gratia sepulture. vt notat in. c. in nostra de sepul. Et ideo forte nec sua q̄rtā. Ideo cogita. Undecim cum legat̄ pro incertis male ablatis. fīm. d. Pe. Sed an de huiusmodi incert̄ detrahatur falſidia vide supra Legitima. Duodecimo. quando legatum est ecclie parochiali tantū quātū est q̄rtā p̄ legatorū factōm ecclie electe. fīm. Hosti. t̄. d. Pe. Idē tenet Panor. in. d. c. de his. extra eo. vbi dicit ibi esse argumentum singulare a contrario sensu. q̄ si parochianus electa alibi seplut̄ tacite: vel

Sepultura. iii.

Exposito aliquid reliquit ecclesie parochiali tenet talis ecclesia illud reliquit sibi computare in canonica portione. Sicut dicimus in filio qui computat sibi in legiturum quicquid a p[ro]p[ter]e sibi reliquit est. ut l. scimus. L. de inof. te. als fructu ponderaret ibi. q[ui] n[on] s[er]uat reliquit ecclesie parochiali. Iz aliud sit in e[st]o: vt extra de testa. c. officij. Et hoc vide[re] tenet[ur] nisi co[n]sueto obstat. Iz alii qui p[ro]tra. Tercio decimo. q[ui] tpe testameti. et legati non elegit sepeliri. sed postea tpe mortis elegit sepulturam. facit. c. relatum. d[icitu]r sepul. in glo. Et hoc vide[re] tenet[ur] nisi fiat in fraudem. Quartodecimo. q[ui] parochianus n[on] potuit audi[re] diuinam: nec p[re]cepit ecclesiastica sacra in sua parochiali ecclesia. ipse vacacione longo tpe. et alibi elegit sepulturam. f[ac]tum Bal. in suo tractatu d[icitu]r hoc. R[ec]o. Nam p[re]dicta legant[ur] p[ro] labore. et eo cessante. dz cesare et legati. l. scio. ff. de annu. le. Cuz ergo quarta def. p[ro] administratore sacramentorum. et celebratore. vt p[ro] in. d. cle. dudu. s. veru. Ibi cu[m] mercedis exhibito. ergo t[em]p[or]e. Host. t[em]p[or]e et Inno. in. c. relatum. de sepul. et p[ro] de an. tenet. q[ui] immo debet. q[ui] vicu[m] plati non d[icitu]r nocere ecclesie. Sed op[er]i. Bal. p[ot]est sustentari. Et possumus dicere q[ui] vicu[m] plati nocet ecclesie. in acquirendis p[ro]slerum q[ui] ad res mobiles. vel modici p[ro]p[ter]e. vt tenet Host. de q[ui] habes s. Alienatio. in fine Quintodecimo. fallit in candelis q[ui] dant ad man[us]. Et cessante iure coi. hoc habet in. d. privilegio. Situ. iij. Aliu[m] casum ponit Mico. de li. Se[n]t. i.c. vicez q[ui] fit repositio funerali i alio loco v[er]o q[ui] ad ipsos. vt ali bi transferant ad remanendu. tunc n[on] est portio canonica p[ro]soluenda. q[ui] eo casu n[on] d[icitu]r. nec est sepultura. Quero. n[on]quid hec portio debeat ecclesie parochiali. de reliqui iure institutis? Quidam voluerit q[ui] n[on] sed solu[m] delegatis. p. c. requiesci. de testa. Jo. an. in. c. i. extra eo. tenet p[ro]trarum. p[ro] tex. illum. qui generaliter dicit tercia p[ro]te sui iudicij. Idem tenet Pano[r]. abi. nisi sit donatum inter viuos. q[ui] de h[ab]itu n[on] debet quarta. Et de hoc dicit Pano[r]. esse tex. rotu[m] d[icitu]r in. d. c. de his. etra. e. s. q[ui] de oblatis seu reliquis alieni ecclesie in vita n[on] debet canonica portio. Quid si aliquis cuius maiores solent ab antiquo in aliqua ecclesia sepeliri. ea dimissa eligit alibi sepulturam. vtrum canonica portio debeat ecclesie dimisit? R[ec]o. n[on] s[ed] portius illi ecclesie in qua cōsuevit audi[re] diuina. et recipere sacra. extra. e. cu[m] quis. in. vi. Quid si in una solet audi[re] diuina. et in alia recipere sacra? vide q[ui] canonica portio debebit ei: vbi cōsuevit recipere sacra. extra eo. c. i. In contraria facit q[ui] notat Inno. in. c. de his. extra eo. vbi querit qd si quis in capella audiuit diuina. et in plebe p[re]cepit ecclesiastica sacra? Et cōcludit q[ui] fieri diuisio inter plebe et capella. Idem tenet Pano[r]. ibi p. c. iij. e. tit. li. vi. vbi in p[re]cepto hu[m]is portois ponderant duo. vicez q[ui] in illa ecclesia audiuerat diuina. et p[re]cepit ecclesiastica sacra. Quid autem possit cōcedere p[ri]uilegii libere sepulture? Et primo scias q[ui] de iure coi solu[m] eccl[esi]e habentes populi habent ius sepeliendi. Et ad. q[ui] Jo. an. in. c. certificari. extra eo. cōcludit. vt etiam ep[iscop]s possit hoc p[ri]uilegium cōcedere. p[ro] hoc. c. bone. xij. q. vii. et c. aplice. de dona. Pano[r]. etiam dicit q[ui] hec simili

detur sibi certissima p[ro] tex. in. c. sicut vniuersitate ex. p[ro]la. Et sic cōclude. q[ui] ep[iscop]i et sup[er]iores p[er] tale p[ro]mulgum concedere. Idem dic de inferioribus platis habentibus in loco ius epale. hec Pano[r]. in. d. c. certificari.

Sed quero. q[ui]d si in p[ri]uilegio libere sepulture n[on] apponat hec clausula. Salua iusticia t[em]p[or]e Job. an. cōcludit. idem esse ac si sicut est apposita. q[ui] non est verisimilis. q[ui] p[ri]nceps voluerit cōcedere p[ri]uilegium cum graui p[ro]indicio eccl[esi]e parochiali. ar. in. l. ii. s. si quis a p[ri]ncipe. ff. ne quid in loco p[ro]u. vni p[ri]uilegium solu[m] videat cōcedere. vt habeat isti sepulram. sicut illi quibus competit de iure coi. Et p[ro] hoc Pano[r]. in. d. c. certificari. adducit tex. notabilem. et quasi exp[er]sum in silo. in. l. si q[ui] L. de inof. te. vbi d[icitu]r q[ui] si alius in habitu p[ri]nceps cōcedit liberis facultati testandi. n[on] intelligit cōcedere. vt sine solennitate alii debitis possit condere testimoniis. Sed vide[re] cum restituisse ad ius coe. Nam satis est q[ui] p[ri]uilegium aliquid cōcedat. ex quo tractat de p[ro]indicio terciij. vel de derogatione iuris. ita in. p[ro]posito. Sed ad maiorem cautelam. et ad tollendam dubitationem solet apponi illa clausula vel silis: puta. Saluo iure parochialis eccl[esi]e. Et sic n[on] ob. si opponeret de. c. si papa. de p[ri]uilegiis. vi. vbi d[icitu]r q[ui] verba debet aliquid operari. Nam operantur in eo q[ui] tollunt dubitationem.

Sed quid si morit[ur] rex: dux vel alia persona. q[ui] p[ro]pani circulus in diversis eccl[esi]is audiens diuina et p[re]piebat sacra. q[ui] si habebat duo vel plura domicilia in quibus p[er]terre se collocabat. et elegit sepultrum in alio loco. cui eccl[esi]e dabit canonica portio? R[ec]o. eccl[esi]e dominiorum dividet eam inter se. extra eo. cu[m] quis. li. vi.

Sed quid de quibusdam regionibus vbi de osib[us] m[od]ib[us] q[ui] defunctorum p[ot]est in testo. relinq[ue]re. sine legare: eccl[esi]a exigit tercia p[ro]te. et morienti iniungit sacerdos q[ui] reuelat oia mobilia sua. sicut d[icitu]r fieri in britannia minor. R[ec]o. f[ac]tum. v. v. n[on] credo q[ui] hec cōsuetudo p[ro] indicaret iuri coi. nisi legitime p[re]scripta. et in contradictione iudicio obtenta. vel au[tem] sedis apli ce confirmata. nec archiep[iscop]orum vel ep[iscop]orum illius loci constituti[on]e ad hoc sufficeret. nisi ad sit voluntas vel cōsenus subditorum quos tangit. Et idem credo de p[ro]dicto p[re]cepto. s. q[ui] n[on] teneant morientes in hoc causa obediens eis. nisi in dictis casib[us].

Sed quid si quis elegit sepultrum in propria eccl[esi]a. et ei n[on] habuit legauit. alius v[er]o eccl[esi]is intra legauit. Num quid poterit eccl[esi]a p[re]dicta petere aliquam portionem R[ec]o. f[ac]tum Ray. Si cōsuetudo est q[ui] eligentes sepultrum in propria eccl[esi]a sp[iritu] aliquid relinquant. p[ro] eccl[esi]a illud petere ab hereditate. n[on] iure acto[rum]. nec differendo. p[er] hoc sepultrum. h[ab]ent implorando sup[er]ioris officiu[m]. extra de sy. ad applicaz. Si v[er]o n[on] est cōsuetudo nihil p[er]petre. sed solis funeralibus d[icitu]r esse contenta. Posset tamen hoc casu implorari officium iudicis aduersus heredes. si deprehendat dolus testatoris vel hereditum. cessante tamen dolo nihil habere potest.

Sed quid si aliquis recipiat in fratrem alium loci religiosi. non tam oblatis suis bonis. sed sibi retentus. et ibi eligat sepultrum? R[ec]o. f[ac]tum Goss.

nō liberat a canonica portione sicut nec erit ab epati iuri dicto etiā si ipsi religiosi sint exempti. ex de huius cū et plātare. t.c. ut puglia. Idē Ho. Quid si infirmus in una parochia faciat se deferriri ad aliam et ibi moriat. Rū. fin Ray. prima ecclesia nō ppter hoc punat canonica portione. Idē Ho.

Sepultura. iiiij. scz qn̄ phibeat. Prohibent generaliter in cymiterio sepeliri oēs decedentes in petō mortali. Alii fin glo. in. c. ex pte. ex eo. Qui casus generalis continet multos casus spāles. vt iudeū paganū. hereticū. ex de here. c. sicut. etiā si post mortem appareat de heresi. xxiiij. q. ii. sane. Itē excoicati. phibent interdictū et publicis surari. de quibus in de. j. eo. ti. De hoc vide s. Excoicatōe. xxviii. Et fin Guil. idē est de excoicatis minori. si noto et excoicati sunt. Idē de excoicatis etiā inusti. vt nōt glo. extra de resti. spo. lras. Itē phibent q̄ in to meamēti moriunt. Et exponit Ho. etiā si q̄ ibi letale vulnus accepterit. Iz postea supuerent. q̄ quis peniteat et ei echaristia nō neget. carebit in ecclesiastica sepultura. ex de to mea. c. j. Hoc intellige fin Guil. tam de militib⁹ q̄ de armigeris exq̄ ibidez in armis se exercent. Secus de illis q̄ illuc vadūt cā curiositatis vel ad videndū vel alia q̄cunq̄ de cā. Adde etiā p̄dictis qd̄ nōt Rī. in tercio. di. xxvij. q̄ illi q̄ bastūndia faciunt. peccant mortalit cū simili rōne videantur esse. phibita. vt to meamēta. Et ex hoc innuit q̄ monites in illis nō sepelient in sacroto. Et hoc videt ver p̄ rōnē. d. c. j. Ibi. vnde mortes boim̄ et aiaz picula sepe pueniunt. Nam in talib⁹ bastūndiis sepe p̄dicta. pueniunt. Secus dicendū vide in currentib⁹ ad braui. vt floretē et multis ciuitatib⁹. Mā raro vel nunq̄ eueniunt in tali cursu mortes boim̄. Qd̄ nō. Itē phibent illi q̄ se occidunt. xiiij. q. ii. quib⁹. xxij. q. v. placuit. Et hoc intelligendū fin Guil. si se pimerit ex desperatione vel iracudia. Secus si ex furore vel a calu. vnde si q̄s ppter fuga p̄cipitaret se in aquā. q̄ sic credebat evadere posse nō imputat ei. si p̄rum eueniat. ar. xiiij. di. uerui. t. d. c. ex pte. in glo. Con. Host. Nō tñ fin quosdā q̄ si ille q̄ occidit se ex desperatione aliqdū post vulnus viuerit; ita q̄ enī peniteret et cōtiteret et cōderet signa cōtritionis in morte; tali nō ē denegada ecclesiastica sepultura. exq̄ nō decedit in petō mortali. Itē phibet blasphem⁹ dei. ex de male. c. statum⁹. Itē monachus p̄pū habēs. et de sta. mo. sup qdā. Et generaliter null⁹ notorius decedens in ipso notorio mortali petō sepeliendū ē. d. c. quib⁹. t. c. nō extimetus. t. c. p̄obeuntib⁹ ea cā. t. q. Et etiā sepultura phibet ei de q̄ certū est et manifestū nō fuisse cōfessum vel nō cōicasse semel in aīo. Et p̄dicta intellige. nū se sup hoc emēdass̄ in articulo mortis cōfittendo et cōcando. vel saltez signa cōtritionis ostendit in fine. q̄ tūc nō negabit sepultura fin doc. Id qd̄ p̄banduz sufficit unus testis. xxvj. q. vi. q̄ recedit. Sed heredes tenent satisfacē p̄ eis. ex eo. parochiano. Excepto tñ illo q̄ morit in to meamēti vt dictū ē. Adde tñ p̄dictis qd̄ notat Panor. in. c. ex pte. pall. q̄ decedens sine

cōfessione exteriori in extremo vite facta. dz sepeli in cymiterio ecclesie. exq̄ cōfessionē nō contēplit h̄ more p̄nctus ē. Nō est enī credendū q̄ decesserit in petō mortali. De q̄libet enī p̄sumēdū ē bonū nūl cōfessiss p̄ annū p̄fessionē tē. vt dictū ē. etiā si mors fuissest casuālis. De raptore aut Archi. flo. dicit q̄ si potuit restituēt et nō restituit nec securitatem dedit. denegabūt ei sacra et sepultura. Si vo cū biet vnde redderet distulit vls ad mortē penitere. et tūc est impotes ad restituēdū. Si als et cōtritus et dispositus ad restituēdū si posset. dabunt ei sacra h̄ p̄uabit ecclesiastica sepultura ad tōrō aliorū nūl penteat vel amici eius vellē restituēre. p̄ eo q̄ tūc sepeliet in sacroto. Et intelligit iste rigor de raptore manifestis nō ecclisū fin Inno. Idē dī de eo q̄ nō est cōfessus infra aīo. si est occultus nō negabit sepultura. q̄ exq̄ est occultū nō debet publicari petm̄. Aut si dubitet q̄ forte cōfessus est alicui mediantib⁹ et de ei⁹ consilio abstinuit ab eucharistia. Idē dīc p̄t de q̄cunq̄ also peccator et culto; eadē rōne; nūl forte esset alioq̄ hereticus vel excoicatus. quia cui nō cōicam⁹ viuo nec mortuo cōicare debem⁹. Quo tñ ad raptores dicit panor. in. c. sup eo. ex de rap. de mēte glo. q̄ cōtiter tenet q̄ aut decepit q̄s in petō rapine nec penituit et tunc etiā cymiteriū sibi denegat. q̄ decepit in mortali. Aut penituit in morte et satisfecit. Est tunc ex toto cōcedit sepultura et clericū debet infesse. Aut penituit in morte h̄ nō potuit satisfacē. Et tñ terra cymiteriū nō denegat. h̄ clericū nō debet infesse sepultura. Et ita p̄pet loqu⁹ tecus calus. d. c. sup eo. Et ista interpratio tangy benignior tenēda est.

Quid si tales q̄ dici sunt fuerit sepulti. Rū. si corpora eorū discerni p̄nt; exhibaudiunt. Alio sec⁹ ex eo. sacris. Et ecclesia sive cymiteriū recōciliādā est extra de cōse. ec. cōculūst̄.

Quid fieri si dubitet de cādātere. vtrū fuerit cu inīdā xp̄iani pagani vel excoicati. Rū. videtur in meliore p̄tē interpretandū. d. c. sacris.

Otrū inspēlūt h̄ bōm̄ sive sepeliendi. Rū. fin panor. in. c. ex pte. el. ii. extra eo. q̄ sic. q̄cunq̄ pena moriant; dūmō penituerint. Et p̄nt sepeliri in cymiterio cū solennitate missae et aliorū officiorū. Nec sacra ecclesie talib⁹ sunt deneganda. vt in. c. fi. xij. q. ii. Tales tñ nō sunt deponēdi de fūrcis sine licētia p̄ncipis. q̄ tñ dz se in hoc facile redde vt in. l. j. et. q. ff. de cāda. pu.

Otrū mulier p̄gnans defuncta debeat sepeliri. Rū. fin Ho. Si certū ē q̄ part⁹ mortuus sit; tūc mulier cū partu sepeliet. Si vo certum est gyuuit vel dubitat de hoc. tunc mulier dz p̄us scindit. et si partus viuus sit dz baptizari. si vo mortuus debet extra cymiteriū sepeliri.

Serui multis modis efficiunt. Mā stātum quidā cū nascunt̄ sunt serui vt q̄ de matre ancilla nascunt̄. h̄ de hoc infra. Quidā sunt iure gentiū. vt q̄ in bello iusto capiunt. Quidā sunt iure ciuilī. vt q̄ maior. xx. annis passus ē le vē. mundari ad p̄cū p̄cipiandū. De his trib⁹ habet

Ex Statut⁹ Synodalib⁹
Giffredi archiepi Col
Itē phib. m̄ dītē
sive pena excommunicat⁹
Leti finē in alijs et
rimicato nō sive sepeliat⁹
Tm̄ alijs sepeliat h̄
itē. Tāci et q̄d̄z tāci
sepeliat difuerit exordi⁹.
rātōs sīmaz quā super
q̄ frīm̄ t̄zāt ipo fr̄
q̄ excommunicati publicū m̄
riunt. Cleti vō q̄ dī
fuerit sīmaz suscipiōt⁹
ab offīo quā dēob fr̄
zīm̄ q̄o fr̄ se nouēt̄
trūt̄.

1 Trinitatē dī manat
itē. m̄

Itē rimicato munīta
clausa custodiāt m̄ a
porz et alijs auxiliib⁹ of
sa mortuoz rōgātūt
Et volūt q̄ p̄spēnāt. lo
ro ossa mortuoz fāt̄z
zponāt. Itē Cēnas
rimicato a Cārē q̄gādāq
ad līscorūt p̄wēt et līt̄t.
ad līscorūt alioq̄ munīza
vel trāst. lāci sub pena
excommunicat⁹ lati finē
fuerit p̄gādāt. q̄ q̄o
tra fāt̄z et lōrōz or
dinariōs excommunicat⁹ pub
licū m̄dīt̄t̄. Itē Ota
tuīm̄ et sub p̄ excommunicat⁹
cōtē p̄pīm̄ obſtruīt ut
q̄hōt q̄t̄t̄ i loro cligioso
sepeliat elegit rōgātūt
p̄p̄t̄t̄t̄ porrothialū mīsi
s. et m̄lī brata missa d
firat̄ ad locū dī q̄ elegit
sepeliat̄.

Seruus. iij.

insti. de iure plo. s. serui autem. Itē sunt alijs serui. q̄ ius cuius eos in pena subiicit seruituti. vt liberatus ppter in gratitudinem. Itē iure canonico raptor malier. se ficit seruus rapte. Itē deserentes auxiliū saracenus se ficit seruus capientiū p̄ serua. Bonifacij. viii. Sunt et alij serui magis largo mō dicti: ut a scriptis siue originariis qd̄ idē est. l. qd̄ hoies q̄ ita a scriptis s̄ terris colendis q̄ nō p̄t a cultura recedere sine dñō p̄ voluntate; nec p̄t vendi sine gleba nec gleba sine illis. Et dicunt a scriptis. q̄ a scriptis siue deputatis sunt ad culturā et originariis q̄ a sua origine tales sunt. Mihi etiā serui quicq̄ coloni dicunt. Isti tñ apparet serui nō sunt nec repellit debent a legitimis actibus nisi q̄ ad ordines nō debet admitti. vt di. liii. q̄s aut leges.

Lui⁹ pentis cōditionē sili⁹ debeat seq̄. Rū. fm glo. in. c. i. de con. ser. q̄ p̄tus seq̄ ventrē. Iz. Guinaldo. teneat s̄ filii dices q̄ filii nati et legitimo matrimonio sequuntur patrem. vt in. l. cū legitime. ff. de sta. bo. q̄li velut q̄ p̄tus sequat cōditionē ventris. vbi nullum p̄cessit m̄rimoniū. Sed doc. in. d. c. i. cōiter sequit glo. hec pano. ibi. Idē Tho. in. iiii. vbi dicit q̄ ples in libertate et seruitute sequit matrem. q̄ ples h̄z a patre completemū formale. h̄z a matre substā corporis. Seruit⁹ aut̄ est conditio corporalis: cū seruus sit q̄li instrumentū dñi in operando. h̄z in alijs q̄ p̄tēt ad dignitatē q̄ē forma rei sequit patrem. Sicut in honorib⁹. munerib⁹. m̄nicipijs nobilitate et bmoi. In q̄busdā tñ terris q̄ iure ciuii nō regunt. p̄tus sequit deteriorē cōditionē vt si p̄ sit seruus q̄uis mater sui libera erit filij serui. Non tñ si post pactū m̄rimoniū p̄ se in seruū dedit: inolente vrore et s̄l̄ si sit ecōtrario. Si aut̄ vterq; sit serulis cōditōis et p̄tneat ad diuersos dños. tunc diuidant filios. si plures sunt vel si vñ. tñ; vñ alteri recomplēbit de p̄cio. et accipiet natu in sui seruū. tñ nō est credibile q̄ talis consuetudo possit eē ita ronabilis sicut illud qd̄ multoz sapientiū diuturno studio determinatū ē. Et nota. q̄ fm leges siue m̄r fuerit libera solū q̄i concepit vel solū q̄i peperit vel etiā medio tpe: sufficit ad libertate plus. vt. ff. de sta. bo. l. t seruoz.

Qualit⁹ liber hō q̄ patet se vendūdari fit seruus. Rū. ser. reqrunt. Primuz q̄ sit maior. xx. annis. vt L. deli. cā. l. s̄ ministeriū. Scdm q̄ intēdat p̄cium p̄cipiare. vt. L. deli. cā. l. nō ideo. Terciū q̄ in veritate p̄cipiet. vt. ff. q̄ ad li. p̄la. nō li. l. i. Quartiū q̄ emp̄to credat ip̄m seruū esse. vt. ff. de li. cā. l. libris. Quintiū vt ille q̄ vendit sciat cōditionē suam. Seruus q̄ venditor sciat ip̄m esse liber. ff. q̄ ad li. p̄la. nō li. l. iiii. Si aliquid istoz deficiat iure cōi re uocat in ingenuitatē. Sed si nihil deficiat etiā posse si manumittat nō sit ingenuus. h̄z libertus. vt ff. de sta. bo. l. hō liber. n̄si reddit dñō p̄cium. ff. si inge. ma. l. iij. Qd̄ tñ p̄cium dñs inuitus nō cogit su lapere fm quodēa.

Qualit⁹ serui efficiant liberi. Rū. fm llo. m̄litis modis. vno mō p̄ manumissionē. Itē si seruus languidum dñs expoluit vel ei alimēta negavit. Itē q̄i aliquid vendit ancillā ne p̄stituat et empor faciat s̄ sit libera. Itē si seruus pillet incedit ante

cadauer dñi dñ deferat ad sepulturā. Itē si postq̄ lata est sua s̄ illū q̄ dicebat seruus: dñs postea p̄ ipso p̄cium recipiat. Itē si dñs ancilla in m̄rimoniū collocauit scribēs p̄ ea dorē. Itē si seruū appellauit filiū actis interuenientib⁹ q̄li in figura iudicij. Itē si dedit seruo instrumentū p̄ qd̄ leruitus eius p̄babat. et alijs casib⁹ q̄ habent. L. ex qui. cau. ser. p̄ p̄cio li. ac. p̄ totū. Itē si inde xp̄ianū mancipiū emerit extra deindeis. c. fi.

Seruus. iij. Quo ad orationē. Nullus seruus siue p̄uati siue ecclesiæ ordinari dñs n̄si prius manumittatur. di. liii. c. i. iij. et. iij. Et rō est serulis vilitas: atq̄ clericalis dignitas. di. liii. admittunt. Et hoc vix est in omni genere seruoz: etiā de q̄bo habes supra. c. primo.

Intra qd̄ tpe possit dñs seruū ordinatū reuocare. Rū. fm Ray. reuocari poterit infra annū a tpe scientia dñi. Idē Hof. et llo.

Dō p̄ seruus q̄ ordinat⁹ fuit: restitut⁹ ē dñō suo. nunq̄d licebit dñō iniçē manū in eñ. Rū. fm Inno. nō. Alīs incidet in canonem. xvij. q. iij. si quis. Sed nec tali seruo licebit p̄here m̄rimoniū. alijs aut̄ p̄nilegij clericalib⁹ nō gaudebit. extra decle. cōm. c. Jōnes. Idē. in omni genere seruoz liii. di. frequens.

Seruus. iij. quo ad matrimonium. Utru seruus sine p̄sensu dñi possit m̄rimoniū p̄here. Rū. q̄ sit. vt ej̄ eo. c. i. vbi habet q̄ seruus etiā p̄dicēt dñō p̄berē p̄t matrimoniū. h̄z. ppter hoc nō liberat a seruīs domino debitis.

Pone q̄ dñs aliqd̄ p̄cipit seruo cōiugato. et tpe vro: peti debitu vel ecōuerso. Hof. dicit. q̄ aut̄ dñit ei volūtate dñi et teneat p̄us obediē vro: q̄ ad necessaria impendenda. q̄ exq̄ dñs p̄misit m̄rimoniū p̄bi videt assensum p̄buisse accessionis ad ip̄m matrimoniū. vt in. c. p̄terea. de. of. del. Si vō dñs nō p̄sensit. debet p̄us obediē dñō: n̄si t̄ meatur de incōditio.

Quid si cōiuges. s. serui habeat diuersos dños diuersar̄ regionū: ita q̄ nō p̄t p̄uenire ad officiū coniugale. Rū. fm Hof. vt euīt fornicatōis mā cogit p̄ ecclesiā alter dñō p̄ vendere alteri volenti emere vel si neuter vult emere: cogantē vendēt cui libet ex neo in p̄uincia cōseruit vel venale exponē. et si nullus appareat emp̄to emat ecclesiā.

Quid si dñs seruoz cōiugatū vult vendēt in remota regionē. Rū. fm v̄. p̄bīcēda est talis venditio. h̄z cogit dñs alijs vendēt ei bonas cōditōes afferēti. Interest enim re publice ne q̄s re sua male vtaſ. vt insti. de his q̄ sit sui vel ali. iiii. S. pe. Sed et llo. addit q̄ si m̄rimoniū fuit sacri sine licētia dñi et nō habeat in alio loco insti emp̄to: possit eum vendēt in remotis. Alter nō dñs hoc facere.

Symonia. i. communis. Symonia cōiter diffiniat q̄ ē studio la voluntas emēdi vel vēdēti aliquid

spuale vel spuiali annexu: ope subsequi. Ita dif-
finit panoz. in. c. nemo. ex eo. Dicit studiola. i. deli-
berata. Nam sola deliberatio ronis committit petri.
Hoc punit in iudicio ecclie qd non indicat d' occul-
tis nulli procedat ad eum. Ideo bene additum est ope sub-
sequi. Moi autem editiois comprehendit ois factus
no gratuit. vt transactois renuntiatois et hmoi. Ex-
cepta pmutatio qd est licita seruatis debitis circu-
stantis ut dictu: est. Permutatio. Spuale autem dicitur
in R. in. iii. tripli. s. essentiali. vt gressu: vt virtutes.
Sed causali. ut sacra qd causant gratias. Tercio
actualis sine effectu ut predicare seu corrigere. visita-
re. ozare et hmoi. qd sunt actus spuiales. Spuiali an-
nexum dicitur duplum in Tho. in. iii. Uno modo sicut a
spuialibus dependet. ut hie ecclesiastica beneficia. Qd
dicitur spuiali annexu: qd non coppet nisi habeti officium
clericale. Alio modo dicitur spuiali annexum qd ad spuialia
ordinata sicut ius pionari. qd ordinata ad pueritiam
clericos ad beneficia. Sunt vasa sacra qd ordinant
ad sacra olsim. Sub prece autem comprehendit omne
tempore qd pecunia extimatur potest. Ponit enim Gre. tri-
plex gen: munieris qd committit symonia. s. a manu
i. pecunia. a lingua ut preces. et ab obsequio. j. q. i.
Sunt nonnulli. Et de singulis infra Videbitur.

Tan symonia sit petri mortale. Dicendu: qd sic.
qd est iustitia et diuinam legem et legem naturalem. Nec
in hoc excusat ignoratio. qd iuris diuini qd nemine
excusat. et qd papa est subditus predictis legibus. ut alii
boies. Nec in illis se necalit potest dispelare. Ideo
Tho. dicit. qd ista opinio qd dicit qd in papam non ca-
dit symonia est erronea. Nam si papa. p. aliquo spuiali
muni: accipet symoniā committit. sicut et alii hoc. qd
et in ipso petro: cui papa succedit symoniā vicum
damnatione inchoauit in novo testo. Quis em-
res ecclie sint alii modo pape non tamen sicut oibz mo-
dis habedi. vñ si recipiet. palio spuiali pecuniam
de redditibus aliquo ecclie non careret vice symoniā.
Et idem si recipiet pecuniam ab aliquo laico non de bonis
ecclie p. re spuiali. Ideo Tho. scda scde. q. c. qd autem
di symoniā non cadet in papā. dicit. d. an. post II. Ho.
in. his qd symoniaca s. qd phibitia ex iure positivo
hie locu: Nam psto non ligat. promulgatus. puta. ven-
dendo vicaria. casteldionatum. aduocatiu: ycono-
matu: et hmoi. j. q. iii. saluator. Et de hoc videbitur in-
telligendu: qd dicit Tho. de lig. ex eo. c. i. qd nec papa
nec alii existentes in curia committit symoniā si papa
scit et ei certa sciencia tolerat. Nam certa sciencia principis
purgat hie vicum. Et p. de pal. in. iii. dicit. qd in
quibusque symonijs si petri non emitet pena in
iuria positiu: cui non subest sp. enadit. vñ nec suscep-
tione nec hmoi penas iuris positimi timet. Sicut
nec est etiam excoicat si peccatum clericu: Dicit etiam
p. qd ille qd emeret symoniā beneficium vel ordinem a
papa penas iuris non incurrit. qd scit p. dispelare
in penis iam incursis. ita etiam qd non incurrit. scit
posset alicui pulegij procedere qd peccato clericum.
non esset excoicat. Quid autem dat aliquo beneficium p. pe-
cunia videt dispelare qd liceat retinere qd scien-
ter dat irregulari. dispelat cu: eo. vñ qd habuit bene-
ficium p. symoniā in curia si b. p. sciam qd emanaue-
rit de sciencia pape pferens. penitentia dicitur non tenet

resignare. h. p. retinere. hec p. Panor. vñ in. d. c. j.
distinguit. qd si beneficium b. administrationē ordi-
nis vel executionē clauis. etiam papa in voluntate vicid
et p. symoniā. Secus si b. administrationē ordi-
nis nec executionē clauis. vt si ista hospitalia
vel alii administratores tempales. Nam p. bat. Nam
iz titulus beneficij sit de iure politio. tñ executio ordi-
nis seu p. clauis de iure diuino. Nam etiā dicitur
erat in veteri testo. et vendet executionē ordinis.
videt vendet ordinem p. gratia dei. Et ista sunt
symoniaca in se. Et idem p. p. ibita. j. q. i. qd studet. Et
idem in collatione epatus nulli dubium est qd papa p. mit
teret symoniā. qd epatus est ordine. Et cum ista sunt con-
nexa non excusat dicendum se recipere pecuniam p. tempa-
bus. qd vendito uno ex concordis vendit et reliquit.
vt. j. q. iii. si qd obiecunt. Sed in aliis beneficij non
habentibus executionē ordinis vel clauis papa non
committet symoniā. qd p. b. p. ibita est tñ in illis iure po-
sitione qd papa non ligat. Et in oibz casibz predicti pu-
to qd ille qd dedit ex pacto pecuniam non sit turp. qd ad
deum nec potest sine p. administrare in tali beneficio.
etiam in casu vbi papa non committet symoniā. qd erra-
bat p. p. ibita. Ideo subditur incidit in penam
sicut in sili disputat Tho. an. q. iii. Statuto canet
epi qd ludes ad azarrum sit excoicat. An ludes cu: z
epo qd fecit excoicationē sit excoicat. Et pluduit qd
sic. Iz ipse epo non sit excoicat. qd non potuit ipse ligar
sua p. d. Ita ad p. positum vbi papa non committet
symoniā. ex qd recipiendo pecuniam ex pacto non suspe-
dit p. p. ibita. das pecuniam committit symoniā.
Et si non potest agere p. niam referto beneficio. Nec
Panor. Tñ p. concordatia posset dici qd in his qd sy-
moniaca sunt. qd p. b. p. ibita ex iure positivo nec papa
nec das incurrit penas iuris positivi. Nam fin. In-
no. in. c. cu: ad monasterium. de sta. re. Iz coditor ca-
nonum h. sua dispelare p. p. ibita etiam sine ea. Ideo Tho.
an. in regula generi. in mercu: et in regula cui licet
dicces epm posse tollere et dispelare h. sua p. p. ibita
Et hoc dicit seruare vniuersitatem. Et si hoc potest epo
Indubie poterit papa. In his vñ qd p. b. p. ibita qd
symoniaca. et de iure diuino. Dic qd si papa eo ca-
su qd alii datus vel pricipes incurrit vicum et petri
symoniā. tñ penas iuris positivi adhuc non incurrit.
Et hec distinctio vñ rationabilis et consensu uribus.

Ther symonia sit heresis. R. fin. Tho. in. iii.
qd symoniaci non est p. p. ibita hereticus cu: non habeant ali-
quam falsam opinionem. H. dicuntur heretici. p. p. ibita
sicut dicitur qd ita operantur ac si extirpare donum spuialis
pecunia possiderit qd extirpatio esset heretica.

Tquare symoniaci potest dicuntur a symone qd vo-
luit emere donum dei quod giezite a giezis qd v. edidit
donum dei. R. qd magis fuit completa ratione huius petri
in symone qd in giezis qd solus v. edidit donum dei. At
symon voluit emere et vendere. j. q. iii. saluator.

Ther at sit symonia si aliquo det p. spuiali giezis
vel recipiat. R. si sponte offerat non est symonia.
j. q. i. quicquid. vbi sciendu: qd p. positio p. c. cu: d. i.
quid dari p. spuiali. si importat appreciationem vel co-
mutationem vel c. p. principalis mouente ita qd illud
tempale sit ut p. c. p. spuialis vel p. p. hoc p. c. dat ipm
spuiale. tunc est symonia. Szli p. u. importat c. m.

Bimonia. I.

finalē. h. ad miniculatiū vī si def̄ in collatōe tpale p̄ collatōe spūaliū ob reuerentiā sacrōz vel ad su- stentationē ministroz vel ad obseruādū pias con- fuetudines z hmōi. nō vī p̄cū ipsoz. nō est ibi sy- monia. Ita tū q̄ cesser̄ ois pactio z ois conuentio- s. q. i. q̄. p̄p̄o. Sed et sine pacto etiā cū subtrahunt̄ talia. spūalia z maxime a nō dantibz pecunia vel uō valentibz vel etiā a valentibz dare; h. nō volen- tibus extorquent̄. p̄cipue ante collationē spūaliūz multū p̄sum. ē de symonia. Secus si libere trade- ren̄ spūalia. et post collationē noleter̄ dare; cog- ren̄ ad dandū. nō quidē vī p̄cū h. vī stipendiu z subsidiū rōne cōsuetudis ibi existentis. fm̄ Tho. in q̄libet. Si aut̄ dans sacrum vel aliud spūiale intē- dat recipie pecunia z hmōi. als nō datur. dās aut̄ p̄dicto mō. dat aliqd̄ tpale vī pecunia z vel hmōi: non vī p̄cū h. vī elemoynā nulla infuente pa- trione vel exacto erit symonia. nō quidē in recipi- ente sacrum. h. in dante. q̄ tū symonia q̄r metālis est sola pñia purgat. q̄ nullā censurā ecclasiasticā in- duicit nec irregulāritatē. ex eo. c. fi. Et ita eccl̄uerso: q̄n̄ dans spūiale intendēt libere dare z recipies in- tender̄ q̄s p̄cio emere ex eo q̄ dat tpale. vī nota q̄ symonia cōmittit; aliqui ex pte vtrinque; si dans ordinē vel beneficiū vel aliud spūiale facit pactum cu recipiēt. vel vterq; eoz b̄z intētionez ad tpalia p̄ spūaliibz cōmutanda. Aliq̄n̄ ex pte neutrius. vt cu cōsanguine dat aliqd̄ nō ep̄o h. p̄siliario ep̄i vī cōferat beneficiū vel hmōi: ignorātē eo q̄ receperit̄ ep̄o. Aliq̄n̄ ex pte dātis spūiale tm̄ea intētione. vt habeat tpalia. qd̄ nō intētis recipies. Aliq̄n̄ ex pte recipiēt̄ tm̄. vt cu ipse dat. aliqd̄ tpale p̄cipaliū p̄ aliq̄ spūali vel ordinatori vel alteri iplo tū or- dinatore ignorātē vel hoc nō intēdente. Addit̄ p̄di- ctio singulare dictū Archi. in sum. j. q. i. q̄ p̄ spūa- libus aliqd̄ dare vel accipe nō tū aio vendēti vel emēdi h. aio remunerandi nō est in se symoniā. Et dicit Pano. in c. et si xp̄us. de iureu. q̄ hec est notabilis lūmitatio ad materiā symone.

Conclusio aut̄ a lingua. q̄n̄ z quo inducat symo- nia nota distinctione q̄ sit a doc. Aut̄ enī q̄s por- git̄ p̄ces. p̄ se; aut̄ p̄ altero. s. vt obtineat beneficiū vel sacrum vel aliud spūiale. Et si porigit̄ p̄ces. p̄ le- p̄ obtinēdo beneficiū seu eccl̄ia habēt̄ curā aiarū tales p̄ces inducit̄ symoniaz fm̄ Og. IIo. Ray. Tho. z Dir. li. iii. etiā q̄ntūcūch als est dignus q̄ eo ipso q̄ se ingerit̄ ambitiōsū videt̄. z per p̄ns indignū. Et rō est fm̄ Tho. in q̄libet. q̄ nemo p̄t exērcere curā aiarū digne et̄ grām seu cu p̄ctō mor- tali. q̄ faciēdo ea q̄ ptinēt ad curā; peccabit mor- taliter. Itē nullus d̄z sibi sumē bonoē. h. q̄ vocat̄ a deo tanq̄ Baron. ad Heb. v. Et sic videt̄ face- p̄ius diuinū. viij. q. i. in scripturis. Multomagis ē symonia si als est indignū. puta q̄ illarū vel no- torius fornicator. z hmōi. Si aut̄ porerit̄ p̄ces p̄ beneficio simplici. z indigeat; nec indignū ē eo. p̄p̄e aliqd̄ impedimenti: nō est symoniā. nec peccat̄ fm̄ Ray. Tū Ol. - Guil. dicit̄ q̄ hec opinio est dura. Et credit̄ q̄ exq̄ aliq̄s est p̄mot̄ ad sacros ordines. cu hmōi ordinat̄ titulū ecclasiasticū req̄- rat; p̄t p̄tē beneficiū ecclasiasticū. licet abundet̄ in

spūaliibz z nō solū simplex. h. et beneficiū enī cura. si est dignus. Et p̄p̄o Isae q̄ dixit. Ecce ego: mitte me. Et p̄ bac opinione facit tolerātia z scia pape. H̄is fere totus mūndus esset in statu dānatōis. Et p̄ bac pte videb̄ panor. in c. tua nos. ex eo. vbi di- cit. q̄ b̄ules p̄ces a digno facie p̄ beneficio spūali cōsequēt̄ nō inducit̄ symonia nec aliqd̄ aliud p̄tēt̄ etiā ambitōnis. Qd̄ p̄cedit etiā si p̄cessit do- natio rei tpalis. liberaliter tū facta. Et optimē hoc colligēt et tex. illo. Qd̄ tene sp̄ met̄ p̄ illis q̄ q̄tide cardinalibz z alijs p̄lat̄ aliq̄ munuscula largiunt̄; rogantes. p̄ aliq̄ beneficio cōsequēdo. Si enī nois ducent̄ p̄ncipali intētione vī spūalia adipiscant̄; q̄y secundario habeat talē p̄tem. ex oēm noīx iudi- cant̄. Nā vī ista p̄t fieri sine spe secundaria. hec Pano. Et nota q̄ pano. nō distinguit an hmōi p̄ces sunt pro beneficio simplici an curato hindis- tincte loquit̄. Et nota etiā ibi pano. aliud singu- lare quod facit ad declarationē p̄dictoz dī mente Inno. q̄ in phibitis q̄r symoniaca. sola intētio in- duicit̄ symonia. Et dicūt̄ phibita illa: q̄r symoni- ca. q̄ sunt spūalia de iure dimino vī venēlē sacra et sīla. S̄ in symoniaca q̄r phibita: sola intētio nō inducit̄ symonia. vt si q̄s renuntiat̄ beneficiū suo; cōjunctiōne babēdi aliqd̄ tpale. de q̄ dic vī notat̄ glo. in c. ex pte. de of. del. Jo. iii. an. t̄z q̄ nūq̄ sola intētio inducit̄ nīl symonia mētālē. Qd̄ placet pa- no. Et dīa marina est intē symonia mētālē z cō- nventionalē. Nā vī cōventionali tenet̄ q̄s restituere talia spūalia vel tpalia illicite recepta nec p̄t̄ aliq̄ penitere. vt in c. in q̄litōis. in p̄ncipio. de accu. S̄ in mētālī abolēt̄ petūt̄ p̄ solā pñiam. vt p̄bat̄ in c. fi. ex eo. vbi ter. loquit̄ indistincte de oībz spūaliibz Procedat̄ ḡ ille ter. sūe sint spūalia de iure dimino sūe ex p̄stōne eccl̄ie. exq̄ aliq̄ nō distinguit. z opti- me illō. c. sic inductū p̄bat̄ op̄i. Jo. an. hec pano. Pro sacrificiō vo. z alijs spūaliibz nō rep̄t̄. p̄būt̄ p̄- ces porriger. p̄ se. si est dignū. Excepto tū religiō- so q̄uelle nō b̄z. xij. q. i. nō dicatis. Si vo p̄ces por- rigunt̄. p̄ alio. aut̄ sunt p̄ces spūiales aut carnæles. Si carnæles. tūc aut̄ p̄ digno aut̄ p̄ indigno. Si p̄ indigno: symonia cōmittit fm̄ oēs doc. j. q. i. de ordinationibz. Si vo p̄ces sunt p̄ digno. puta. q̄ illi q̄ p̄canf̄; attendunt̄ pentelā p̄ncipalit̄. si tū supē- rior: nō b̄z respectū ad p̄ces had̄ meriti. p̄monēdi ad ordines vel beneficiū. nō cōmittit̄ symonia. et de eta. z q̄li. tuā. in oī si p̄sanguine? est dignū plus tenet̄ platus ei q̄ extraneis. p̄uidē. ar. ext de coba- cle. c. fi. Tho. aut̄ in. iii. dicit̄ q̄ q̄t̄ quis dat aliqd̄ spūiale p̄ laude acq̄renda vel fauore. q̄t̄ expectat̄ ab eo enī p̄cibz satissimū symonia cōmittit̄. Et silr̄ si hoc facit ad euitandū aliqd̄ p̄cibz vel malū qd̄ p̄t̄ iferre p̄ces porriger. si nō exaudiē. puta. aliq̄s potēs. Qn̄ ḡ p̄ces sunt p̄ indigno: satis appetit̄ q̄ nūl̄ aliud mouet̄ q̄ fauore. aut̄ p̄cibz euitandū. Et dī fauore auxiliū laus z assensus. Et iō manife- ste cōmittit̄ symonia. si. p̄p̄e hoc beneficiū eccl̄asticū detur. Si aut̄ p̄ digno siat̄ p̄ces q̄t̄ ad iudiciū hoīm. p̄babile vt q̄ dans magis moueat̄ intuitū dignitas. p̄sonē q̄ fauore p̄cibz nō reputat̄ symo- nia. Si tū p̄ncipaliter moueat̄ fauore p̄cibz vel

timore rogantis q̄stū ad diuinū indicū symonia cōmittit rogatus & rogans: si hoc intēdat siue aliquis roget p̄ se siue pro alio.

Quid si q̄s dedit pecunia alteri vel si p̄ces porrēxit alij ex pacto q̄ p̄ter datam pecuniam p̄ peces porrectas: det opera & habeat beneficium. Dic q̄ idē est ac si dedisset collator beneficii. i. q. v. p̄ntū. Nec distinguit q̄ siant p̄ces p̄ digno aut carnali: aut p̄nūlī cu ex hoc ipso sit indignus. & sint p̄ces carnales. q̄ ex hoc pacto vult h̄c beneficium. Si vō adulatio nē facit vt habeat beneficium p̄t dici munus ab obsequio. & reputādūs ē symoniae. i. q. s. ordinatōes. Non tñ tenet illud beneficium religare. ar. d. c. f. bee Ber. Inno. et Ilo.

De munere aut ab obsequio. Glo. in. c. sunt nō nulli. i. q. i. dicit. q̄ si seruens est dignus & seruicū dignū ē & honestū: liceat sperat bñficiū etiā spūale. Secus si nō esset idoneus ad illud beneficium vel seruicū nō esset honestū. Glo. aut in. c. cuz essent. ex eo. dicit. q̄ liceat p̄t q̄s seruire alicui p̄lato & spe rare ab eo bñficiū spūale. Nec ex hoc comitē symonia l̄ seq̄tur collatio. Dicit tñ glo. q̄ nō d̄z p̄ncipalit seruire hac intētione q̄si velut. vt refert Pano. ibi q̄ possit ab eo bonū in genere sperare & secundario beneficium spūale. Sz. d. an. p̄ cōco: dantia dicit. q̄ aut seruēs & recipiēs seruicū habent respectū ad certum beneficium. & pcedit glo. in. d. e. cū essent. vt nō liceat hac intētione p̄ncipalit duci. Aut tendit ad bñficiū incertū. & pcedit glo. in. d. cūlū nonnulli. Sz. panor. dicit nō vidē bona rōne dinersitatis inter certū beneficium & incertū. nec p̄tat q̄ sit lictū p̄ncipalit seruire p̄ spūali beneficid cōsequēdo nec p̄lat liceat cōfert: si p̄ncipalit ducit ad cōferendū. p̄ seruicio tpali recepto. q̄ id qđ in se debitu est & honestū nō d̄z exerceri fauore huma ne ḡre. h̄ recto iudicio. vt in. c. nemo. ex eo. Sed secundario bene p̄t h̄ talis spes. Et ita vult glo. in. c. qđ pderit. ltr. di. Et intellige glo. in. d. c. sunt nōnulli. fm. dicta glo. in. c. cu essent. & illi. c. quid pderit. fm. panor. Et p̄dicta faciunt ad. q. quā p̄nit Ilo. in. d. c. cu essent. Sz. p̄cepit quendā clericū ad seruicū tpale & spūale p̄stantū. p̄mittens sibi certū salarīū annuatim donec sibi p̄uidet de beneficio cōpetēti. Nunq̄d hoc sit lictū. Et cōclu dit q̄ sic. dñmō nō se obligauerit ad seruicū tpale p̄stantū. nec cōmitē symonia. si remittit p̄mo salarīū cu cōfert postea bñficiū. q̄ salarīū erat s̄b cōditione & facta collatōne expirat obligatio. Secus si p̄missio fuisset pura & perpetua. Sz. panor. putat p̄mū dictū Ilo. pcedē q̄i p̄lat nō ducit ad cōfrendū bñficiū p̄ncipalit. p̄t seruicū tpale vel spūale p̄cipiēti. Sed q̄ ille mereat & cā ipullia. & nō finalis sit p̄statio seruicū. bee Pano.

Quid autē si obsequiū ē pure spūale qđ esz impositū beneficio. Rūdit Ilo. tūc includitant etiā ex pacto p̄t p̄serri bñficiū: ita q̄ ille. p̄mittat tale obsequiū. v̄puta celebrando tale & tale missam. ex de p̄ben. e. significati. Sūlt fm. Ilo. si alicui p̄ben de vel bñficio esset impositū omnis. qđ q̄ bz teneat docere pueros. p̄t fieri pactio. h̄ et alicui p̄bende cui uō est annexū hoc onus cu vacat: p̄t imponi

hoc onus. Recipe autē canonici ex pacto symonia est fm. Ilo. Itē fm. Gui. cuz duo sacerdotes debet celebrare missam. vn̄maiorē: aliis minorē si ex ea cōdicunt adiuvicē q̄vn̄ dicat missam que alteri tāgit & ecōtra lictū ē: marime ex ea: q̄i nullū p̄cūm h̄ne tpali merces infuent. Itē fm. Ri. in iiii. nō est lictū q̄ duo adulti baptizādi hanc p̄tōnē int̄ se faciat. Ego baptizo te eo pacto: q̄ tu baptizes me. q̄ in talib oīs pactio & cōuenitio cessat. ex eo tua. Dare etiā ex pacto aliqd. p̄ facit. q̄uis spūale. est illicitū. et si nō omni eo mo q̄ & dare tpale. in q̄ ex eo q̄ res emis a nō dño. est p̄rōnenī ḡre. Dicere autē orabo. p̄ vobis & rogo vos vt etiā oetis p̄ me in nullo ē reprehensibile. q̄ nō emitur vel vendit spirituale cu nulla sit pactio.

De munere autē a manu qđ ē pecunia: large su mendo pecunia p̄ rebo mobilib & immobilib: que tpali possident. i. q. iij. totū. Mō. fm. & ur. in. iiii. Mō. a manu aut ē tale & tantū q̄ plūm inclinare affectū ad collationē rei spūalis. p̄ter ip̄m. & tunc plūm symonia vel hoc rā par. est q̄ nō plū mitur inclinare affectū ad collationē rei spūalis. & tunc nō ē symonia. Et hoc quidē verē ē q̄ ad iudicium ecclie q̄ de exteriorib vñdū iudicat. h̄ q̄ ad deum sp̄ est symonia. cu. p̄t q̄deūnū tpale q̄ntūmūnū etiā p̄nū daf spūale. Ad iudicandū autē de symonia: cū dubitat. verē cuz q̄s corrupta mēte dederit munera fm. Dir. attēndā st̄ p̄cipue q̄tuor: q̄ in istis versib p̄tinēt. Munerib dandis: attēdas q̄tuor ista. Quis dans: q̄s ve petē: q̄ res: q̄ causa petendi. Proverbiū est. nec oia. nec oēs neq; ab oib. q̄ valde inhumanū est a nemine recipe velle hoia & ab oib vilissimū. h̄ esculentū & poculentū qđ infra tridū cōsumi p̄t recipe licet. extra de re scriptis. c. statutū. li. vi. Considerari d̄z p̄mo. qđ offerat. Itē q̄le offerat. Itē a q̄ def. s. an a paupe vñdū. Itē ad qđ offerat. Itē q̄ intentōne. Itē quantū. Itē q̄. i. ipsa donationis. An. s. instantē necessitate vel als cōferat. Et fm. hoc plūm p̄o & contra. extra eo. et si q̄ones. Et p̄ter hoc habes an encēnia inducāt symonia. Mā attēta q̄ntitāte modica. & detur sine pacto & absq̄ corrupta intētione nō est symonia. Alls in modico etiā p̄mitē symonia. i. q. i. indices. Tho. etiā in q̄libet. dicit in dispensatione lacroꝝ vel alioꝝ spūaliū. cuz aliq̄ recipiunt ut symonia emet. tria sunt necessaria. Primiū vt fiat ex cōcessione iuriū diuinū vel huma nū vel saltē pie p̄suetudinis. Secūm. vt sit intentio pia et nō corrupta. Tertiū vt sit forma honesta. s. vt nō requirat ante p̄i officiū executionēne pactū interuenire revideat. h̄ impletō officio exigi possunt. Diciḡt si p̄sta tria cōueniant: secure archidiacon⁹ accipiat palafrenū. p̄ installationē abbatis. Nota etiā fm. Jo. de lig. & Inno. in. c. ad publicā. extra eo. q̄ li est consuetudo q̄ p̄o ordine vel alio sacro detur tñ ante receptionē eius. nō valet immo est corruptela. etiā si longo tpe seruata est q̄ p̄ tali ordine detur tñ. nec p̄t cōpelli ad soluendū. quia si gratis dedit non p̄iudicat nec nata est obligatio. Si autē nō gratis dedit. h̄ vigore consuetudinis. non valet. quia sicut corruptela. Sed si ex statuto;

Simonia.1.

vel cōsuetudine debet aliqd. p ordine vel alijs spi-
ritualibz post receptionē eoz; valet ut in p̄suetudi-
ne veneroz vbi q̄rta oīm mobiliū monetis datur
epo. In britania vō dāt tercia ps. Et p̄t ad hoc
cogi. Ideo autē veneti dant hoc, q̄ nibil soluunt
p decima. De bmoī p̄suetudinibz vide s̄. Sepul-
tura. i. in p̄ncipio. Itē nota q̄ ille q̄ dat p̄bendam
vel aliud beneficiū p̄ncipalit̄ rōne planguntur
vel, ap̄ter affectionē alicui⁹ amicicie t̄pali si quidē
attendit solū bonū t̄pale illius cui dāt ⁊ nō alter⁹
q̄uis graui⁹ peccet; nō tñ symoniā cōmittit. q̄ nō
vendit cū mil accipiat. Et si intedit in hoc aliquod
bonū in sc̄p̄m redūcans; sicut q̄ magnificet per
hoc. ⁊ nobilit̄ domus sua vel c̄p̄se in p̄sanguini-
nis sit fortior vel si hoc pacto vel intēctione benefi-
ciū cōcedit vt beneficiat⁹ faciat aliquā rōcopen-
sationē t̄palem sibi vel suis consanguincis. symo-
nia est fin Tho.

¶ pecunia symoniaca recepta siue p ordine da
to siue beneficio sine sepultura vel, p ingressu mo
nasterij vel, p pūtatione, q ad pionos ecclesiarum vel
p mediatione vel ad hoc vt, pecunie q̄s spūialis al
teri et h̄mōi qd fieri debet. Dic fm doc. q talis pe
cunia retineri nō pōt est etiā reddi dz illi q dedit
q̄ turpiter dedit. h̄z d̄ari illi ecclesie in cui cōtū
meliā data est, ex eo de hoc. vnde si q̄s ordinat̄ est
nō bñis beneficiū; pecunia ab eo recepta symoni
ca; dz dari ecclesie cathedrali. Si aut̄ ordinat̄ ē ad
titulū alium ecclesie vel bñificij; illi ecclesie vel bñifi
cio applicabit. fm Guel. 7 Vl. Si accepta ē pecu
nia vñ alia res p ecclia vel bñificio illi eccle vel bñifi
cio applicabit. nisi ecclia esset in culpa q̄ illud tūc da
bit pauperibꝫ. ne ecclia de malo reportet lucr. Et
hoc si totū collegium p̄sens sit symonie. Et si talis
trāsiret ad religionē; et misericordia possit ei reddi vel
etiā si esset talis paup. vt nō sufficeret sua vel etiā
si dedisset ex ignorantia fm Illo. Idē videt̄ dicēdū
de pecunia symoniaca recepta, p alijs spūalibꝫ. vt
sez dē illi ecclesie in q̄ cōmissa ē ita tū q̄ nō rep
ortet comodū q̄ dedit. Si vo, p ingressu monasterij
pecunia sit symoniaca recepta, et capitulū fuit pte
cep̄ symonie. trāsibit sic ingressus ad aliud mo
nasteriu simpliciter illa pecunia sibi restituta. Si so
lus platus vel aliq̄ z nō caplī, tūc trāsendo ad
aliud monasteriu; si est p̄fessus illud scđm mon
asteriu ad qd trāsibit bēbit vñfructū illorū bonor
ip̄o viuente: mortuo autē libere reuertenē ad p
mū monasterii. qd videt̄ hic locū in his q̄ nō con
sumunt vel distrabunt ut sunt possessiones. Si
vo dispenseſ cum tali q̄ remaneat in illo eodē mo
nasterio. puto etiā q̄ possit dispensari q̄ illa pecu
nia symoniaca remaneat monasterio. Ita tamē si
possibile est q̄ illi q̄ fuerūt in vicio nō habeat utili
tate vel etiā q̄i nō pōt pecunia symoniaca recepta
comode applicari loco vbi vel in cui cōtūmeliā
data est. puta. q̄ in remotis pribus vel tū videret
incōuenies illa sibi dari vel cū ecclesie habere q̄s
p derelicta pauperibꝫ pōt erogari.

Dicit ep̄s cū placet vel modis possit recipere p̄ce-
rationē. R̄udit D̄r. q̄ modis tam p̄t recipere c̄
eo. cū sit ybi dicunt Ber. Inno. 7. M̄ost. q̄ ep̄s

banc peccatione[n]z nō recipit p[ro] aliquo sacro. quia illud esset symoniacū: nec rōne laboris. q[uod] eccl[esi]a posset esse in ciuitate. t[em]p[or]i recipit liceat nō labore[nt]. extra de censi. venerabilis. Sed q[uod] ista peccatio missa est a iure sicut et alie peccato[rum]. q[uod] sunt rōne vilitatis oī. vñ nulla symonia cōmittit. Et si ecclia ap[er]t paup[er]atē peccare nō possit e[m]p[er]i: p[er] suis sumptibus eccl[esi]a p[re]scrbitur. t[em]p[or]i. q[uod] si. cauendū.

Deinde ipsa possunt dari pro vita eterna vel pro remissione peccatorum. **R**edit **D**icitur quod sic. **D**icitur. **I**mperio. **P**eccata tua elemosynis redime.

Otrū t̄palia possint dari p̄ redimēda veratio
ne in spūalibus. Rūdit panor. in c. dilectus filii.
extra eo. comp̄bendēdo totā materiā. q̄ aut queri
mus in t̄paliō aut in spūalib. Primo casu licet
redimēda veratio t̄ p̄ iure q̄sito q̄ p̄ iure q̄rēdo
h̄ recipiens pecunia sic indebet tenet ad restōne
l. i. z. l. z general. ff. de calū. In spūalib vō p̄ iure
q̄rendo nō est licitū aliquid dare. etiā vt cesserim
pedimentuz faci. q̄ ille videat ambitiosus dando
pecunia. vt facilius illud acq̄rat. Et sic. p̄ p̄ie loqui
tur. c. mathēns. extra eo. Nec tunc p̄ p̄ie redimēda
veratio. sed datur vt facilius acquirat ius spūale.
P̄ iure autē q̄sito aut est in possessione illū iuris
z si molestat de facto. licitū est aliquid dare. vt in d.
c. dilectus. licet recipiens tenet ad restōne. Si vō
iuste verat. vt quia ep̄s vult eū iuste deponere vel
alius iuste accusare vel forte p̄tendit ius in benefi
cio. z tunc verato nō licet aliquid dare. q̄ non redi
mitur tunc veratio faci. vt extra eo. nemo. Aut
nō est in possessione illius iuris iā quesiti. z tuc vt
habeat possessionē etiā illicite detentā. nō licet ali
quid dare. vt notat Iano. in c. ad aures. extra eo.
z tenet glo. xvij. q. viij. decimas. Illam possessio est
qd spūale. Hinc est q̄ nō cadit in latice de p̄scrip
cām. vel saltē est cōnēxa spūalib. p̄ter administrati
ōne. q̄ue inde sequit. i. q. iii. si quis obiec̄erit. Du
to tñ li. p̄ter potentia aduersari vel impotentiaz
sua nō posset illa defacili cōsequi apud superiorēs.
quia tunc vt euertit magnum p̄iudicium licet posset
dare pecunia. Sicut in sili de absolutōe ab exco
catione obtinēda. de quo infra.

¶ Que symonia sit gravior. Risi. fin. VI. q. in munere a manu. quia munus a manu magis ipse est pecuniamq. q. ab aliis dñab. licet in omnibus cōmitatur symonia.

Dicitur liceat vendere sacra vasa. vestes. aquam benedictam et hinc. Ritu. finitum. omnia sacralia ordinata ad aliquem effectu spissalem vendi non possunt. ut aqua benedicta et hinc per quam venialis dimittuntur. Dicunt nec etiam rite materie potest vendi faciens. i. q. j. placuit. Sed illa quod participatione sunt spissalia. ut calix et hinc. ante consecrationem simpliter vendi possunt. Post vero consecrationem alteri ecclesie etiam vendi possunt in eadem forma. dummodo intentio referatur solum ad tempore et non ad spissale. Alio symonia esset finis ipsum finitum. Sed laico calix vendi non potest nisi platus. Idem finitum per de paleam. nec per sacramentalibus licitum est aliquid recipere. ut per benedictionem abbatum vel abbatis sacerdotum vel relatione virginum et belli modi.

Vtrō autē sacerdos possit vendere officiū portandi aquā benedictaz p̄ parochiā. Dicit Sul. q̄ si talis bz p̄ oſuetudine vt possit tale officiū retinēt p̄ se vel alii exerceat, p̄ cunctus recipere. nō est symonia. si illud qdē cōmittat ad firmā. Alia symonia ē vel saltē turpe lucrū.

Vtrō p̄ matrimonio liceat aliqd recipere. Rū. fm Tho. q̄ licet matrimonii sit vnu de sacris. liceat tū recipere et datur pecunia absq̄ vicino symonia non ex eo q̄ in tali sacro nō conserat ḡra. vt notat glo. i. q. i. quicquid. sed p̄terea quia matrimonii non est sacramentum solū. sed est nature officium. Et fm hoc datur pecunia p̄ matrimonio ad subleuandum omnia eius. et non in quantum est ecclesie sacramentum. vnde et p̄o benedictione nuptiarum. p̄hibetur aliquid exigere. licet sponte oblatum recipi possit. extra eo. cum in ecclesi. Et panormi. in. c. suam. extra eo. rep̄hendit glo. ibi. que dicit. q̄ si illa benedictio nō esset sacramentum q̄ posset aliquid peti. Sed Panormi. dicit q̄ hoc est falsum. quia nō solum p̄ sacramētis h̄erā generaliter p̄ officio ecclesiastico exercendo. nō debet aliquid peti. vt in capitulo ad nostrā. extra eo. Dicit tamen Sul. q̄ si sacerdos aliquis ad quēsperat benedictio nuptiarū nō vult dare licentia alteri sacerdoti q̄ benedic nuptias nisi p̄ pecunia. si quidē non intendit vendere licentia benedictionis. h̄. p̄inde resibi de portione oblationis eum cōtingente. nō est symonia. Si tamen ex certa scientia maiore erigit summam q̄ p̄sumatur valere portio ei contingens. merito plumi potest q̄ ipsam licentiaz vendere voluerit.

Aln autē p̄o sacramēto baptismi possit dari pecunia. Respon. Panor. in capitulo. cū in ecclesi. extra eo. allegat glo. in. c. baptizandis. i. q. i. q̄ concidit. q̄ aut iste baptizandus est adulstus. et non debet aliquid tribuere. h̄. potius baptismū dimittere. quia ex quo credit et nō deficit. p̄ eo. quomin⁹ baptizetur. habetur p̄ baptizato. ar. c. debitū. de bap. et in. c. ii. de p̄f. nō bap. Vel baptizet seipius fm glo. in dicto capitulo baptizandis. Sed Panor. dicit q̄ hoc vltimū parum p̄defet. quia difference debet esse inter baptizantē et baptizatū. vt in dicto capitulo debitū. Itē dic q̄ poterit se facere baptizari a laico. quia a quocunq; collatus sit. te net. vt in. c. i. de suis. tri. Si h̄o est infans. tūc glo. ponit opiniones. Quidā em̄ dicunt nihil esse tribuendū. h̄. potius infantē dimittendū sine baptimate. quia nō debet q̄s peccare vt infans acq̄rat vitam eternā. iiii. di. qd̄ ait Loh. et ibi glo. et xlviij. di. sicut. Alij dicunt q̄ licet nō debeat dari. tū potius q̄ infante dimittere sine baptimate. pecunia esset danda. Et hoc intellige quī nō reperit aliq̄s q̄ sciat baptizare. Et hoc casu putare. q̄ liceat possit dari pecunia. q̄q̄ illicite recipiat. q̄ iste q̄ donat ducet necessitate. donat. nec vt emat sp̄iale. h̄. potius vt tollat impedimentū illicite p̄tū huic sacro. Ille Panor. Secus tū fm Rū. de alijs sacris. que sine periculo damnationis ex causa p̄it omitti.

Munqd autē liceat detur pecunia pagano. vt se baptizet. Quidā dicunt. vt dicit glo. in. c. Ep̄io.

j. q. ii. q̄ liceat p̄t dari. Exempli beati Silvestri q̄ bona temporalia pagani pollicebat. vt faceret se xpianos. Alij cōtra. Sed panor. placet. q̄ aut. p̄t paupertatē pagani volunt venire ad fidē xpianā. Et tunc liceat posset eis pecunia p̄mitti. Nā multū inedi diuitias maximas cōgregauerūt exvolutaria prauitate. et timore venire ad fidē. quia oportet eos omnia mala ablata restituē. hoc calu liceat p̄to posse pecunias p̄mitti vt veniant ad fidē. Sed si non haberent. p̄positū veniendi ad fidem nisi ex cupiditate pecunie. p̄missere. tunc puto opinionem contrariam. p̄cedere. Et fm primū membz arbitror. fecisse Silvestri. hec Panor. Similiter nec p̄ confutatione. nec p̄ crimine. nec p̄ extrema vñctione licet aliquid exigere. h̄. sponte oblata liceat recipiāt. Eius em̄ oblatio nullam ingerit culpe maculam que nō ex ambientis p̄cessit petitio. i. q. ii. sicut. Et si in his et in quibuscunq; alijs spiritualibus aliquid ex cōsuetudine exigat quasi preciū rei spiritualis cum intentione emendi vel vendendi. est symonia. p̄cipue si ab inicio erigatur. Sed si accipiatur quasi stipendium p̄ cōsuetudine approbata non est symonia. Si tamē non sit ei intentio emendi vel vendendi. sed intentio referatur ad solam consuetudinis obseruantiam. Et p̄cipue quādo quis voluntarie soluit. Item p̄ eucharistie collatione nō licet aliquid exigere. vel ex pacto seu quasi precium dare. i. questione. s. dictum.

Pro celebratione autē missae tanq; p̄cium nūc licitum est recipere vel dare. Sed fm Ray. si sacerdos tenetur celebrare. puta quia babens ecclesiāz vel beneficiorū officiare teneatur. tunc exigere ē symonia. i. questione. ii. videntes. Si h̄o non tenet et deficit ei sumptus. potest accipere. p̄ma questione p̄ma iudices. Nam et operas suas locare potest sive ad diem sive ad annū. extra ne. p̄. vi. su. c. vltimo. Sed si sumptus habet et ad hoc non tenetur. aut debet facere gratis. aut cessare. Alia facere videtur ex auaricia. Et licet forte quādo non teneretur ad ista nō esset symonia. eo q̄ nō debet suis stipendijs militaret. tamen turpe lucrum est. quando sit ex auaricia vel saltē habet specie mali. Et in quolibet p̄dictorum intelligas q̄ ipse debet gratis cantare vel dicere missam. licet aliquid recipiat p̄o sumptibus. Et idē intelligas de alijs officijs diuinis. vt dictum est de missa. Lon. Tho. et Rū. in. iii. dicit. q̄ p̄o anniversario dicendo non licet facere pactum de pecunis danda. Si tamē ex deuotione ecclesie datur. eccl. sia tenetur p̄ illis celebrazione p̄ quibus datur. fm q̄ p̄o recepto beneficio magis se obligatam videt. Et seculares q̄ dane vel dimittunt certam quantitatē pecunie p̄ missis. Ieu. anniversarij. innitentes mox patre. q̄uis in huiusmodi ex similitudine taliter loquantur ac si vellent emere. videtur q̄ pie sit interprandium pactum eorum. s. q̄ dent per modum elemosynę. tamen sunt admonēti de hoc. vt nō dent tanq; p̄ciam missa.

Vtrō p̄ p̄ua seu cofessione possit aliquid erigi. Dic q̄ nō. i. q. i. quicqđ. Et sacerdotes q̄ audiunt

Simonia. I.

Principaliter intedentes lucy pecunie et si non petat: simonia committunt metale. Si autem exigat alii non audituri committunt simoniem etiam ab ecclesia punienda dicitur. Sacerdos etiam quod non vult dare licentiaz parochiano alteri confitendi nisi per pecuniam: committit simoniem fuit Ray.

¶ An autem in absolucione ab excoicatoe vel suspensione vel in dicto possit exigere pecuniam sine vicio simonie. Dic quod si exigit pecuniam quod pena culpe presentis per quod sunt excoicatoi sive penitus vel infdictus. Factum quidem non est simoniacum nisi interius sit corrupta. sed si exigat taliter pecuniam absolucionis simoniacum est fuit Tho. De. et Mo. Vide tamen glo. in. c. ad aures. ex eo quod dicitur quod excoicato licet dare pecuniam per absolutionem: si iniuste absolucioni libi denegat. quod tunc redimit vexationem sua. Sed Inno. ibi tamen Mo. n. per absolucionem deinde tempore impeditur. sed deinde recursus ad superiorum. Jo. an. dicit quod aut ista iminet aliquod iudicium ex dilata absolucione. utputa. qui speratur eligi vel deinde eligi vel prescriptio currit per eum nisi agat. Et tunc procedit opinio glo. ut dicatur potius redimere vexationem. Aut non est tale periculus. Et tunc procedit opinio Inno. Et panorum ibi dicit quod hec opinio est satis eq. Et quod de alia. q. Statuto canet quod excoicato soluat. et libras per quibus melle quod steterit in excoicatione. non quod valeat tale statutum. Mo. dicit quod sic. quod non exigit hoc casu pecuniam per absolutionem. sed per contumacia. Panorum tamen pluit et plus absoluat et postea cogat satisfactionem formam statuti.

¶ An autem pro facio ordinis possit exigere pecuniam. Dic quod non est eo. c. i. ubi dicit d. an. Motu tres ploras quod reguntur in ordinatioe. s. Episcopus minister et notarius. Et sicut principalis ordinatio deinde est gratuita: ita et omnes accedentes deinde est gratuita. Et de episcopo clavis est quod si recipiat aliquod per ordinatioe per pactionem. punctionem vel exactione. i. q. iij. et pio. q. nimo si det pecunia episcopo ne ordinet per simoniem: simonia est ex parte ipsius episcopi. sed non ex parte dantis. fuit Lan. Idem dicit panorum in. ca. cum in ecclesie. extra eo. de eo quod dat pecuniam episcopum simoniaco non conferat spualia quod simonia est ex parte recipientis. Minister autem in ordinatioe vel etiam archidiaconus qui habet examinare. promouendos vel etiam ille qui notat promouendos vel ille qui respondet in scrutinio ordinandi fuit forma. c. i. de seru. vel ille qui legit euangelium. s. cu. fit ordinatio fuit Tho. q. h. horum si recipere pecuniam. per illo mysterio simonia committeret.

¶ Quid autem de notario. an possit aliquod per suo labore recipere. Ruditur panorum in. c. i. et eo. post gl. et doc. quod aut notarii habent salarium et tamen aut suum officium est adeo necessarium in ordinatioe ut nisi ipse scriberetur. o. dico non diceret rite collat. Et tunc cum officium suum sit de operibus ad ordinem nihil per exigere. Sed panorum dicit se non videre quod officium scriptoris possit esse tale quod necessario requiratur ad ordinem conferendum legitimate. Et idem simpliciter potest dici quod ex parte non habent salarium de publico: rite potest pecuniam per laborem suo exigere. Et istud capitulum volunt fuit Inno. tollere consuetudinem quondam locorum in quibus officiales et ministri petebant pecuniam.

¶ Ita fuit Ray. quod non habens titulum rogat per subscriptum. prius enim ad titulum ecclesie sue. promittit ei quod non habet aliquid in ecclesia sua petet simoniem promittit. extra eo. per tuas.

¶ Ita per actum prophetandi non habet accipere pecuniam quam per pauum. v. et prophetete veteris testamenti rarissime etiam sponte oblati recipiebat ne vendere vidarentur prophetiam. Et si recipiebat aliquis ad iustificationem ipsorum recipiebant. i. q. i. iudices.

¶ Ita pauperibus non est danda elemosyna per ordinem ab eis facta taliter ex hoc quod incedat emere ordinem eorum. sed per gratias beneficiorum deinde procurare aias pauperum. ad hoc per gratias et ex charitate ad ordinem predicat fuit Tho. Sed si detur ex pacto pecunia per psalterio dicendo. et expesse simonia fuit Pe. de pal. Non autem si daret per vigilando supra defunctum. s. ratione laboris vigilie: et hoc per vigilias secrete dicitur psalterium aut alias orationes fuit Tho. Sed cum ordinatio est in ecclesia quod quod vadit ad taliter horum tamen habeat ut est in distributionibus quotidiani. et aliquis vadit ad illam principalem causa lucrandi illud: simonia committit mentale. sed non tam quod ab ecclesia puniri. cum nulla pactio inficcat. ex eo. tamen. fuit Archi. Non tamem restituere teneat pecuniam illam. ut per his predicatores.

¶ Ita per predicationem non habet recipere pecuniam. sed licet predicatori victum accipere fuit Tho. et Pe. de pal. v. ille qui predicit principalem bac intentione ut habeat pecuniam vel laudem vel famam populariter: simonia mentalis committit. i. q. iij. non soli. Sed si per hoc pacificat simonia est quod per ecclesiam potest puniri. Dicit etiam Tho. in libet. quod cum aliquis pertinet religione sua sanctatem petuit a sacerdotibus quod pecuniam eis pecuniam in parochia sua. Ita quod sacerdos habeat inde certam partem. Si in hoc intueniat pactum: simonia committit. ipse sacerdos. qui persuasio sacerdotis spualis est. et credit ei eo quod est sacerdos. Et tamen sacerdos qui religiosi teneat de simonia.

¶ Ita post spualis patris seu plature non habet aliquod accipere. cum enim ille cuiusdam spualis patris ex officio obligetur ad volumen patris sibi commisum in spualis dispensatione. et etiam per sua sustentatione statuta stipendia habeat ex redditibus ecclesiasticis. si aliquid acciperet. per viam huius patris non intelligere debet locare opes suas quod ex officio suscepti debito deinde impendere sed vendere intelligere ipsum spuale volumen gratiae. et sic est simonia fuit Tho. v. non licet aliquod accipere. per quodcumque dispensationem. Hec etiam per hoc qui committit vices suas nec per correctionem facienda. nec per confessando a correctione. nec per minus puniendo peccatum. nec per crimine celando iudicem ecclesiasticum. nec pro purgando reo nec per visitando. quis per ratonem licet visitari recipere et dedicari. nec ut minus dignae reconciliari penitentem vel ut dignae penitente repellant. In omnibus his committit simonia ex predictantibus et recipientibus: si fuit ex aliquo temporali. s. pecunia praebitis vel obsequiis fuit Tho. et Pe. de pal. et extra eos. nemo. dare autem aliquid superius ut servet iusticiam in causa spuali et in iurisdictione ecclesiastica fuit Pe. de pal. et Ray. simonia est. Et id est dicendum fuit Tho. si agat super spualibus et pecunias in aliis sit ecclesiastica quod ratione ecclesiastice iurisdictio.

tionis teneat ad tale ius reddendum. Si si index sit laicus et sibi retpali iudicet non est symonia. licet alio grantur peccet. Sib[il]i testificari in causa sp[iritu]ali sicut est matrimonial decimus et huiusmodi pro pecunia: symonia est. In aliis autem casibus et si non symonia sit. tamen non est. Et ex hoc sequitur quod cum sigilla iudicet non sit nisi testimonii iudicij non appetat quod pro sigillo suo iudex possit aliquid petere nisi forte expelat cere signatoris et clericorum ad hoc deputatorum. Prestare autem psilium ut iurispositus vel p[ro]p[ter]eum ut procurator vel adrogatus non solus in causa temporali. sed etiam sp[iritu]ali pro pecunia. non est symonia nec potest finis per deputatum. Doctor pro doctrina potest recipere pecuniam a scholaribus. non quod vendet veritatem et ceteram. sed quod locare operas suas. quod videlicet ex officio intelligitur ipsam veritatem vendere. vii. quod peccaret. sicut post illis qui instituunt in aliquo ecclesiis ad docendos clericos ecclesie et alios pauperes. pro quo ab ecclesia beneficium recipiunt non licet aliquid accipere finis Tho. Si vero dicunt quod si est magister an ex parte sufficiens beneficium vel salariu[m] non licet eis a scholaribus aliquid exigere. Alii talis symonia permittunt. I. q. iii. vendentes. Sponte tamen oblatu[m] recipere potest. Si si non est an ex parte tale beneficium vel salariu[m] quod sufficiat ei. potest accipere collecta pro labore suo non solum ab extraneis. sed etiam a clericis ecclesie. non tamen a pauperibus. cum ipso potest debet pauperi subvenire. Et talis exactio non debet esse coactoria. ut quod nisi soluatur expellat eos a schola. aut accipiter res eorum. sed exponat inopia suam.

¶ Pro doctrina theologie aliquod accipere dicitur per deputatum. iij. q. v. symonia: etiam si non est alius scientius. Magister si non vult accedere festum alicuius scilicet quod est colendum ad celebandum nihil pro pecunia data est symonia. quod videtur sp[iritu]ale ad quod teneat. d. c. videntes. Et si festum non celebrandum vult feriare nec vult legem in eo nisi pro pecunia symonia est. quod excludit finis per deputatum. pro licetia docendi in quinque facultate dare vel accipere gratias oblatu[m]. nec pro labore. I. q. v. finis Tho. quis pridando talis licetia exigitur illicitu[m]. non tamen est. propter symoniacum. vii. glo. in. c. i. de magi. dicitur quod est quod est symoniacum. Et finis frater de zab. si ep[iscop]us pro pecunia dat licetia eundi ad studiu[m]. mortaliter peccat quod dat propter quod gratis dicitur. d. c. vendentes. non tamen symonia est. sed turpe lucrum.

¶ Vix symoniacum quod debitori suo dat aliquod sp[iritu]ale. ut recuperet quod suum est. R. finis Tho. et Vl. q. v. symoniacum committit.

¶ Vix laicus qui recipit pecunia ut restituat ecclie decimam quam tenebat: symonia committit. R. finis Tho. si laicus non vult decimam dimittere nihil pro pecunia symonia permittit ex parte sui. sed etiam ecclie bene potest redimere.

¶ Vix si aliquis pro mea ordinatio vel promotoe peccat non offerat. numquid ego dicar symoniacum? R. finis Tho. q. si quis offerat pecunia vel peces pro me vel promittat pecunia si expedita dicitur. non obstat mihi ex parte nobis. Secundum si me scienter presentiante. tunc dico ut intromittere voluntate mea. Et ido quantumcumque occultum sit. symonia est. et renunciare debeo. si aliam salvare vololo. Si vero sit penitus me ignorare. et ab iniimi to volente. promotione mea impedire non permittit symo-

nia quod ad me ne ex dolo suo reportat quod intendit. d. c. nobis. Si autem amicorum: us dedit pecunia pro promotione mea symonia est. propter huiusmodi symonia est. sicut sit me ignorare. non renunciare teneo. extra eum de regularibus. Contra Inno. Si Vl. dicit. quod si me sciente promissa est pecunia pro mea promotione quae postea solu vel etiam in soluta restitui. h[oc] queritur peccauerim et h[oc] in maleficiis ratibus retrotrahatur et mandato p[ro]p[ter]eum. tamen potest ep[iscop]us dispelare. quod reuera non fuit symonia in receptione beneficij. sicut notat Lan. Dicit etiam Inno. in. c. tata. extra eum. si quis obtinuit ordinem vel beneficium alio dante pecuniam. dum tamen non ordinatur. non est symonia. etiam si sine pecunia non erat obtinetur. Si autem ordinatus ipse pecuniam declinat etiam si sine pecunia habetur erat ordinatus symonia est. Ita Guilielmo dicit quod dat pecunia alicui ex familiaribus plati vel sibi de ipsis iesu[m] ad ipsius et intendat quod sp[iritu]ale vel ordinem vel beneficium obtineat. neuter symonia committit. Si si dat ut faciat vobis pro eo ad persuadendum vel persuadendum plato de collatione illius sp[iritu]alis. utrumque symonia committit. i. q. v. q[ua]ntumque. Pecunia est atque recipit mediator. propter le retinere non potest et symoniacus est. i. q. i. si quis.

¶ Vix ab ordinando vel eligendo aliquod cautio vel promissio peti possit. R. finis Tho. In ordinatione seu etiam electione ab eo quod eligendus est. nulla cautione vel promissio peti potest. Et si perstat symonia est. quod vix facere ad hoc ut eligatur. vii. q. iij. talia. Si post electionem bene potest. quod tamen nihil sperat ab eius. dum tamen non fuit ex pactione predicti. vii. q. iij. artalus.

Symonia. ii. quantu[m] ad beneficia seu dignitates: de quo plura habebis in predicti capitulo.

Quid si quis habens a lege aplica l[eg]is sup[er]missione alicuius beneficij recipiat aliquam pensionem vel aliquod beneficium ut renunciet l[eg]is. R. finis Tho. Si ex pacto et ipsis propter aliquod tempore sibi fiat huiusmodi renunciatio symoniacum est. Si vero ex officio iudicetur vel bonis viris mediante pacto re renunciet et ex alia parte aliquod tempore det ei. non est symoniacum. Extra de renuntiante sane. et cetero. videntes. Si sibi renunciet talibus l[eg]is ex eo quod assignet sibi sp[iritu]ale. et beneficium. non est symonia. etiam si ex hoc pacto renunciet. Est enim quod symoniacum de sp[iritu]uali ad sp[iritu]uale. Contra Inno.

¶ Vix resigre aliquod sp[iritu]ale pro pecunia vel ex pacto sit symoniacum. R. finis Hof. sic. ex eo. quod relata dare non intelligitur quod sibi competit remittit. vii. q. iij. talia. Idem Hostiæ.

¶ Vix ab eo qui recipit canonice vel monachum vel preceperat episcopum et huiusmodi. possint exigere quodcumque ex p[ro]uentudine R. finis Tho. Si obtinet aliquod tale p[ro]ractione iudicetur vel p[ro]volentia vel pactu[m] iure aut linea p[ro]p[ter]eum symoniacum est. etiam nulla p[ro]uentudine obstat. ex eo. c. i. z. c. sic p[ro] certo. Si vero sponte offerat iuste p[ro]uentudine vel charitas. etiam si fuerint exercitati propter sp[iritu]ale beneficium non est symonia. i. q. ii. q[ua]ntumque. Et h[oc] illi qui solent hoc recipere non possint hoc exigere ex p[ro]uentudine tamen potest monasterio ut bonas p[ro]uentudines seruerent. non tamen debet eos artare pro p[ro]tractione sacrae et huiusmodi. sed sunt propter superiorum cogendi. extra eum ad apostolicam.

¶ Vix possint recipi numeri crismales quod pro crismis

Simonia.ij.

te danū. Rū. nō excusant̄ a crimine symonie. t illi
q̄ rei nomē t p̄s solutōis mutātes numos quos
pmo crismales eo q̄ p̄ crismate seu crismatōne da-
ren̄. sc̄o paschales. t tercio consuetudinē medie
qd̄ragesime nūcupant.

¶ Quid si aliq̄ dedit alicui laico aliqd̄ vt nō mo-
lestet; sive nō impedit electōe. Rū. si nōdū erat
ei ius q̄slit̄. q̄ sl̄ nō erat elect̄: credo symonia cō-
missam. Secus si post̄ electus fuisse. ex eo. dile-
ctus. vidi de hoc. c. p̄cedent.

¶ Quid si cleric⁹ q̄ vult recipi in canonici alicui⁹
eccl̄ie det illi bona sua. Rū. fm Inno. si largiač
cū cōditōe vel pacto vt recipiat in canonici t illa
retineat p̄ p̄benda: symonia ē. Si vo pura inten-
tione deuotōis offerēs roget q̄ admittat t q̄ bo-
na oblata liceat sibi b̄r̄ p̄ p̄benda t cleric⁹ pura in-
tentione cōfertur: nō ē symonia. q̄ si dans tali in-
tentione ducat p̄ncipalē vt p̄ t̄palia h̄ēat sp̄nalia:
t illi aliq̄ nō recipiēt eu: ex vtraq; pte ē symonia: h̄
tū mētal. Lon. Ho. De p̄bendis aut̄ q̄s. de no-
uo cōstituit q̄s in eccl̄ijs p̄t retinē ius patrona-
tus in p̄petuū vel ad t̄ps vt ipse vel heredes eius
p̄tent q̄e volunt ad ip̄as fm Hul. Hoc tamē
ver̄ tpe p̄stōis de p̄sensu ep̄i t fratrū: si ibi s̄t aliq̄.
Aliis non posset tale ius retinere fm eundē Hul.

¶ Quid si in fundatōe ipsi⁹ eccl̄ie fiat talis p̄tō.
Quicq̄ dederit tantū in redditib⁹ vel tantā q̄nti-
tate q̄ possint emi possessiones talū redditū re-
cipiat in canonici, t qd̄ dederit b̄eat p̄ p̄benda.
num qd̄ ē p̄stō licita. Rū. fm Hul. Si fiat ita q̄ n̄
duret in p̄petuū. h̄ ad t̄ps nec fiat in fraude symo-
nie. t ea sit intentio cōfūtētis q̄ nō p̄ reby dādis
h̄ncipalē. p̄t cultū diuinū angmētātū. p̄ter
denotionē dantis recipiat ad sp̄nalia; p̄t tolerari
dū tū ille q̄ recipiēt sit dignus.

¶ Quid enī dicūt sibi aliq̄ canonici maiores cano-
nizem⁹ nepotes n̄ros. placeat tibi de meo t mibi
placebit de tuo vel de eo q̄ dicit. nūq̄ me vivente
fiet aliq̄ canonici⁹ in ista eccl̄ie nisi fiat talis pro
quo rogau. Rū. fm Ray. Symonia cōmitū in
vtrōq; casu. i. q. ii. q̄ p̄io.

¶ Quid si dicat vn̄ canonici alteri. Tu fuisti ex-
audit⁹ in vna petitōe. t ego debeo exaudiri in alia.
Rū. fm Ray. si p̄ces s̄t sp̄nale: nō ē symonia. Si
vo sunt p̄ces carnales vel ex pacto q̄ndā facto vel
nunc faciendo: symonia est. Idē Vl.

¶ Quid si p̄ pecunia recipiat aliq̄ ad fuienduz
hosptiali t bmoi. Rū. fm Hul. Si in p̄dictis ca-
libus cōseq̄t aliq̄ ius sp̄nale: symonia est. Si aut̄
nō cōseq̄t. h̄ recipiēt ad hoc solū vt seruiat. nō est
symonia. Iz als sit turpe dare vel accipe. p̄ talibus.

¶ Quid de illis q̄ emunt victū vni⁹ monachi ad
totā vita suā. Rū. fm Hul. nō est symoniacū. ex
quo emptor nō consequit̄ aliq̄ sp̄nale.

¶ Quid de his q̄ cōsanguineis suis cōseruit bene-
ficia p̄ncipalē. p̄t cōsanguinitatē. Rū. fm Tho.
Talis collatio illicta ē. nō tū est symoniaca. q̄ n̄
bil recipit. Si tū aliq̄ det beneficiū alicui hoc pa-
cto vel intentione vt exinde suis cōsanguineis p̄ni-
deat est māifesta symonia. Et Hul. addit q̄ si q̄s
cōsanguineo suo beneficiū cōseruit vt ipse cōferens

magnificeē vel fiat potentior vel vt pentela eius
exalteatur t bmoi: symonia ē. quia respicit tpalem
utilitatē.

¶ Ut rū q̄ dat pecunia vt eligat in impatorez vel
rectorem alicui⁹ ciuitatis sit symoniacus. Rū. fm
Ho. q̄ est symonia. q̄ p̄tā sp̄nalis est. Sverius
est fm quodā q̄ est turpe lucrum nō symonia. q̄
p̄tā terrena nō est quid sp̄nale.

Symonia.ij. • beneficior̄. Quo ad fructus

¶ Quid de episcopis qui eccl̄ias cōfe-
runt retētis sibi fructib⁹ vel aliq̄ eo pte
Rū. fm Ray. Distinguēt cu Inno. Mā si ille qui
dat beneficū: anteq̄ daret nō p̄cipiebat. puentis
hex datione beneficū cōsequit̄ cos: non est dubiū
intuenire symonia. Si vo ante datōnē būscū p̄ci-
p̄ebat. puentis; p̄t q̄dē retinē ex iusta cā t necessa-
ria. h̄ nō p̄t tenē si puentat cu eo q̄ recipiā būscū
sue cu alio mediatorē vt cōcesso beneficīo ipse reti-
neat. p̄nētus. ex vt ec. bene. c. vt nostr.

¶ Ut̄ clericus possit vendē ad t̄ps fruct⁹ benefi-
ciū sui. Rū. licet⁹ est ad t̄ps modicū. ex ne p. vi. s. c.
fi. Sz ad totū t̄ps q̄ vendor: tenet būscū nō est
phibit. Hoc tū ē honestū intelligēd̄ sp̄ita q̄ ni-
l sp̄nale intueniat. ex de re. p. ad q̄ones.

¶ Ut̄ ep̄i vel plati alij possint cōcedē vices suas
s̄b censuā anūo. Dic q̄ nō. ex ne p. vi. s. c. i. ii. t. iii.
Lū enī tale ius sit sp̄nale. nō ē dubiū q̄ p̄ eo aliq̄
dare vel accipe symonia ē. Sz q̄ ep̄s cōmittat alij
cui pure t simplē vices suas s̄b censuā anūo t talē
vicario p̄stitut salarīū. nō ē p̄ctū. h̄ pot̄ ad hoc
tenet. iij. q. ii. charitatē. Et vt dicit Ho. sicut p̄ co-
missione iurisdicōis n̄ l̄ recipe certā pecunie q̄nti-
tate: ita min⁹ l̄ recipe quotā. i. p̄t p̄nētus. Et nō
fm Ho. q̄ plat̄ vel rector eccl̄ie p̄sbyter illis q̄s
ip̄e p̄ducit vel locat fruct⁹ eccl̄ie. p̄t etiā p̄mitē
cura aia. dūm̄ q̄tis t sine pacōe aliq̄ intueniat
te autē ep̄i. ex de of. vi. ad hoc. Sine at autē ep̄i
imunēt. p̄fectōne posset cōmiti ad modicū t̄ps p̄ vnu
vel paucos dies. h̄ non diu: q̄ nec
p̄egrinari p̄t sine licētia ep̄i. de p̄se. di. v. nō o. q̄
li. p̄ pecunia cōmitēt vel locaret: symonia ē. Sc̄o
nō q̄ cu plat̄ vendit oēs obnētōes eccl̄ie: como-
dū iurisdicōis trāsit cu alij: n̄li fuerit excepta iur-
isdicō. p̄ se tū iurisdicō vēdi nō p̄t fm Ho. Ter-
cio nō q̄ fm glo. sup. c. ii. ne p. vi. s. plat̄ nō solū
iurisdicōne sp̄nale. imo t tpale vendēs: symonia
cōmitit. Qd̄ dictū fm. d. An. intelligēd̄ ē de iur-
isdicōe tpali q̄s bz ab eccl̄ia: q̄ iudicat qd̄ sp̄
rituale. vñ respectu ei⁹ a q̄ ipsa iurisdicō depēdēt
tiā bz p̄t indicari sp̄nalis vel ānera sp̄nali. Qd̄ at
dicit Inno. q̄ vendēs iurisdicōne tpale nō cōmitit
symonia. Iz als q̄tē p̄ccet: intelligēd̄ de iurisdicōe
tpali: quā q̄s bz a p̄tē tpali. Quarto nō q̄ cu
loco tibi eccl̄ia meā t cu lis p̄sbyt̄ locas op̄as tu-
as vtibi officies nō hitur ibi aliquā iurisdicōne
nō ē symonia. Et in hoc nō bz. p̄ne locū locatio t
conducō. Sed p̄sbyter debet grat̄ officiū facere
et ille gratis expēias. Et fm Hul. si locatio fiat vt
tra t̄ps vite locantis: nō valet vltra. q̄ clericus in
beneficio cōpat v̄sfructuari. q̄ nō enīsi ad v̄ta

vij. q. vii. illud. Quinto nō fm. Inno. q. cū locatio
fit ultra tps vite locatis. Si quidē sit facta noīe ec-
clesie & utilit successor tenet ad illā. cū de sol. c. i. Si
autē locatio facta ē noīe ipsi⁹ cui⁹ est ecclesia & non
intendebat ecclesia obligare; nō tenet successor. H̄z
si p̄ducto: siue empto: iā aliq̄d soluit tūc fm. Illo.
tenet successor: hic ratū in q̄tū pecunia versa est in
utilitate ecclesie. Sexto nō. q. l. recto: ecclie possit
q̄nq̄ cā locare ultra tps vite: nunq̄ tñ canonicus
pot̄ ultra vitā locare p̄bendā suā. Septimo nota.
q. si cleric⁹ vel religiosus vendat oblatum panē in
altari a populo vel cerā vel alia sibi data elemosy-
naliter. vt fruct⁹ decimaz nō ē symonia. q. spūia la
nō sunt: ne in aliq̄ peccat fm. Archi. Panē autē
benedictū vendē esset hymoniaci & multo magis
iūs p̄cipiendi decimas q. spūiale est.

Emonia. iij. circa funera.
An peregrinis defunctor. aliqd re-

Pro perequiss defunctorū aliqd recipi posuit. vide s. Sepultura pmo.

¶ Quid si apud ecclesiam sint diuersa cymiteria et
tarct p quāta pecunia q̄s ponat in tali cymiterio
Rt. fin. Ho. symonia ē extra eo. audiūmus. Et
etodē mō si p pecunia crux spālis portet ad funus
d. audiūmus. Idē Dir.

Quid si derici coluerunt hie lecti vel pannos
equi vel hmoi de morte. et an portationez faciunt
pacti de redimendo. **R**isi. **F**m. **I**lo. q; hec t palaia se-
lum est. **S**z si nolent sepelire corpus nisi fieret eis
cautio de redimendo talia: synonia e. **S**z in talib;
pauci sepeliat corpus. et postea agat p heredes ex-
tra eo. ad apostolicam.

¶ Quid de pcessionibz q̄s faciūt aliq̄ eccl̄ie collate
giate in exequijs mortuor̄ data vel promissa aliq̄
pecunia; lue q̄cunq; re tpali. als nō facturi. **Rn.**
fm Ray. Si tenet ad bmo et ex officio; sic exigere
aliquid symonia ē. i. q. uij. vendētes. Si vo nō tenet
et deficit sumptus; tunc nō est symonia.

Vtrū licet statuere vt p̄ pecunia. Rū. fm Ray. Si statutū fiat q̄ verba affirmatiua. puta. Quicq; reliq̄t collegio. x. habeat p̄ celsione. t al s ad ea nō tenet nō ē symonia. Si autē statutū fiat q̄ verba negativa vt q̄ nulli fiat p̄ cesso nisi reliq̄t tātu. symonia est. q̄ tollit officiū pietatis. Lon. Tho. & Vl.

Zimonia. v. Quo ad religio-
nem.
Quid fuit enī in aliā religione aliā

Ray. Si symonia fuit cōmīsa scientib[us] ipsis q[uod] re-
cepisti; de suo monasterio debet expelli sūna spe re-
stitutionis. t ad agendū ppetuā p[ro]niā ad locū
artioris regule recludi. ex eo. q[ui]n. Et si nō inuenit
artior[um] regula. debet mutari in aliud monasteriu[m]
eiusdē regule. Et si nō p[otest] comode fieri; fiat ad t[em]p[or]is
t postea recipiāt de nouo. Si aut[em] symonia fuit cō-
missa ipsis ignō; antīhi sufficit q[uod] renūciant loco; t
postea poterunt de nouo recipi; mutatis tūl[us] p[ri]nci-
piorib[us] locis. extra eō. ex insinuātō. Et intelligunt
Ray. t Gnil. q[uod] p[re]dict[us] rigor seruādūs ē etiā in
ocultis symonijs t in foro p[ro]niāl[i]. Iz nō cōstet de cri-

mine p*in*quisitionē vel in forma iudicij. ar. d.c. qm̄. qd̄ nibil loquit̄ de *in*quisitō vel accusatō. Intellige tñ occulta symonij nec mētālē tñ. q̄ p*lo*la penitentia purgat. h̄ ad extra*precedētē*. s.p *pactio*nes. vel co*u*n*ci*o*nē* vel aliud sile. z si alij plonis sit occultū. cū talib⁹ enī fī Ray. pōt dici q̄ in fauorez religionis e*ps*s pōt dispelare z*in* ordine z*in* loco. Sill pōt dispelare caplīn vel plat⁹ cor. dñi tñ ipse fūuerunt p*ri*ncipes symonij. q̄ cū ex hoc sunt p*ri*ncipe*dū* debet ex e*co*dē factō p*ri*uilegiū obtinē. Immō. vident̄ amulisse p*ri*atē tale recipiēdi. Tales autē q̄ sic cōmiserūt symonij in b*mōi* z p*ri*ncipes ei⁹ z con*sanguine* q̄ dant dotes incurrit ex*cōi*cātōne fītra extra*tra*. Ubani. nec absolu*tū* p*ri*nt nisi a p*apa*. Dic̄ tñ Archi. flo. se audiūisse q̄ Martinus. v. habuit dīc̄ q̄ nō volebat bas plonas incurrib*e*bas censuras. p*ri*t dotes q̄ dant monialib⁹ p*ingressu* monasterior̄. Et ido notandū q̄ p*ingressu* religionis monachor̄ seu monialū nō licet aliquid exigere vel accipe q̄li p*ci*ū. Spōte tñ oblatā q*in*rac*tu*q̄ sint. nō intueniēte aliquid corrupta intentione; lz accipere. Et in hoc oēs doc. cōcō: Licitū tñ est fin Tho. p*ter* deuotionē: quā q̄s o*ndit* ad monasteriu*rū*; largas elemosynas facē. vt facili⁹ in monasterio recipiat. Si cōlītū ē ecōuerſo aliquē p*uocare* ad deuotōes monasterij per tpalīa b*if*ficia vt ex hoc inclinet ad monasterij i*g*ressū. hec Tho. Qd̄ ē intelligēdū ita tñ q̄ ill̄ tpale qd̄ dat. nō sit p*ri*ncipale motu*w*. p*pt* qd̄ cōcedat vel q*ra*k̄ religionis ingressus. q̄ tunc resp̄t symonia. Sz̄ si monasteriu*rū* ē tenue ita q̄ non sufficiat suis. an possit h̄u intentio a religiosi illis recipiēdi tpalīa. Quidā dicūtyt Vl. q̄ in tali casu oblatis spūalib⁹ q*ti*s; p*st* h̄e intentionē recipiendi tpalīa ab ingredītē. p*su*stētādē vite ipsius z p*st* etiā paciūtā summa tpalīu*rū*. Et q*videt* p*au* ex. d.c. qm̄. Vbi s*b* p*tx*tu paupert̄ intelligē fī Ray. cū hoc siebat in fraudē. Et p*de*claratō d*ictor* ponent̄ due cōclusiones q̄ cōiter eliciunt̄ a doc. Prima q̄ nulla pactio de tpalib⁹ dz interiūre etiā si monasteriu*rū* sit tenue. Hoc etiā voluit panor. in c.nō latis. ex eo. vbi dat theoricā cōficiendū in fīm qm̄ aliquid p*ue*lla recipit i*monialē*. vt nō det aliquid ex pacto. h̄ postea ex deuotōe sua ipa*o*ferat aliquid monasterio vel p*i*. Scđa cōclusio. q̄ si monasteriu*rū* ē abundās; q*ndit* ē dz tractat² de tpalib⁹ i*recep*to. Et hoc ē p*co*m abusione. q̄ q*ndit* monasteriu*rū* ē abundāt̄; tāto plus voluit maiores dotes. Spōte tñ oblatā p*st* recipe. Et si quidem haberēt intentionē ad tpalīa p*ri*ncipalr. nulla tñ intueniēte pactōe vel cōuētōe seu exactōe fī Ray. est symonia mētālē q̄ p*lo*la p*ue*lla abolef. nec incurrit penas ecclesiasticas. q̄ si p*ue*lla q*ti*s ē recepita z pentes p*re*ceptione n*il* voluit dare monasterio cu*ti* sit tenue. dic̄ Tho. q̄ moniales p*st* agē p*patrē* p*alimētis* filie vel si p*i* ē mortu²; p*st* ad p*te*lue h*editatis* agē. vt in autē. de san. epi. I. nullam col. ix. nec pōt puari legitima p*ingressu* religiosi; n*il* ipsa iuri suo renūcas. Si autē n*ullus* fiat p*ctum*. h̄ taxatis est q*nti* in*gredie*ns debeat dare p*ingressu*. z fīm hoc datur; symoniaci est et repobharit talis taxatio fīm Tho. Idem si fiat p*actum*

Symonia.vj.

de seruanda consuetudine. extra eo. venies. Idez si gratis recipiatur et postea compellat ad seruandam consuetudinem. extra eo. Jacobo. Hoc tu sim quodcumque intelligit quoniam copellat ab ipsis recipientibus quibus nihil dandum est quoniam regunt in debitu. Per superiorum tuorum bene posse copellat ad obseruantia laudabilis consuetudinis.

C Si quis seruit religiosis propter permissionem sibi factam scilicet per certum ipsum recipiet ad religionem. alio non recipiendis symonia utraque pars committit. i. q. iiij. capitulo.

D Si recipientes exprimit conditionem de aliquo dando recipiendum timores repellit sed hunc tacet. ponens tamen in mente nihil dare summis ingressus symonia eius reputatur. quoniam taciturnitas habet per sensum. ergo non dividit illicite pactionem. de re. iuramentum. quoniam taceret. in. vij.

Iste cum timore non recipi dicit abbati. si velle me recipere dare vobis oia bona mea. et sic habitus super hoc consilio: abbas cum conuenientia recipit eum summis symonia est: saltem ex parte offerentis: etiam si non intuitu permissionis est receptus summis Tancum. Lonomio. et Berne. necepsit potest remanere nisi secum dispensest tenet tamen ad aliud monasterium transire. si religioni se obligasset. Sed si talis hoc similius diceret. non intendens per ipsam accipe ingressum religionis sed declarare intentionem suam. scilicet per intedit transire cum bonis suis et recipi entes etiam ad bona ipsam principali non respiciunt in foro proprieate non video quoniam symoniatus. Et si in foro causaz. hec Archi. flo.

Iste si quis peccat per filium alicuius recipiat in monasterio non facta aliquo conuentione. et post receptionem talis qui peccat sollicitat patrem illius ut conferat aliquo monasterio summis. Quid est symonia quoniam ille non peccasset alii illi recipi nisi quoniam sperabat illius aliquid datum monasterio vel si tunc hoc non sperauit. tamen petit aliquid dari monasterio per receptionem ipsius. Sed si non ex hoc. habens sollicitat eum per se deuotus monasterio sicut dicitur ex deuotione et dilectione orta ex receptione filii conferat monasterio non est symonia.

Iste monachus qui dant aliquod abbati vel episcopo prioribus summis. si in illis prioribus est aliquod spirituale. et libet provel. propter dictum appreciationem vel causa principale. symonia est. Iste si per receptum alicuius ponatur conditionis seu pactio ex utraque parte in greditur ad religionem et recipientis de aliquo dando. hanc est recipiat vel acceptet utraque pars renocat conditionem et sic gratis recipit summis. non est symonia. dum tamen non sit corrupta intentio per non obstat reuocatione principaliter det ingressus intuitu ipsam. quoniam tunc est symonia. sed metitalis tamen. Si autem laicus receptus est ante reuocationem ipso facto est indignus ipso monasterio: quoniam est symoniatus ingressus. Iste si quis permittat alicuius per post bennatum recipi si tamen interim didicerit taliter arte vel steterit in scholis. Et sic recipiat tunc et non ante summis. non est symonia. quoniam inde est ac si dicetur indolem te si interim reddideris te idoneum et addiscenditur tale quod. Puta si haberet intentionem ad lucrum ipsam alicuius artis de qua pactum fuit. et discat est symonia. scilicet munus ab obsequio.

Iste si quis seruit in ecclesia vel hospitali. puta ad pullandum campanam. faciendum matriculam et summis per pecuniam. siquidem tali officio sit annexum in spirituale.

est symonia summis Ray. Secus si non est annexum in spirituale. sed ibi posset esse turpe lucrum quoniam videlicet non est conuersus talia vendere vel emere. Sed si consuetudo habeat talia locare et summis potest fieri. viij. q. iij. cōquestus.

Quid de cōfraternitatibus in quibus statutum est quod nullus recipiat nisi permittat vel iuret se daturus tamquam annuatim. Rursum quoniam cum summis cōfraternitates non possunt vere dici quoniam sunt religiones sed etiam cōgregations ad benefaciendum: non habent locum symonia quoniam portus sit dato ipsam ab eis imponit per elemosynas faciens captiuos et summis laudabile est et tales cōfraternitates bone sunt. tamen di. si quis se mel in anno vel mense conueniat ad tractandum de salute aie et de agendis et propter hoc sunt expensae multae est ut ponat inter se aliquam quantitatem. Id est statutum videtur licet. Tamen ad omni ambiguitatem tollenda summis Guilielmo est per summis statuta fieri sub forma affirmativa. puta. si quis dederit tamquam recipiat in fratre. et non per verba negativa. scilicet quoniam non dederit tantum non recipiat. Secundum autem Ray. iuramentum in summis non apponatur propter piculum purum.

Symonia.vj. De pena et dispensatione.

A Questa pena eius quoniam symoniatus ordinatus est. Rursum summis Ray. non recipit executionem et ipso iure suspensus quoniam ad se et quoniam ad alios erit si occulterit et eo tanto. Et non solum est suspensus ab ordine quem symoniatus recipit sed etiam ab actibus omnium aliorum summis Ray. Vnde. Idem Inno. et addit per etiam in ipsalibus et per ipsum per administracionem. lxxxi. di. eos. Iste dicitur puniri depositione et infamia. si de crimine astiterit. et ex parte accusatorum. Iste non potest recipere pecuniam quam dedit eo per turpitudinem dedit. xiii. q. v. non sane.

Quae sit pena ei quoniam ordinatus vel beneficii contulit symoniatus et ei qui fuit mediator. Rursum summis Ray. si est malitius ipso iure suspensus est etiam quoniam ad alios ex parte accusatur. Si vero est occulterit suspensus est quoniam ad se tamen sicut et quilibet criminatus. ex eo. et si conones.

Quae est pena eius qui recipit simplex beneficium symoniatus. Rursum summis Ray. In primis est suspensus ex modo ut dictum est. primo. scilicet tamen renunciare beneficium et restituere omnis fructus preceptos. et quoniam percipi potuerint. xiii. q. vi. si res. et de restituitione. spes. et grantia. nisi illos quoniam expendisset in utilitate ecclesie. Nam et qui dependent aio accessit ad negotia mea: hinc actionem habet. Et ideo non habeat in id quod sibi adest tamen hinc in id in quo locupletior factus sum. ut. scilicet de ne. ge. l. si pupilli. scilicet et si quis. Et eodem modo tenet ad restituitionem ille qui non comisit symoniatus. tamen alius per eos scienter consentiente comisit vel si prius ignoravit et postea quoniam non statim renunciavit. talis tamen de illis fructibus non tenetur quos precepit. sed in fuit bone fidei possessori. quoniam etiam consumpti sunt. sed de extantibus tenetur. scilicet de rei venientia. certum. L. Con. Hof. Tho. et Tho. Iste quoniam symoniatus in beneficio si occulterit est non sit suspensus ipso iure. sed suspendetur. i. q. iij. c. i. iij. et iij. Tamen rore illius beneficij symoniatus queleti non ministrabit sine pcto. nec spirituale nec ipsam. sed si notorium est ipso facto est suspensus ab actibus omnium ordinum. et ab administratione ipsam. ut

Simonia.vi. Fo. CCXXXVI.

Inno. dicit ut dictum est s. in. j. S.

TQue sit pena eius q̄ recipit beneficium cū cura vel dignitate symoniace. Rū. fm Hoff. p̄ter penas nūc dictas. Idem iudicium est d̄ eo sicut de illo q̄ re- cipit symoniace ordinē. s. q̄ suspensus est, et q̄ ad se et q̄ ad alios. Cum ḡ executōz nō h̄eat; q̄cqd agit saltem de illo officio: suspensus agit et animas deci- pit. extra d̄ elec. dudum. cl. ii.

Quid si ipm monasteriū vel eccl̄ia fuit in cul- pa. vt si aliq̄s dedit pecuniam monasterio vt reci- piat. Rū. fm Ber. et d̄ restitut vt cū ea aliqd mo- nasterium interet: ne sit onerolus scđo monasterio nec eccl̄ia vel monasteriū cum tali fraude d̄ eē in lucro. nec ex cōdem factō d̄ p̄seq̄ penaz p̄mūmū. fd. de ne. ge. l. siue hereditaria.

Quid si q̄s dedit pecuniaz p̄ bñdo ordine. R. fm Guil. si ipse nō h̄ebat beneficium ecclasiasticum. d̄ illa pecunia cedere illi eccl̄ie cathedrali in cuius igno- miniam data est. Si yō h̄ebat titulū alic̄ beneficij ad quem debebat gratis ordinari: illi beneficio re- stituenda est.

Quis possit dispensare cū ordinatis symoniace R. fm Ray. Si crimen operatū est nescientib⁹ ordinatis: tunc postq̄ simpl̄ renūcianerit in exe- cutione ordinis p̄t ep̄s dispensare. et̄ eo. de symo- niace. nūl pecunia fuisse ip̄s ep̄o data: tūc nō pos- set dispensare. p̄t turpitudinem suaz: h̄ papā. i. q̄. i. erga. Posset aut̄ successor: illi vel alius ordinari: vtpote si br̄et dominicū vel beneficium in alio ep̄atu vel etiam archiep̄s c̄ etiam in hoc casu posset di- spensare fm Ray. Sil̄ cū illo q̄ scienter suscepit ordinem symoniace: nō tñ misstrat. posset ep̄us di- spensare in ordinib⁹ rite ante susceptis. non autez in illo quem symoniace suscepit. nec etiam q̄ reci- piat alios ordinis ante dispensatōz: q̄ pmot̄ et̄ c̄

Quis p̄t dispensare cum illis q̄ recipiunt sim- pl̄ beneficium p̄ symoniā. Rū. fm Ray. Si igno- rantib⁹ ip̄s factū est. p̄t ep̄s dispensare. vt etiam de nouo p̄ferat eis idem beneficium. postq̄ ei pure ac simpl̄ renūcianerint. et̄ e. de symoniace. Hoc aut̄ intelligi etiā ep̄us ignorauerit. naz si scient p̄tulisse: nō ip̄s. h̄ supior posset dispensare. Si yō beneficium scientib⁹. solus papā p̄t. et̄ e. de regula ribo. id ē Tho. et̄ Vl. et̄ fm Guil. intelligi hoc. q̄ cū talib⁹ nō possit dispensari nisi p̄ papaz. nec in isto beneficio. nec in alio si remanet in leculo. L. Concor. et̄ Mo.

In multis casib⁹ symoniace p̄t ep̄us dispensare post letimaz p̄niam. Primo. cū illo q̄ beneficium vel etiā ordinē p̄tulit symoniace. vel q̄ fuit mediator: sy- monie dum tñ sit occulū. Item cū eo q̄ int̄positū p̄ces carnales. etiā. p̄ nō digno. nulla tñ int̄ueni- ente p̄ditōe vel pacto. et̄ hoc p̄t si ip̄s ep̄us ab hoc pacto sit imumis. Alioq̄s metropolitan⁹. Intelli- ge fm Guil. q̄s talia de p̄nitudine p̄petūt ei. Itē p̄t ep̄s dispensare in symoniā q̄ p̄mittit circa ex- q̄as defunctoz. Itē in p̄secratōe cimiterij et̄ sacro- rum vasoz. In benedictōe vestū. In bñdictione criamatis. ac bñdictie vel salis. aut panis bñdicti. In benedictōb⁹ nubentū. In oīb⁹ his ep̄s nō ē

p̄hibit⁹. iō p̄t. ar de sen. ex. nup. et̄ addit̄ fm Ray. q̄ ep̄s p̄t etiā cū illo disp̄clare: q̄ ordinē symoniā cercepit. et̄ nō misstrauit in rite an̄ susceptis. Itē cū eo q̄ recipit symoniace beneficium postq̄ resigna- uit in executōe ordinū. Et fm glo. et̄ tā susceptor. ante bñficiū q̄ post. nō at̄ vt recipiat nouos ordi- nes. nūl forte int̄ret religionē: et̄ symoniā eē occulta sec̄ si manifesta. Est at̄ occulta symoniā: de q̄ nos p̄stat p̄ sniaz vel p̄fessionē in indicio factaz. Aut p̄ rei euidentiaz q̄ nulla possit tergiversatōe celari fm d. glo. Inno. et̄ dī. q̄ symoniaci in benedictōb⁹ et̄ bñficiū si occulti s̄r: l̄z sint suspensi q̄ ad se: sic alii cri- minosi. tñ p̄t p̄niaz licet celeb̄at. h̄ bñficiū qđ sy- monice hitum ē: retineri nullo mo p̄t.

Quid si aliq̄s credit. pbabil̄ sibi eē collatū bñficiū vel ordinē. p̄t obseqa. v. p̄t p̄ces carnales. a se vel ab alio int̄positas. R. fm Ray. si alis erat idiḡ d̄ resignare: q̄ p̄ces succedit loco p̄cij. Si yō dign⁹ est: nō tenet. h̄ sufficit penitere de mala int̄e- tione. et̄ eo. c. fi.

Dix ep̄s possit dispensare cū eo q̄ est symoniā- cus in dignitate. Rū. fm. Inno. ex eo. nobis. q̄ nō Inno. etiā cū nullo symoniaco sciēter p̄t ep̄s di- spensare q̄ p̄moueri possit ad dignitatē etiā. p̄ q̄ nō fecerat symoniāz. i. q. i. erga.

Dix ep̄s possit dispensare cū electo symoniace q̄ postea eligat. Rū. si electio reprobatā ē. p̄t symoniāz: et̄ quā elect⁹ īgrauit. nec postea ratū huius mibilis nō p̄t ep̄us illavice disp̄clare. sec̄ de simplici bñficio. s. qđ nō ē dignitas: si īgrauit recipiat. q̄ p̄ resignatōz ep̄s disp̄clare p̄t: vt ei p̄ferat: et̄ d̄ elec. si alic̄. Circa tū hāc māz symoniē multa inouata s̄t p̄ multas etiā. s. martini. v. q̄ incipit. Multe. Itē alia Eugenij. uij. q̄ incipit. Lū detestabile. et̄ in alia Pauli. uij. q̄ incipit. et̄ si dñfici gregis. q̄ vlt̄ censuras ibi positas. phibet ne aliq̄s p̄fessio. p̄ q̄scunq̄ grās ybō vel scripto p̄cessas. vel p̄cedēdas. andeat quē- q̄s absoluere irretitū dicta symoniā sup̄ ordinib⁹ v̄l̄ beneficij assigndis in curia vel ex ḥcta. vel ēt̄ irre- titū in aliquo casib⁹ p̄tentis in p̄cessu curie p̄terq̄ in mortis articulo. et̄ tunc iuxta modū q̄ ptinet in- dicto p̄cessu.

Sed qđ de taris q̄ soluunt in curia. an p̄mittat̄ symoniā. R. fm archi. s. q̄ in soluēdo annatā sci- p̄mos fruct⁹ p̄ bñficijs q̄ p̄ferunt in curia. p̄ facie- do alias expelās. p̄ bull̄ expediēdis vel disp̄satio- nū vel aliaz grāz: nō iudicat factū in se symoniā- cū. q̄ n̄ modū app̄ciatōis ordinatū ē dari. h̄ p̄ mo- dū subuent̄ ūis curie. Justū ē em̄ vt q̄ p̄ tota eccl̄ia laborat: ab eccl̄iis suscep̄t̄. Et sil̄ papā nō p̄mit- teret symoniā si alicui ep̄atū vel aliud beneficium cū hoc onere dare: vt annatū dare de redditib⁹ ali- cui p̄fone. v. loco certā p̄t. p̄ suis necessitatib⁹ fm Tho. facit ad hoc p̄suētudo antiq̄ romane curie vbi fuerit multi p̄tifices et̄ cardinales laudabilis vite. et̄ nō medicocris scie. Itē dādo pecuniā. p̄ bul- lis p̄ficiendis. p̄ bñficijs vel alijs q̄tis obtētis. fm taxatōz factā ab his ad q̄s spectat. n̄ iudicat symoniā. q̄ n̄ dat̄ p̄ spūalib⁹ cū iaz obtenta sint h̄. p̄ la- bore lēcriptoz cū nō sint a curia alt̄ salariati. nec ē p̄ capl̄m s̄cēpm. i. q. uij. q̄ illud intelligit q̄ notari⁹

Societas

Vel scriptor est salariatus sufficenter. Vel etiam cū scriptura opat ad ordinem vel beneficiū recipien̄t. Ills sine ea nō habitur, hoc at nihil ad hoc opat quiam obtutum est.

Sed qd de epis q in collatibz beneficioz ad eos spectantibz pertinet ē certa taxā solum, vel statuta. Rū si hūt sufficiēt redditus, vt decet nō fm pōp. hūt exigētā sui statū viuere possint, nō excusant a symonia. i. q. iij. ex multis, vbi aut nō sufficiant redditus, vidēt posse excusari dictas taxas recipie- do, ita tñ q pōt hoc nō dent beneficia, nec aliquaz pactiōem faciant vel puentibz ar. i. q. iij. q. pōp. Sb post collatibz factam idonee psonē pīst petere, ad suandū pīctudines laudabiles.

SOCIETAS. Done qd pīmittit pecunia bona fide alteri ut inde lucre, et hēat inde pīte de lucro, vix licet. Rū fm alex. de alex. q pīmissio pecunie sibi pīt duobz mōis, uno mō q pīt transla- tio pecunie sive rei pīmissa ī toto vel ī pīte ī dñm illi, enī pīmittit, et p pecunia sic pīmissa nō lī aliquid spare sic nī lī aliquid spare, p re altē. Dico mō sit pīmissio pecunie vel alteri rei, ita q nī trāfser dñm; hūt rema- net tota res pīmissa ī dñm pīmittentis, et hoc mō cō- mitēt pī sperare lucrū sicut de sua. Et p pīs qd accrescit sotii sic rei, pīne iusto titulo possidet. Nec est sile de mutuo et comodato, qd in mutuo pecu- nia stat in piculo illi q acceptit, si sic in pecunia co- modata q stat in piculo comodatis. Et iō pīt licite spare lucrū ex pecunia, et aut q pecunia tota sit co- modata, qd si pīt eēt comodata, et pīt mutua pīs posset ee ibi vīlū vīlū. Si enī aliqz pīmittit alium, ita q medietate ei mutuet, et aliam medietatem suo retineat dñm; ita q ille cui pīmittit debeat de il- lis negociai ad lucrū. Dico q hūt lucrū bī vīlū vīlū, qd spāt nō solū ex re pīmissa, hūt etiam mutua- ta lucrū. Et iō ex mutui adiectione generalē vīlū in toto.

Dico qd, quō in pīmissione talis pecunie pīmit- taf vīlū. Rū fm Rī. in. iij. dī. xv. ar. v. q. v. q. b. pītig qd rūpl. Dīo, qnī capitale et lucrū ponit sub certitudine. Dico, qnī capitale ponit sī certi- tudie et lucrū sī fortuna. Tercio, qnī lucrū pīt sub certi- tudine, et capitale sub fortuna. Quarto, qnī vīlū pīt sub dubio. Primis tribō modis, accipiens vīlū fortē ad restēt; qd pītus sunt vīlū- rarij sive directe sive ī directe sive implicite sive ex- pīcītē. Et qd tercio mō nō est ita clara sic de pīmo et de scđo. iō, pīo qd dītū est p. c. fi. et eōd. vbi dī. Maniganti vel enī ad nūdina, certaz mutuans pecunie qntitatē, p eo qd sūcipit in se piculis rece- ptū, aliquid vīlū fortē; vīlū rarij est censendus, qd nūt fuerit culpa vel negligētia illi, qd acceptit, raro accedit qd pecunia quaz mutuo acceptit peat, vñ il- le qd in isto casu dat mutuo pecuniam, hūt in favore sūnum illud qd accedit sepe, nec hūt pī se nisi illud qd accedit raro. Quarto mō accipiens vīlū fortē ali- qd restituere non tenet, qd rōne verisimilis dubi- pītus hūt excusat. d. c. fi.

Tercio qd, qd modis variat pītus societatis: Rū fm Alex. de alex. qd tripli, Aliqz n. vñ pīt.

tñ pecunia, et alē opam corpale. Aliqz vñ pīt pecunia et opam, et ali pecunia vel opam tñ. Aliqz ambo ponit in societate pecunia et opam, et in oībz suanda est eqtas; ne aliqd fiat in frāndē vīlū.

Et ex pīdictis pī patere de. q. i. scripta, et erit q. qta in ordine. Quid dī his qd tradūt mercator. L. ducatos, eisdez oīno reddendos, et si inde lacratuerit, tantū teneat dare de lucro vel det eis qntuz eidē placuerit. Si hūt nihil lacratuerit, nihil eis dare teneat nisi tñ capitale. Rū fm Bal. in. l. j. L. p. socio, qd pītus sapit vīlū rarij prauitatem. Et iō qd capiūt de lucro minutū sortem. Non enī est ista societas, nec er forma pītus nec ex natura. Et forma nō, qd est pītus mutui, ex natura nō qd est pītus societatis qd vñ hēat caput salutis et aliis fractum, vt. ff. e. l. mutuis. Et iō illud qd, le- git qd nota in. c. p. vīlū. de do. inf. vīlū et vīlū. dī in- telligi qd pecunia dat ad prem lucrū et dām; qd cō- tractū tūcētēt. Jo. tñ an. vt recitat Panor. in. d. c. p. vīlū. tenet vt pecunia possit pīponi apud mer- catorē cū hoc, vt capitale sit salutis; et qd de lucro sol- uat certa pīs, et dīt Panor. hoc eēt singulare dictū et nō alibi positū. Et vide hāc. q. plenū tractataz pīt. Host. in sum, vbi tenet expīsse valere pactū qd po- nēs pecunia nō sentiat damnum in capitali, qd hoc pactū non est pīt hēat natura pītus. Pactum autē in pīpositū pīt natura valet, vt. l. j. ff. depo. et in. c. vīlū. dī como. Dīc tñ postea qd si capitale eēt pī- tū casu fortuito debet deponēt ī foro aie fīmītē. qd Panor. tenet qd talis nō sit honesta et licita societas qd posset pītingere qd deponēs opam sentiat dā- num in opis amissis et in capitali pecunie, qd est pīt naturam societatis; cum societas sit qdām frāntis. l. vīlū. ff. p. socio. Et pītus allegat bonam glo. in. c. pleriq. xiiij. q. iij. qd dīt ad hoc vt societas sit honesta et licita int̄ ponētē pecuniam et ponētē opam, oportet qd ponens pecuniam sentiat de lu- cro et dām. Idez videat sentire Jo. cal. in. d. c. fi. Et ad. s. de illa. Insti. p. socio. qd multū obstatobi dī valere pactū, vt aut non sentiat de dām: hūt lu- cro. Rū. Cal. p. intelligi nō de capitali sī de dā- mis et de lucris cōtingentibz: saluo capitali, vel dī qd ille tet, pcedit quo ad dātēt opam. Et enī li- citum pactū ex pīsona ipsi, vt ipse nō sentiat dā- mis. s. Amissum in capitali, rō qd sentit dām in opa. Nam tantū assert pecunia illi qdāt opa alte- riū. Quinīo vt dīt ibi ter, opa et industria pōt esse tanta qd valeret pactū qd ipse lacret duas pītes et terciā hēat ponens pecuniam. In dubio autē cum duo dībunt societate, et unus ponit pecunias et alter opam, videat actū vt lucrū equalit dīmīdat in ī eos. De hoc est glo. notabilis quam omnes te- nent in. d. l. j. Mec. d. c. p. vīlū. dīcīt pīdictis, cuz nō dicat qd capitale debe et ī ī saluum, nec est spāle in pecunia dotali; vt qdām sommānēt, nec enī credas qd sit licitum pacisci a pīcipio; vt deponēs hēat, x. p. c. vel aliam qntitatē, sicur faciūt qdāz vidue; credentes hoc eis licere pīter. in. d. c. p. vīlū. cum opinione Jo. an. nam nō sītēt ex pacto qntū, cōqz minūmī capē ex pecunia si nō subiūtē pī- tū. xiiij. q. iij. qd totū.

Societas Fo. CCXXXVII.

Et p̄dicta patz qd ddm de his qui mutuant pecunia ad negociaðum. hoc pacto q̄ capitale sit saluum. i. si p̄it; q̄ peat mercator. t̄ si qd lucz interueniat; illud diuidat. Et dic q̄ p̄ctus est vslurari. Et idem est in effectu cum casu p̄cedenti; licet sub alijs verbis.

Quinto qro. Pone q̄ alijs ponit in societate opam tm̄. Alius ponit lib. xx. ad terciam p̄tem lūcri et danni: hoc est ad lucz et dannum. x. lib. xx. remanentibz sp̄ saluis. Hoc casu positio: nisi ille qui opam ponit mercedem recipiat, p̄ labore quem sustinet, p̄ p̄mercio. x. lib. quaz lucz et dannum speccat ad illum q̄ pecuniam dedit; vslurari est q̄ pecuniam dedit. Nam. xx. mutuant mercanti p̄ mortio. x. p̄tinendum ad lucz et dannum illi? q̄ pecuniam dedit; enī sit recepturus. xx. q̄ non stant piculo suo sicut et illi? q̄ opaz gerit. q̄ eque bene debarent stare. xx. ad lucz illius q̄ opam ponit. quia q̄ h̄z onus. omeniens est vt h̄eat emolumentū. Et iō si iste q̄ opam gerit nibil h̄eat p̄ mercede laboris exhibiti in lucro. qd accidit illi q̄ pecuniam decit; vslura p̄mittit. q̄ posito hoc casu. ille q̄ pecuniam dedit nibil dz h̄ie. p. xx. ad similitudinem mutantis q̄ rōne mutui nibil p̄t h̄ie vltra sortem. Qn̄ em̄ p̄bit societas. ita q̄ vñus ponit pecuniaz et alius opam. licitum est: dum tm̄ fuit eq̄tas socialis. hoc autē nō est in ipso. q̄ si mercator recipiens pecuniam et ponens opam; postq̄ emit mercer p̄deret eas; p̄deret. xx. et opam corpalem. Collator; aut pecunie nō p̄deret nisi. x. et non opaz corpalem. Latus ergo nō est licitus. h̄ in fraudem vsluraz factus.

Sexto qro. qd si vidua tradens quantitatē pecunie cum pacto p̄ instrm̄ firmato. q̄ mercator ea accipiens teneat ei reddere dimidium vel duas partes lucri absq; omni piculo capitalis. an restituere obligē h̄mōi lucz et peccet mortalit̄; enī tm̄ apud se intendat firmiter q̄ qd de capitali debite mercando sine illius culpa p̄dat; sibi peat et nō mercator. Rū. san. Ber. q̄ ista mulier restituere non tenet p̄petens lucz exinde habitū; lz tm̄ peccat mortaliter. q̄ se ipsam diffamat ex tali pacto vslurari tam apud mercatorem q̄ etiam apud scientes de hoc. cū det ip̄is occasionem scandali. Et etiam si ipsa morte p̄ueniret dicto insrō nō destructo. heredes sui vellent forsitan q̄ in suo roboze maneret cui? cā efficax. p̄culdubio ipsa fuisse. et iō tenet intentō suam autentice notam facere; ne forte morde subita p̄occuparet.

Septimo qro. vtz licet tradere pecuniaz mercator; p̄ mare navigatu cum pacto q̄ si nauis cum capitali p̄clite; mercator nō teneat reddere tradeti capitale sue pecunie. q̄ si nō in mari; h̄ mercando amiserit sibi ad totum capitale reddendiz teneat. et si lucratus fuerit h̄eat p̄tem lucri. Rū. q̄ p̄ctus iste est vslurarius; vtz ex eo. c. fi. Et iō est. q̄ capitale pecunie solum erat ad piculū tradentis; dum mercator erat in mari; vel itinere. Et sic, p̄ illo p̄te tm̄ currebat ad suum piculuz. In actu tm̄ et vslu mercandis vel p̄mutandi; solum currit ad periculum mercatoris cui traditum est; et iō respectu il-

lius actus et vslus est ipsius mercantis. p̄pterea p̄ talen actum ipsi lucrat; sicut et sibi soli p̄dit. sed etiam in hoc casu est ineq̄uitas et iniustitia cum tradens eligat sibi meliorē p̄tem. et mercator velit deteriorē. Nam multolepi in acru mercandis p̄mutāti amuntur merces et capitale. q̄ amittat in mari vel in itinere; q̄ p̄ctus oīno illicitus est. hec san. Ber.

Doctauo qro. qn̄ vñus ponit pecuniam tm̄. et alter opam tm̄. ex q̄bz p̄tibz isti intelligentē socij tam in lucro q̄ in damno. Rū. Bal. in. l. j. L. p̄ socio. q̄ ex p̄tibz equalibz. n̄li aliud actum sit. Et est rō. q̄ societas h̄z in v̄ fraternitatis. vñcē sicut inter frēs d̄ fuari equalitas. sic inter socios. ff. p̄ so. l. s̄ non fuerint.

Mono qro. Pone q̄ in divisione societatis p̄ longa tpa; et multos ludores p̄cedentes nō inueni n̄li solum capitale saluum. Enī totum illud capitate debeat h̄i ille q̄ illud posuit. an v̄o debeat equaliter diuidi. Rū. in. l. j. L. p̄ socio. dicit q̄ dz equaliter diuidi; n̄li aliud actum sit. et hoc de iure p̄suetudine autē dicit q̄ capitale dz esse saluuz. Jac. de are. dicit q̄ nō solum de p̄suetudine; etiā de iure est q̄ capitalis sit saluum. Idē tenet Bart. in. d. l. j. Quare enī socius mens dz h̄ie pecuniam. Et si dicis; q̄ ponit opam. Rū. q̄ p̄cium ope intellegit esse comitens intulono pecunie; nō autē ipsi sorti. Pro inde si vñus ponit comoditatē ope; eq̄dem et alter ponit comoditatē pecunie. nō autē p̄pretatem. Finge enī q̄ vñ ponit in societate. x. milia. alius opaz tm̄. Lerte hic nulla p̄t esse. p̄ocio; n̄li de comodo ope ad comodum pecunie; nō ad ipsam talem sortem. Propterea illud est exp̄sum qn̄. l. in societate ponit pecus et vñna pte et exalta opa pastoralis. Ideo sicut ibi sola donna vel comoda in obvntibz sunt p̄muniā; nō autē ip̄m pecus. vt. l. cz. duobz. ff. p̄ socio. sic hic vt dicam? q̄ intelligat in dubio potiū in societate positi vslus rei q̄ ipsa res. Et ad hoc facit sociū ouium. q̄ fetus. lana et h̄mōi diuidunt; nō ones socide date. et lz capita sunt mortua; tm̄ societas in fetibz durat. ff. e. l. si id qd. Et hoc qd dico q̄ oues date in sociāz nō sunt cōdes; intellige capitale ip̄m. si inestimatus datū est. Et hec est natura societatis q̄ est qdām intrinsecz oībz p̄ctibz; qd nibil aliud est. q̄ dispō qdām; quam̄ lex vel p̄suetudo statuit sup̄ p̄ctum. vt. ff. de pac. l. si vñ. Ang. tm̄ de pusio in qdāz suo tractatu dicit q̄ si aut ex pacto. aut ex p̄suetudine piculū capitalis erat cōc; tūc cōciter dz diuidi inter eos. aut piculū non erat cōc inter eos. q̄ pactū de periculo nō inueniūt; nec ex p̄suetudine etiam est q̄ piculū sit cōc. et tunc totū capitale erit illi? q̄ totū posuit. Congruit hec arbitrio boni viri; vt ille q̄ p̄cipatur? nō erat de piculo; non p̄cipet de ip̄o capitali. Esset enī p̄ius fraternitati. l. vñ. ff. p̄ socio. Itē cum ille q̄ pecuniaz ponit eius comoditatem p̄municare dicas illi q̄ opas tm̄ ponit. et ille q̄ opas ponit cōcet fructum sue p̄sonae tm̄. Et ideo capitale non est p̄municandum. Et hec opinio Ang. si bene inspicit non videat p̄trari op̄ioni. Jac. de are.

Societas

Decimo qro. Pone q̄ ipm capitale est pditum vel diminutū aduersa fortuna. Nunq̄ ille q̄ ponit opaz teneat aliqd p̄ferre ei q̄ posuit pecuniam Exemplū in diminutiōe. ponam? q̄ ego posui in societate. xx. et sunt pdita. x. utr̄ debreas mibi refice re. v. vi. q̄ sic. q̄d dannū d̄z esse cōe. vt. l. si nō fuerit ff. p̄ socio. vnde si totum dannū eēt meū: eēt d̄ naturam societatis. Contrariū definimat glo. in. d. l. si nō fuerint dices. q̄ ille q̄ ponit opam suam nū q̄ se obligasse v̄ ad dannū sortis. Sufficit enī dānum pditaz opaz. et hoc. pbat: q̄ correlatiōe est eadē natura. vñ sicut de capitali nibil lucrat opaz ponens: ita de capitali nibil damnificari d̄z. Si at lucaret. ita et damnificari debet: q̄ de p̄ijs eedez danc̄ regule. L. de fur. l. manifestissimi. Quidaz at dicunt q̄ aut pecunia est statim pdita. et tūc dam nū d̄z esse cōe. Aut post opas p̄stas. et tūc sufficit dannū opaz. et hanc op. dicit Ly. esse eq̄oē. Ia. aut de are. dicit indistincte q̄ dannū est cōe. vt. ff. e. l. cum duob. S. q̄dam sagariam. Bal. v̄o. in. l. j. L. p̄ socio. dicit q̄ qtenus est cōe lucr̄: eaten? eēt cōe dannū tñō alt. Et hoc v̄i ver? Et hanc op. te- net lan. Ber. nec p̄ q̄ri q̄ pdiderit opaz manu- alē. nam alijs pdidit int̄lorum pecunie sue. H̄ si nō apparet q̄liter sit p̄cta societas. intelligit p̄cta vñ pluetudine regiōis. et in mercatores fm̄ plue- tudinem inter mercatores. vt. ff. de edi. edic. l. q̄ si nolit. S. q̄ assidua.

Vundecimo qro. pone q̄ in societate vterq; po- nit mixtim pecuniam et opam. H̄ vñus maiore pecuniam q̄ alter. nunq̄ pres lucr̄ erūt eq̄les eq̄li- tate. p̄portionis. Verbi grā. vñ point p̄tes duas. alter terciā. nam in lucro et dāmino q̄libet d̄z h̄c p̄tem cor̄identem ei q̄d posuit in societate. H̄ si de hoc nibil aliud exp̄ssum est. q̄si de hoc tacite inter eos actum esse intelligat. vt. q̄ plus oneris et p̄culi sustinet. plus emolumenti expectet. vt. ff. de re. iu. l. fm̄ naturam. Et ita intelligit. d. l. si nō fuerit. in p̄ncipio q̄d est notable et vez. nūli opa et industria vñus valde excederit opam et industria alteri? puta si solus nauget. si solus p̄grinat. si p̄ se pici- ta subeat. si solus stat fixus ad apothecam et silavit d. l. si nō fuerint. vñ ad arbitriū iudicis recurren- dum est ac si hoc esset exp̄sse actum. vt. ff. p̄ socio. l. si societatem.

Quodécimo qro. utr̄ dannū p̄sone illius q̄ po- nit opas debeat cōicari adiuicem. Rñ. Bart. in l. socius. in. S. socius. ff. e. sumando illū. S. dicit q̄ dannū et lucra p̄templatōe societatis obuenientia sunt cōicanda. sec? si p̄templatōe p̄sone obueniat: Iz societas fuerit occasio. Et dicit q̄ illud vñbum. p̄ p̄ter societatem: p̄t intelligi duob. modis. Uno mō hoc est p̄templatōe societatis: tūc dāmina et lu- cra vñiūt cōicanda. vt. l. cum duob. S. q̄dam. ff. e. Alio mō p̄t intelligi. p̄ter societatem. hoc est q̄ so- cietas fuit occasio remota. v̄bi grā. p̄ter societatem habui necesse accedere ad curiam p̄ncipis. et dum coram p̄ncipe tractarem negotia placui p̄ncipi. et q̄ donauit mibi castz. certe hoc nō fecit p̄templa- tōne societatis. H̄ p̄sone mie tm̄. Iz nunq̄ habuisse nec accessisse nūli. p̄ter societatem. certe istud nūq̄

venit ōmniscandū. vt. in. d. S. socius. in. fi. Eodē mō in dāmino. v̄puta. dum eēm abñs. p̄ter societatez. sanguine? meus fecit testū et instituit extra neum. qd̄ nō fecisset si fuisse p̄m. vt. d. l. socium. bec Bar. et sunt v̄ba aurea q̄ euacuant totam ma- teriam circa hoc. et cordat. d. S. soci? t. d. S. q̄daz sagariam. q̄ vident p̄ij.

Terciodecimo qro. quid si vterq; socioz cap̄- fuit: vñus eausit. l. p̄ter sñā industriam. nunq̄ illud qd̄ esset dandū. p̄ sua redemptōe imputabit in societate. Blo. in. d. S. q̄dam. putat q̄ teneat p̄- tem dāmini agnoscere ille q̄ eausit.

Quartodecimo. qd̄ si vñ? ab amicis redemptōe fuit. Rñ. glo. distinguendo. an aio remunerādi vt tūc agat: aut non: h̄ donandi animo. et tūc nō agit. Sz aliter in actione mādati. vt. S. nō omnia. in. l. inter cas. ff. man. et ibi Bart. Idem Panor. in. c. cum p̄ cā. de p̄ci. v̄bi q̄rit. Quid si p̄curator inci- dit in latrones dum iret p̄ facto domini. et ab eis fuit spoliatus. vel in via fuit infirmitate opp̄ssus. nunq̄ possit bñm dāmina vel exp̄sas factas im- putare dñō. Et p̄cludit fm̄ docto. q̄ nō. d. S. non omnia. Sedo. q̄ hec sunt extrinseca a mandato et poti? sunt imputanda casui fortuito. secus in duo- bus socijs vt dictum est. Albi. aut dicit q̄ māda- tor tenet de his rebus quas nō detulisset mandata- riis nisi mādatum suscepisset. de alijs aut nō agit. sicut nec socius. Sz optum ad medicos bene est se- cūs. et rō est. q̄ in societate ius est fraternitatis. se- cūs in mandatore. vt ibi no. Et dicit ibi Accur. q̄ iter ille. S. nō omnia. de curialitate non d̄z fuari. Et fm̄ alijs. nec de iure si in casum fortuitum inci- dat nō incurſur? nūli. p̄ter impletōz mandati p̄n- cipalr. vt vult Inno. in. c. sicut el. iii. de iure. Et p. d. S. non oia. vide p̄cludi q̄ si legati amittit in- legatōe sua equos vel vasa argentea quoq; casia no restituent eis de publico. et iō p̄silium est q̄ ne- get se h̄c aialia et alia et oia nc̄cia h̄cāt a republi- ca: et tūc non tenebunt de casu. Bart. tñ. in. l. si fu? cōis. ff. de fur. p̄cludit q̄ aut illa ambasaria fuit p̄- curatori. d. S. non oia. Si v̄o non fuit p̄curator tunc aut portabant res no nc̄cias. v̄puta. p̄ter p̄paz duxerūt plures equos q̄ deberent vel alias res. et tunc nō d̄z sibi emendari. vt. d. l. si fuus. S. qd̄ ve- ro. q̄ est qd̄ eis imputet. Si v̄o portabant res ne- cessarias. tunc iste res dñst eis emendari. l. cum duo- bus. S. dāmina. ff. e. t. d. S. q̄dam sagariaz. et Bart. dicit ita determinasse quēdam solēnem doct. hoc tñ dicit vez si dicte res pierūt nō al's piture. Sed si al's fuissent piture naturaliter.

Quintodecimo qro. utr̄ vñus socioz possit pa- cisci vt duas p̄tes lucri et vñam p̄tem dāmina ferat et alius ecōtra. l. duas p̄tes dāmina et vñam p̄tem lu- cri. Rñ. fm. d. Ang. q̄ non. q̄ vñ? socioz nō p̄t plus de lucro p̄cipare. q̄d de dāmino. vt. l. muti?. ff. e. Sili nō valer pactum q̄ deducto dāmino vñ? h̄cāt duas p̄tes lucri: alter v̄o vñam: nūli ille q̄ pl? bz de lucro. tantūdem plus pecunie. operis. aut industrie in societate posuerit. vt. in. l. si nō fuerint ff. e. Mota tñ q̄ i foro p̄scie si p̄dicta pacta arbitrio

Societas Fo. CCXXXVIII.

boni viri non faciunt deteriorem ptem alterius.
licet ita vt q plus posuerit pecunie; vel opere plus
beat. et hoc videat valde rationabile. Non tñ valeret
pactum. vt vñus tñ lucz alter tñ damñu sentiat
Esset enim neq̄ssimum genus societas; q̄ leonina
appellat. vt. d. l. si nō fuerint. in fi. qd̄vez est nisi il
le qui tñ opas posuit aliquid certum. p̄ sua opa vel
let sine damno. qd̄ posset. nō tanq̄ socius. h̄ tanq̄
locator.

To subinferat alia qd̄. et est. xvij. Ecce negotiator
q̄ pecuniam recipit ad tractandum dicit ei q̄ dat
eam. ecce volo in fine p̄ industria et labore meo. xx.
firma hie. et nō in eis sentire aliquid damnum. Mu
quid licet. Rū. licet. h̄ iste nō est p̄ctus societas; h̄
locationis; quille negotiator locat opas suas. p̄ illo
p̄cio. Et isto mō non sentiat etiam de lucro. Pos
set aut̄ p̄ pactum facere. q̄ non solum deberet hie
p̄dicta. xx. sine vñlo damno. h̄ etiaz talem ptem de
lucro. et nullam de damno. Hoc intellige nisi dā
num attingat culpa ipsi⁹ operam ponens. vel eoz
quoq̄ opa vñl. vt. l. Item querit. t. l. si merces. S.
q̄ columnam. ff. loca.

Decimo septimo qro. Quid si do pecuniaz mer
catoris in societatem et puenio secum q̄ dabit n̄ibi
certaz ptem de lucro et nihil dico de damno. Rū.
In hoc casu distinguendum est. q̄ si intendo hie
lucz et non damnum; vñura est. ex de vñur. c. p̄fultuit.
Si aut̄ intendo p̄cipare lucz et damnum. licet de
damno nihil dicam: tñ p̄ctus licitus est. Et licet d
amno non expimat. intelligi tñ d̄z de illo sicut de
lucro ut insti. p̄ socio. S. illud. Et ibi pat̄z q̄ idem
est econtra. vñz qñ tñ est exp̄sa ps damni. q̄ idem
intelligi facite etiam de lucro. Et sic intellige glo
singulare in. c. pleriqz. xiiij. q. iiiij. que dicit q̄ p̄t
 fieri pactum q̄ periculum capitalis sit p̄minue. vt
intelligat etiam de lucro. vt si in fine nihil inueni
re n̄ili capitale solum; tunc dividat fin q̄ pacuz
factum est de periculo. Nam si tale pactum facies
int̄cederet in fine si nihil aliud eet n̄ili capitale. ipm
totum hie allictum esset.

Decimo octavo qro. vt. ille qui tñ opas ponit
qñ p̄ficiat cā societas. vt nauigando et circuicir
ca negoziando; debeat hie expensas de corpe socie
tas. Rū. fin Bal. et J. de are. q̄ qñ p̄ficiat cā
societas d̄z hie expensas de corpe societas. exce
ptis his quas fecisset domi. ar. ff. de peti. here. l. h̄
et si lego. S. qd̄ aut. q̄ nō d̄ lucz n̄ili deductis expē
sis. ff. p̄ socio. l. mutius. Idem tenet L. Putare
tñ in hmoi fuandam pluetudinem si qua eet etia
in foro p̄scienrie. L. et tacite videat actum qd̄ sie
ri p̄suavit. L. loca. l. licet.

Decimonono qro. p̄ quibz p̄tibz teneant ad so
lutoem pensionis funditi vel apothecae p̄ducte so
ci et ex dispibz p̄tibz. Rū. fin. d. Ang. q̄ locanti te
nenet p̄ equalibz p̄tibz. Inter se tenent p̄ rata soci
etas. Et ita dividere debent dictum debitum mer
cedis; sicut dividunt p̄ncipale et fin dispes ptes. ita
determinat Bal. in. l. j. L. p̄ socio. vbi etiam dicit
q̄ suppellecilia et massaricie dicte societas dividit
dñ fin dispes ptes.

Digelimo qro. Dene q̄ ego et tu p̄ximus socie

tatem duraturam quinquennio. hoc pacto q̄ ego
ponam. M. et tu operam vel q̄ ego ponam mer
ces valentes. M. et tu operam. Deinde casu fortu
ito ante quinquennium perierunt. nunq̄ ego cogar
iterato ponere. Blo. in. l. j. L. p̄ socio. dicit q̄ nō.
quia finita est societas. Item quia videat actum so
lum deponendo semel et nō pluries. vt. ff. p̄ socio.
l. si socius pro filia. S. nec si prius. Idem tenet. d.
Ang.

Digelimo primo qro. Pone q̄ pactum est inf
diuos. q̄ vñ ponat. M. et talibz opas. et de his. M.
restat p̄ casu fortuito. vñ de opari⁹ non. vult po
nere opam vel rem suam que magna est cum reso
ci que parua est.

Quid iuris. Rū. Bal. in. l. j. L. p̄ socio q̄ talis
fouet equitatem. vt. ff. de admī. tu. l. Ita aut̄. in
principio.

Digelimo secundo quero. Pone q̄ duo sunt so
ciū omnibz bonoz. puta. filius legitim⁹ et spurius.
mō p̄ institut heredē filii legitim⁹. Querit vtz
aliquid acq̄rat spurius. Rū. Bal. vbi s. q̄ sic. nō rōe
relictus. h̄ societas. tex. est notabilis. ff. de li. le. l. si s
q̄ duos. Et ista est cautela qñ pater vult aliquid de
suis bonus ad spuriū transferre. q̄ faciat eos in
uicem sociari. Predicta putat ibi Bart. vera. n̄ili
aperet de fraude ex aliquibz p̄cūtūs. tunc enī
omnino filio auferent. vt. l. j. L. de natur. li. et ibi
dicit in tex. Alium modum relinquendi spuriū vi
de s. filius.

Digelimo tercio. Pone q̄ plures sunt sociū om
nibz bonoz. vñus istoz ex vñuraria p̄uante ac
q̄sunt multa. et p̄municant socio seu fratri. Nun
qđ epus poterit p̄pellere istum frēm euēdemq̄ so
ciū ad restōem vñuraz. Dic q̄ sic. vt. ff. e. l. qđ em̄
bec. Bal.

Digelimo quarto. vt. liceat tradere pecuniam
puta. c. ducatos hoc pacto q̄ accipiens teneat tra
denti lucz vel damnu r̄sideret fin q̄ similes. c. du
cati apud Jo. lucrabunt vel peribunt; cu tñ acci
piens dictos. c. duc. eos accipiat mori in suis nece
sitatibz expendendos. Rū. san. Ber. q̄ nō cuius
sñe videt esse Inno. et Jo. an. in. c. fi. de vñl. q̄ ta
lis pecunia oīno videat hie in se rōem mutui. nō at
capitalis seu sortis. q̄ tñ in pacto eet q̄ cam acci
piens tenet solis mercatibz fideliter deputare. qđ
minime est fin casum. p̄positū. Nam talis pecunia
aut est tradita p̄ modū mutui; et sic est vñura. Aut
p̄ modū depositi. et tñc ipsa sola d̄z reddi absq̄ lu
cro. Aut p̄ modū capitalis. vt. l. emp̄tibz et mer
catibz deputet. nec hoc p̄t esse. q̄ pactū s. pos
sum repugnat. Multi tñ doct. tenent q̄ p̄ctus sit
licitus. Et hoc yez si illud p̄tak tanq̄ infesse. pu
ta. q̄ volebat oīno omnes duc. in societatem po
nere. et ad instantiā amici subi oīndit; dñmmodo fin
Ho. pericula et expensas in se recipiat. sedo q̄ p̄n
cipaliter nō intendat lucrari p̄ banc viam magis
q̄ p̄ viaz mercandi. tercio. q̄ nō d̄bat pactum ad
temp. h̄ ad aliquid tñpus rōabile. Quarto. q̄ ille nō
sit in tam arte necessitate q̄ merito ex p̄cepto tene
ret illi q̄tis mutuare. qđ qñ sit vide s. Elyna. i. qui
to. q̄ hoc qđ accipit vñtra sorte; soli accipiat tanq̄

Societas

interesse. Ali's contractus non esset licitus. Et hoc facit ad limitatōz aliquarū questionum positarū. I.

Vlura. i.

¶ Vigesimoquinto. Donec mutuat q̄s in vēneciis c. vt exide ext. recipiat in cipro hoc pacto q̄ si ista c. vel merces ex eis empte in mari vel in terra peri clentē. nō teneat reddere nullū. Si vō nō p̄cliteē denarij vel mercatōes teneat ad pdicā. crx. Rū. Hosti. q̄ p̄ctus est vslurari? q̄ aut recipiens expēdit pecunia illam in mercib; aut nō. Si nō ḡ mutuaria vult lucr. q̄ iste nō facit qd̄ oīno inūstū est. Si expedit. tūc certum est q̄ merces ex pecunia ista empte sunt ipsi? mutuū acipienti? in cui? dñiūm et pecunia ipsa transierat. et sic seqret q̄ mutuans veller lucr. factum ex re nō sua; qd̄ oīno illicium est. Lon. Ray.

¶ Vigesimosextō. Donec recipit q̄s pecuniam v̄ltra mare vebendam et ibi reddendam p̄ certo libi p̄cio p̄stituto. Munqd̄ p̄mitat vslura. Rū. fīm. In no. ex de vslur. c. fi. q̄ non est vslura sine in se recipiat periculum q̄ portat eam; sine nō. q̄ oīgaz seu cu stodie locatio est. Idem Hosti. Nec ob. d. c. fi. q̄ non est idem casus; q̄ receptum v̄ltra sortem; de q̄ in. d. c. fi. d. mutuum directe p̄cennit qd̄ p̄hibetur. Luce. vi. h̄ hic nō sic. q̄ non p̄ter mutuum; qd̄ h̄i non est; h̄ p̄ter securitatem factam lucrū accipit. Dicit tūc Inno. q̄ vbi non accipet precium tūc vt poter. sed negotiator. mutuo dat eam. v̄t cum illa negotiē tunc esset vslura. quia pecunia nullus est fructus si teneatur in archa. nec deterioratur in v̄lu.

¶ Vigesimoseptimo. Donec q̄ q̄s tradat. c. mercatoris q̄ in mercādo: capitale currat ad periculum ipsi? tradantis ita q̄ quicqd̄ mercando. vel alio inculpabili mō p̄dat; pdic̄ creditori ipsi? capitalis. lucr. aut est fixum. et in tali casu certum est q̄ mercator. cui capitale traditum est emit totum futurū lucr. capitalis p̄dicti tanto p̄cio quantum p̄babilitas futuri lucri cum utilitate p̄pria p̄t rōna biliter extimari. Talis qd̄em p̄ctus fīm quosdam est illicius. Tūc fīm. H̄. ol. lice p̄t fieri. Et hoc multiplici rōne. Primo rōne periculi. Nam in tota mercatione fīeda ex hoc capitali: capitale ad periculum tradentis currat. Secundo. rōne lucri. q̄ totum lucr. qd̄ puentur extimaf. p̄babilit̄ aliquē valorem b̄z. q̄ p̄t aliquo p̄cio iusto extimari. et per p̄pū etiam iuste vendi. Tercio. rōne damni vitandi. q̄ iste q̄ dat suum. ip̄rum capitale. iuste p̄t eride erigere interesse. Idem p̄t a simili. Donec enim q̄ alioq̄ tradat alioq̄ equum suum ad septimākaz sub p̄cio op̄tentis; vt pdic̄at eū in plījs et alijs necessarijs suis. Tandem ille cui equus traditus est emit totum futurū lucr. annue p̄ductiōis eq̄. Sic enī hic licite emi p̄t: ita et ibi. credo igit̄ q̄ rōne p̄ctus h̄ nulla p̄mittat vslura; nisi hoc fieret in fraudem vsluraz; ita q̄ illud capitale nō esset vere fīm rem traditaz; p̄ capitali; h̄ poti? p̄ mutuo. et ad vslurām lucr.

¶ Vigesimoctavo. Donec mercator. q̄dam mitit p̄ mare; seu p̄ terrā aliquas mercantias; et nō lens totaliter periculo se exponere q̄nt aliquem q̄

de predictis mercib; faciat ei securitatem; vīz q̄ si aliquo casu pdan̄ de p̄dictis omnib; satis faciat ei bmoi aut suscipiens periculum tale cum mercato re p̄uenat manualiter recipere aliquas pecunias. p̄ q̄ liber. c. valoris ipsarū mercantiarū. Querit v̄t talis securans possit inde licite recipere tale lucr. Biū niter dicendum est q̄ sic. et experientia teste ex talis securitate resultat om̄ne bonum. et utilitas maxima reip̄blice. Item iste actus videt esse p̄ctus locationis. q̄ mittens merces illas q̄ locat ipsarū cōductōz illi securant v̄ltra mare cū suo piculo et eq̄ mercede. h̄ certe qd̄ dat p̄ locato merces est: non vslura.

¶ Vigesimonono q̄ro. an licitus sit p̄ctus. P̄ tra dit. I. centum ad fideliter op̄ādum in sua arte vel mercantia cum pacto q̄ in fine anni totam recipiat sortem cum tribū p̄tib; lucri. si qd̄ lucr. fuerit factum. deductis tūp̄n expensis et extimationib; laboris ipsius Jo. Et ecōuerso si damnum euenerit in mercantia vel arte vult sentire detrimētum trium partium et Jo. iii. p̄tis tūp̄n sentiat. Rū. san. Ber. q̄ non. q̄ si p̄tingat talē pecunia sine merces emptas ex illa diuino iudicio p̄cittari. p̄pe Jo. sentiret damnum q̄rte p̄tis; q̄r quicqd̄ p̄tingat; q̄rta p̄s sortis ipsi petro reddenda est. p̄fca quicqd̄ ipie. P̄. p̄sequit luci de illa quarta p̄te que nō sub iacet eius periculis vslurariū. et. Quod aut̄ recipit de tribū p̄tib; que p̄tinent ad eius periculum: licitum est. Erat igit̄ talis p̄ctus licitus. si addat in pacto q̄ si aliqud̄ damnum sine culpa ipsi? Jo. euenerit q̄ ad ipm. Pe. integralit p̄tinebit m̄bilominas tale damnum. Pe. a dicto Jo. non tenebit ac ceptare nūllo. Jo. iuridice. pbauerit. Et no. p̄ declaratione pdic̄torū q̄ san. Ber. in multis casib; sup̄ positis et similib; fuit in opinione q̄ ponens aliquam quantitatē pecunie in societatem ad hoc vt calus sit licitus oportet q̄ retineat in se periculum totius capitalis. Sz ut dictum est s. glo. xiiij. q. iiij. in. c. plericz. est in p̄num. que vult q̄ p̄t fieri pacum in h̄cū societatis q̄ periculū capitalis sit om̄ne. Et hoc etiam sentie Panor. in. c. p̄ vias. d. dona. inter vi. et vx. Et iō dicendum est q̄ si tale pactum fiat taliter. q̄ medietas currat ad p̄cūlū capitalis recipiens erit licitus. q̄ si in fine societatis nibil inveniret nisi capitale solū. tūc diuidere fīm q̄ pactum factum est de periculo. q̄ idēz pactum qd̄ factum est de damno intelligit etiaz de lucro et ecō nero. vt insti. p̄ socio. s. illuc. et dictū est s. q. xvij. et sequunt̄ om̄niter doc̄. Si aut̄ tale pactum non sit factum; capitale totum in fine erit tradentis vt dicit san. Berū. q̄ intelligit talē esse vslurām q̄tum ad lucrum illi? partis que non subiacet periculo. si tale pactum faciens intendit in fine si n̄l aliud esset nisi capitale; ipsū totum b̄e.

¶ Vigesimo q̄ro. qualiter diuidet societas si nihil inter ipsos est p̄uentū exp̄sse. Rū. fīm. d. Ang. sic est diuidenda. Si totum societatis est. ccc. ego q̄ posui. c. primo extraham illa. c. et postea residua. cc. diuidemus inter me et eum q̄ posuit op̄as. Ita tū q̄ q̄ plus societati p̄tulerit. vel pecunie. vel ope. vel industrie. plus habeat. vt. l. si non fuerint. t. l.

Bortilegium Fo. CCXXXIX.

quid em. ff. p. socio. Et hoc arbitrio boni viri. nec est ver. qd dicunt qdam. q simuliter ille qui ponit opam d2 primo extrahere tantum quantum esti mandum est sua opa. Sicut ille q posuit. c. Nam hoc nullo iure caue. q opa hominis nihil aliud est q officium diarium. vt. l. j. ff. d. ope. li. Immo opera hominis d fructus hominis esse. vt. l. i. ff. de ope. pu. Ille ergo q in societate tñ operam ponit non dicit aliquid plisens in sorte vel capitali posse. solum fructus sui psonae. q fructus aut vñfructus psonae responderet fructui aut comoditi illorum. c. p. hoc facit qd die in l. cum duob. s. si in coeunda. ff. p. socio. Et hanc opinionem secutus est Bal. in. l. j. L. p. socio. Et sic intelligi debet q sepe opera alicuius p pecunia valer. vt inst. p. socio. id est p. comoditate et vñfructu dicte pecunie.

Trigesimoprimo. vtrum locans rem quaz estimat bac pditione q qualitercumq pdat seu detinore vult recuperare eodem pcio rem suam. An licet. R. q non. et vide fieri in fraudem vñfructus res estimata intercedit loco pecunie. l. si vo. s. qd ait. ff. so. ma. Nec est vera locatio. quia locator rem suo periculo tradit; p. qua constituit sibi merces.

Trigesimo secundo. quero an res empta ex pecunia pnumi vñfructa ex rebus communibz sit communis. R. Bar. in. l. si patru. L. co. v. iudi. distinguunt. q aut emit quis nomine pnumi. aut nomine p. p. aut dubitat. Primo casu. res est pnumis altero habente ratum. vt. l. si ego. ff. de ne. ge. Aut emit nomine p. p. aut tunc distingue. aut emit de pecunia pnumi. aut de pecunia pnumi. aut dubitatur. Primo casu non est dubium q res non est pnumis. Aut de pecunia pnumi. et tunc aut ille q in re pnumi vendicat partem erat maior. aut erat minor. Primo casu nihil petere potest in re vt ibi. Secundo casu. aut ille qui emit no erat tutor vel curator. et tunc idem. vt. l. filie. ff. de solu. Aut erat tutor vel curator. et tunc res efficit pnumis. vt. l. i. ff. quando ex facto tut. Aut dubitat ex qua pecunia emerit. et pnumis q ex. pnumi. vt. l. si defunctus. L. arbi. tu. Nec est ibi recurrentum ad conjecturas. cuius pditionis fuerit artifex vel non. Tercio casu principali qd dubitatur cuius nomine emerit. et in dubio psumit emissae nomine p. p. vt. l. et magis. ff. de solu. Et ex pdcitis appet soluta questio. q tota die occurrit de facto. si vñus ex fratribz cum pecunia hereditaria mercat. et ex illis mercantibus lucet. vtrum debeat alteri fratri pnumicari. Nam primo videndum est fm Bar. ibi. vtrum hoc ferter nomine pnumi. an nomine p. p. Et si nomine pnumi. tunc lucet est cõmunicandum. Si hoc non apparet. tunc si ille frater no erat tutor vel curator. lucet debet esse suum. pnumi. vt. l. ticium et meum. s. altero. de admi. tu. et d. l. si patruus. s. si erat tutor vel curator. tunc lucrum qd facit ex pma mercantia empta d2 esse pnumi. qd mercantia illa fuit pnumis tanq empta de pecunia pnumi. Secus in lucro qd facit ex reiteratione emptionis.

Nam pecunia redacta ex mercantibz cõmuni. non est pnumis. vt dicit p glo. m. d. l. si patruus. et pdcita que dicta sunt de tutore sunt vera qd pstat q mercantiam facit no. p. pro. Nam in eo sorte in dubio psumit qd no. pnumi. vt. l. post mortem. ss. qd ex fac. tu.

Querit Bar. etis de alia. q. quotidiana. In fratre simul stando videant pñhere societatem. Et cõcludit qd qñ plures fr̄es stant simul. aut nullus negotiat. aut alter negotiator. alter non. Aut omnes negotiantur. Si neuter. non potest intelligi esse contracta societas. licet hereditatem insimul teneant indissimil. vt. l. ex pte. s. filii. ff. famili. ber. Si vñus negotiat; alter non; tunc idem. qd non potest intelligi societas pñcta. qd ex hoc ille q negotiare vñderetur magis donare qd societatem pñhere. Si vñus negotiat si qd alter eoz est pupillus cu eo non est pñcta societas. qd hoc no possit exp̄sse. vt. l. vt in aductibz. ff. p. socio. Si vñus negotiat est major tunc puto qd siqdem lucz poluerunt in pnumi. ex hoc in eos psumunt pñcta societas. no dico societas omnium bonor. fm qd am videntur velle. s. societas questus illi mercantibus. hec Bar. Mora in ad pdcita qd casu quovnus fratz de pecunia pnumi mercat et no. pnumi. qd qd lucz est pnume ea ten. et damnum fm Bal. Et hoc si aggressus est solita negocia discrete opando. Secus si insolita. qd tñ sibi imputet. l. si negocia. ff. de ne. ge. L. on. bar. in. l. ticiu. ff. de admi. tu.

Quid de duobz sociis alfcantibz sup aliquo rei evenient pterito vñ futuro. puta. P. afferit mortuus tal dñm. vel talem principez venturz ad talem civitatem. l. certum ipius. qd si secu fuerit: obligat se Martino datur. c. ita tñ qd si ita fuerit vt afferuit ipse. M. qd teneat dñm: vice versa teneat ipsi. P. dare. c. vt. tale lucz sit licitum. R. Archi. slo. qd non s. potest dici turpe lucz tanq pcedes ex avaricia et nulli definiens utilitati. s. vanitati et p. diligat. no tñ teneat de necessitate restituere. s. pauperibus est erogandum. vt afferit se audiuisse a patr. Et hoc magis ex consilio qd ex pcepto.

Bortilegium quid sit.

Sic qd est ars diuinandi. qd pñbie in ma lo accipit. pñbia vñ in bono. l. q. i. inde ces. Et hec solis illitera est: nec credenda. nec exere da. xxvi. q. v. l. orbes. qd fm Bar. l. i. ii. iii. vi. ix. l. c. s. no sit aliquid mal in sui natura. tñ pñbiber. qd pñter assiduitatem vtendi labunt homines in idolatriam. Et id mala est in sui vñfructu. sicut pñbiberur in labo in pñvium. ex de iure iur. et si xp̄c. Et hoc intellige fm antiqua qd qd non erat solis pñbiba ta fm Lau. et Archi. s. hodie mala est ex quo pñbiber. Nec in hoc exemplum sequi debemus qd Iouas vel Mathias dicatur fuisse electus s. l. xxvi. qd. ii. nou. statim. et capitulis se. Vel qd Iouas ex pcepto domini exquisitus per sortem peccatum Achor. pama qd tione. iiii. s. Item peccato. Vel qd Saul deprehendit sorte Jonathan comedis- rr iij

Sorilegium

se sanum mellis. quia ista et alia pmitteban^r ante euangelium; q tpe pfecte discipline sunt elimitata. xxvi. q. ii. f. his ita. q illa illo tpe licita erant; q siebant ante diuina. vii facientes excusabank a sorilegio sic a rapina. viii. q. v. dixit. et ab homicidio xxi. q. viii. occidit. et ab adulterio. extra de diuino. c. gaudem? Item est alia rō. qz priuilegia paucorum no faciunt legem. vt. xxvi. q. ii. nō exemplo. Nota tñ glo. singulare. xxvi. q. ii. in summa. q dicitur qdam sunt sortes licite. et qdam illicite. Illicite sunt q sunt p magicas incantationes. vel q sunt ad exercendas vanitates. vel q sunt ad inqrendū aliqua occulta. Licitē vō dicunt q sunt necessitatēs cā: ut si ptentio esset de electione aliquor: z eēt pītas vtrīq; in omnib. Exemplo Mathie pīt fieri sortes. vt in. d. c. nō exemplo. et q. v. nō liceat. Cum em̄ nō superest humanū auxilium: tñc recurere possum ad diuinū. xxii. q. ii. querit. Et in dubijs fm leges ad sortes recurrerit. vt. ff. de iudi. h. c. ambo. L. co. del. l. fi. in pn. et Aug. dixit qbuldam cum ciuitas eēt obessa et dubitare et clerus q debent fugere q manere; q sorte illud eēt dirimendū hec glo. Et iō dicit Jo. de san. q ad hoc q sois sit licita tria reqrunt. s. publica et cois utilitas. irrefragabilis necessitas. vt. s. p auxilium humanum nō possit subueniri. al. em̄ esset tentatio dei. Tercio. pīt et vñanimis oīo. d. c. non exemplo. Vbi dī. si q necessitate aliqua pūlisi deum putant sortibz exemplo apłor pīlendum. videat hoc ipsos apłor non nisi collecto fratz cetu et pīt ad deum fusis egisse. Nota etiam Panor. in. c. fi. ex eod. q sortes nullomō pīt interuenire in tractatu electonis. q posset assumi indignus: cum sois posset sup eum cadere. Item p sortem tentat de. Et intellige hoc fm doct. in electionibz ad officia ecclīastica. See? aut inter laicos quo ad tpaliam. q h. vīus sortis nō repīt in illis. pībibus exq tantū se subiungunt fortune. Et ita in multis locis faciunt laici. eligentes officiales p ballotas. Melius tñ puto abstinentū q militant rōnes superius allegate. vide d. hoc s. Electio. j.

¶ Qui dicunt sortilegi. Rñ. fm Direct. Sorilegi sunt qui sub nomine ficte religionis per quasdam quas sanctoz seu apłor vocant sortes. Aut quarumcūq scripturarū inspectione futura pmitiunt. xxvi. q. i. c. j.

¶ Quot sunt spēs dominatōis seu sortilegior. R. Q genus dominatōis a persis ortum habuit. Et q tuorunt eius genera sicut quatuor sunt elemēta. Fit enim dominatio in terra q geomantia vocat. a geos qd est terra. et manthos qd est dominatio. Sedo fit in aqua. Et hec ydromantia vocat. ab ydo: qd est aqua. Tercio fit in aere q arimantia appellat ab aere. Quarto fit in igne q vocat pyromantia. a pyro qd est ignis; q omnes diuini dicti sunt. qli deo pleni. qd diuinitate esse plenos silent. Horū aut diuersa sunt noīa. Nam qdam arioli vocant. eo q circa aras ydolez nephariaz pīces emitunt: et inde rīsa accipiunt. Quidam auruspices dicunt qli horaz inspectores. q dies et horas in negotiis agen-

dis et opibz custodiunt. Quidam augures dicunt. qui volatus animū intendunt aliaq signa rey vel obfuationes in pulsas hominibz occurrentes observant. Alij astrologi dicunt: eo q in astris augurant. Ista in scientia fm. Yo. an. et Panor. in se nō est mala nec pībita cum sit vna de septem artibz. Et iura pīmiant has scientias. l. j. ff. deva. et extra. cogni. Tñ ex eius occasione homines incidunt in ydolatriam. q credunt sup celestia dare necessitatē hominibz. tñ si volunt pīdicer ea q causant ex corpibz sup celestibz. vt eclipsim lune vel solis. vel siccitatem. vel bñdantiaz frumenti et non peccant. aut volunt pīdicer talis sortitios hominum certitudinaliter hoc assertentes: pīsertim in his que dependunt a libero arbitrio. et tunc peccant. Et ista materia sortilegioz vide s. Confessor. j. Quidam etiā dicunt generalion. pīter pīsiderationes naturaliuz diez. Item non damnant rustici et medici qui servant tempa ad seminandum vel incidendum ligna. et ad medicandum. et minuendum. et similia. de quibus certa et manifesta ratio reddi potest fm naturam. xxvi. q. ii. illud. Probabile tamē tamen omnes ligature et superstitiones et remedia que medi cor pī disciplina pīdennat. Similiter impīcationes et characteres et multa alia que in dicto ca. illud continent expresse. Item si quis symbolum et orationem dominicam scribit in carta. vel ponit sup aliquem infirmum ad hoc vt deus tñ in hoc honore: non reprobat. dummodo nulla alia superstitionis obseruantia misceat. xxvi. q. v. non liceat. fm. Monal. Item ex hoc dicunt quidam q non sunt reprobanda brevia que sunt in ascensione. cum non contineant nisi verba euangeli. sed superstitionis est si credat q minus habeant efficacie si scribantur post lectum euangeli. aut post missaz. aut alio die q si. cū pīferunt verba euangeli que ibi continent. Illa tamen brevia in quibz scribuntur quidam characteres et quedam nomina invenitata. quasi nomina dei ineffabilia. et in quibus dicitur quicunq; super se portanterit istud breue non periclitabitur. vel lie et sic. aut illud. aut illud bonis libi enieret. pīculdubio reprobanda sunt nec portanda. et peccant qui scribunt ea. aut portant. aut donant. aut vendunt. aut portanda docent. nisi adeo fuerint simplices et ignorātia debeat eos excusare. que nō excusat si sup hoc fuerint admoniti bec Monal.

¶ Quid de carminantibz vel carminatoribz. qui carminant infirmos vel pueros vel animalia. nū quid peccent mortaliter. Respond. fm. Monal. Si nū superstitionis dicunt. vel docent. aut faciunt. sed tñ vtrū licitis precibz et admirationibus sicut per passionem et crucem et similia: non est dividendum q peccent mortaliter. nisi talia fecerint post pīhibitionem ab ecclesia libi factam. Et dicendum est q pībendi sunt viri et mulieres a talibz quia multa inutilia et superstitiosa solent admiseri. nū forte sit sacerdos et religiosus et discretus. aut etiam laicus. sive vir. sive mulier excellentis vite et probate discretionis. qui fusa oratione super-

Sponsalia Fo. CCXL.

infirmum: non sup ponit, aut piz, aut cingulū
aut sītia sing infirmātes manū imponit in illud.
Sup egros manū imponit tē. Nec sunt hmōi p-
lone, phibēde a talib, nisi forte timeat q ad exemplū
plū illoz idiscreti z suspicioz carminātes libivisur
pent abusum; tuentes se exemplo illoz.

¶ Quid de diuinātib vel inuestigātib occulta z
hmōi p inspectōz astrolabij, aut inscripōes vel in
spectōes in libris. R. fm Dir. q nullo mō lz. e. e.
c. i. z. i. h. p. xxvi. q. i. b. q. Die q loquit de spati-
ua pmissione, q potiū pmittit lortes q ad demo-
nia pculenda accedere.

¶ Quo freqn̄t euēntiā q d. i. um p̄dicit. R. Ang.
soluit hanc. q. xxvi. q. v. nec miz. dicens hoc fieri
pmisso dei. vt illi q hoc audiūt, pbet i q̄lī fide s̄nt.
¶ Otr liceat req̄rere a moriente q reueler statuz
suum post mortē. R. fm Tho. in q̄libet. Nulla
inordinatio vi si q̄s req̄rat a moriente cognoscere
statū eius post mortē subiiciō tñ hoc diuino iu-
dicio. vñ nulla rōne vi q̄ hoc dici debat p̄tm̄ni
si forte ex dubitatōe fidei de futuro statu: q̄lī in q̄-
rendo temptando inq̄rat.

¶ Otr ars notoria sit licita. R. fm Tho. q̄ est
oīno illicita: z a xp̄iano fugienda, p̄ quam q̄dam
nitunt sciaz acqrere. h̄ oīno inefficax est, z fuit ibi
q̄dam pacta implicita cū demone.

¶ Quid de incantatōib spētū z alātū. R. fm
Tho. si respect̄t h̄ēal solum ad vba sacra z ad
v̄tutem diuinā: nō est illicita. h̄ plerūq̄ tales incā-
tationes h̄t illicitas obfuscatias z p̄ demones so-
ciūt effectū z p̄cipue in spētib, q̄ spēns fuit p-
mū iſtūm̄ demonis ad hoīem decipiēdum.

¶ Quid de sacerdotib q̄ cā doloris altare exunt
sacris vestib, aut imagines lugubri veste opūnt,
aut p̄sueta luminaaria subib. R. talia fieri phib-
ent. xxvi. q. v. q̄cūq. Et n̄i facies purgauerit se
pnia: dz deponi fm Ray. n̄i forte faceret q̄ me-
tuit p̄taminatōz sacroz, vel subuersiōne fidei, vel
obscidionem z hmōi, nam in tali facto plus humi-
litas q̄ dolositas declarat. vt in. d. c. quicūq. Le-
terz q̄ aliq̄ in aggūatoz cessatōis a diuinis: imagi-
nes p̄sternūt v̄tūc z spinis supponit: penitus
reproba. e. e. de of. or. si canonici. li. vi.

¶ Quid de q̄busdaz mulierib q̄ dicit vel credit
le de nocte cū diana dea paganoz vel cū herodia-
te z innumera multitudine mulierz eq̄tare super
q̄sdam bestias z innumera spacia trāslire, z multa
hmōi, z q̄ ab eis aliq̄ creature p̄t in meli mutari
aut transformari. R. fm Ray. A maligno sp̄u
mentib delūi talia fantasmata irrogant, nā dy-
bolus trāsmōs le in diversaz sp̄es psonaz, mē
tem quā captiuā tenet: multiplicit̄ deludit. nec dz
aliquō intāta venire stulticia: vt credat q̄ hec q̄ in
sommis z in sp̄u tñ sunt: in corpe siant, als infide-
lis est z pagano deterior. xxvi. q. v. epi.

¶ Otr diuinatio q̄ fit p̄ somnia sit illicita. R. fm
Tho. Si q̄s vñi somnia ad p̄cognoscēdum fu-
tura fm q̄ somnia, pcedit ex reuelatiōe diuinavt
somnia pharaonis, vel fm q̄ pcedit ex naturali
cā intrinseca: vt cū h̄tans humore frigidō som-
niat q̄ sit in aq̄: siue extrinseca, vt ex aere, vel imp̄

sione celesti q̄ntū se p̄t talis virtus extendere. nō
erit illicita talis diuinatio. Si aut̄ diuinatio hmōi
causet ex reuelatiōe demonū: cum q̄bo pacta h̄t
exp̄lla, q̄ ad hoc inuocant, vel tacita. q̄ hmōi di-
uinatio extendit ad id ad qd non p̄t se extendere.
erit diuinatio illicita.

¶ Que pena sit sortilegioz. R. diuinatores z male
fici fm leges capite plecti dñt, z si accedant ad do-
mū alteri dñt cremari. Item oīa bona ipsoz dñt
publicari. vt. L. de male. l. nullus. l. nemo. z. l. cul-
pa. Sz fm canones: si q̄dem petm̄ occultū sit: am-
ponit pnia. sl. diez. et. e. c. j. Si vo notoriū: euēba-
rista de vegat. de p̄se. di. ii. p̄ dilectionē. Item si sit
clericus, deponendus est z in monasterio detru-
dens. Si laicus, excōicandus si pniaz agere re-
nuit fm Tho. xxvi. q. v. non oportet. z. c. si q̄s eps
z. c. aliquāti. Sz z crescente ptumacia: crescere dz
z pena.

¶ Sz nunq̄d efficiē irregularis q̄ talia facit z ma-
xie enormia, vt q̄ sacrificat deo nūmōz, i. dyabolo
vt fiat diunes, vel cum de sacramētis ecclie, vel cor-
pore xp̄i, sortilegium facit. R. fm vñ. Si talia no-
toria sint: generant irregularitatem z indigent di-
spensatione. Si vo sint occultā: non q̄nus fm q̄s-
dam idem sit. Aliq̄bo tñ vi q̄ neutro mō efficiant
irregularēs, q̄ nullo iure cauet p. c. is q̄. de sen. ex-
cō. li. vi. De hoc vide s. Clericus. ii. z irregulari-
tas. ii. De hac etiā materia sortilegioz. vide s. De
reticis.

Sponsalia. quid sunt.

R. sunt futuraz nuptiaz pmissio, z
dicunt sponsalia a spēndendo. i. pmit-
tendo, quo aut̄ obhāt spōsalia z in qua etate, z an
p̄ pecuātōrem p̄bi possint z multa alia de hoc vi-
de s. Matrimonii. ii.

¶ Quid si q̄s accepta manū mulieris dicat. Do ti
bi fidem de te in uxoriē accipienda, z illa nihil r̄t
det, nunq̄d sint p̄cta spōsalia. R. fm Sml. Re
uera non p̄t p̄bi ex altera pte tñ. nec claudicare
possunt, ille tñ qui taliter dedit fidem tenetur eam
ducere si illa voluerit. Si aut̄ noluerit nō est cō
pellenda: nisi aliquo mō oīderit mulier accep-
re q̄d ageba. p̄t. si ante fidem datam tractabat
inter eos de sponsalib vel matrimonio, z ipsa re-
q̄sita spōte manū dedit ad fidē recipiēdā z hmōi
tūc enī essent p̄cta sponsalia.

¶ Nunquid illi qui contrixerunt sponsalia tene-
antur contrabere m̄rimoniū. R. si sponsalia te-
nuerunt, vt q̄ in etate debita p̄cta fuerunt, tenet
p̄bere simūl, nec p̄t alter eoz p̄bere cum alia pso-
na, z si contrixerit, s. per verba de p̄nti, tenet qui
dem sedm̄ matrimoniū, extra eo. c. sicut. h̄ agere
debet penitentiam de fidelementita. Et multoma-
gis si interuenerat iuramentum, extra eod̄, ex lite-
ris. el. ii.

¶ Sed vtrum iste qui non vult contrabere debe
at cogi per censuram ecclasticam. R. q̄ prius
debet moneri, vt extra eo. requisiuit demum p̄c
ogi per censuram ecclasticam, sive huiusmodi
sponsalia sint iurata: siue non. fm Panormitanū

Sponsalia

In d.c. ex literis. qd dens inter simplicem. pmissio-
nem et iuramentum non facit diuiz. Non ob. d.c.
ex lris. ibi suu iuramentu. qd narrat facti ptingen-
tiam. Tn satis p dici qd no ita studiole ecclia spel-
lit alter. vbi no intuenit iuramentu. Et addit pa-
nor. post glo. qd ex ea ecclia no spellet. vtputa. si ita
abhorret sponsam vel ecotra. qd ex inuitis nuptijs
vehement psumat scandalum futur. Nam tunc
ecclia dz sustinere mun malu vt maius euitet. et sic
dz intelligi. d.c. reqluit. Addit etiaz panor. qd no
solum index ecclesiastic p spelere laicum ad pben-
tium mrimoniu. veruetiaz under secularis p adi-
ri vbi no vterek in dubium de validitate sponsa-
lio. h solu petere vt als adimpleat pmissionem
etiam iuratam. Nam etiunder secularis p adiri
vt spelat laicu ad obfatuoz iuramenti. vt in. c.lz.
de iureu. li. vij.

Quid si iurasti dare. P. vna de filiabz tuis. R.
Em. Ho. dare qd tener. h qmciq des libaberz
q; pmissionis est electio sic et in alijs pmissionibz. et
li oes morian pter vna ad illam dandam tener.
ff. d. eo. qd cer. lo. l. iii. S. q. stchb. Sz si vna. P. ob
tuleris et ille no accepit. liberat es etiaz a iuramen-
to. ff. de pdi. inde. l. cu. is. qd si vnam et his carnalr
cognouit. nullam aliaz hie poterit. qd cu oibz pcta
est affinitas. imo si ptemplati pcedentis tractat
facta fuit pmissio. et factu mrimoniu. Idc tenet
Panor. in. d.c. ex lris. di. qd talia sponsalia trascier
in mrimoniu p carnis copulaz. no tñ vntespont
saliobz qntu ex psumoto psonlu. vt ei. e.c. is. q. Sz
exq iuravit ducere vnam ex filiabz. T. et postmo-
du vnaez eis cognouit. satis vbi illam elegisset in
ea psonissle. vide de hac materia singularia s. Ad
trimonium. iij.

Quid si iurasti dare mihi vna de minimata filia
tuam. et illam hie no possem. pmissisti aliaz. R.
Em. Ho. tenet dare primu. et ad hoc laborare bona
fide. et eo. ad audienciu. qd si no p. tñ subdistin-
guendu est. qd si pma psonis sponsalibz expsse vel
tacite. vtputa. vel qd ipsa pste et no dicente fuerit
pcta sponsalia. vel ipsa postea ratificante. sive resu
amb hie non possum. qd cu pma psonalia ut in
d.c. ad audienciu. et si illa pma sponsalia forte. ppe
psanguinitate aliquia cu illa pma no tenuissent. si
vo pma nullaten psonis sponsalibz teneris ad se
cundam. d.c. ex lris.

Quid si sponsalibz appositi sit tps. i. qd fieri de
beat mrimoniu. R. elapsu tpe ille qd quem no ste
tit impune nubit. h alij dat pnia de fide mentita.
extra eo. sicut.

Quid de penis qd infidem apponunt sponsalibz.
R. panor. in. c. gema. ex eo. ad tradendu pfectaz
noticiaz h casus format quoq. qd Prima e. nq d
indistincte possit intuenire arraz traditio. Secda.
nancid pena indistincte lit reprobata et ad istas dñ
as sif rindet. Et refert Ho. an. dicere psonis adas fo
re qllitate psonaz et qntitatet arraz et pene. Si en
tine viles psonas intueniret modica pena. naz
sepe tradit parris qntitas mille libraz. et si int ma
gias psonas intueniret modica pena. valet. qd e

eadero qd in arris. Naz solatio modice pene hz
intimidare magnu vir. Et hanc op. vbi tenere Ly.
in. l. mlr. L. e. h Bar. in. l. ticia. ff. de v. ob. vbi oino
reprobaze appositoz pene qstucuz in modica qnti
tate sit apposita. qd lex indistincte pibet stipula
tqz penale. vt in. d. l. mulier. et d. l. ticia. Et respe
ctu arraz vbi velle qd indistincte admittant. dum
no exceedant qntitatet doris vel donatōis. pr ter nu
ptias. et vbi ista no intueniret non dñc exceede pe
nam legale. de qd in. l. inbem. L. de repu. na si dis
soluenti mrimoniū lex no apponit penā ita quez.
vt. d. l. inbemus. g. for. idem dñm in recedete a
sponsalibz. Itē ad hoc vt valeat effectu arraz. op
est qd vere intueniret. Ita qd qntitas sit numerata
et tradita pti. sec vbi ps psonis tantu se recepis
se. vt coiter hodie fit. et staret p. Et idem tenet
fed. et hec op. placet Panor. qd vbi arra no intue
nit est qsi eadem rō. vt in appositoe pene. qd defa
cili qd psonis se recepisse arram in magna qntita
te. imo plus dñc ibi Bar. qd si vtraq ps psonis re
cepisse ab altera. no valet. etia si vere intueniret so
luto. qd si solui tibi mille. et recipi a te alia. M. si vi
deo soluisse. ar. l. qd sic soluit. ff. de sol. Multi tñ te
nent h hoc vltimu. Et dñc panor. vidisse varia pson
lia h Bar. tñ credit op. Bar. ee verioe. Nam rō
legis fuit. qd facili qd psonis pmissit. qd exburstet. Et ex q
tantide recepit ab alia pte. no vbi exburstet ma
xime hoc. pcedit hodiernis tpbz. in qd p. hentes
psonis recepisse al. et altero magna qntitatet ar
raz. qd in veritate nunq fuit numerate. h. nuda
et simplex psonis. Et Bar. in tantu inheret huic
op. qd subiectit fundu no posse dari loco arraz et
si vendes psonis se noie alter. possidere. qd satis
placet. qd d. l. mlr. loqf de arris traditis in qntita
te. et annullat aliaz penaz. qd ex illum casum no de
bem. arraz approbare. Et cu hac op. transit. d. an.
Respectu tñ arraz dñc Panor. qd sibi placet op. Bar.
an. vt psonis qntitas et qllitas psonaz. maxi
mire respectu recipientis qui hz reddere duplicates
et quadruplicatas. Mouet qd p. rōnem legis natu
ralem debem. recedere a vbi legis et fuare finaz
legis. vt in. l. no dubium. L. de legi. Sz appositio
pene in quacunq parua qntitate no tenebit. qd
odia no debet extendi in regula odia. Et tñ
ad scdm. l. respectu pene s. vidisti qd sentiat Ho.
an. et quid Bar. Sed colligendo dicta doc. dic op
aut apponit pena inter iplos p. hentes. et indistincte
non valet fin op. psonis. Aut inter pa
rentes ipsonum contrahentium. et tunc idem fin
vnum intellectum in dicta. l. ticia. Aut inter alios
et tunc aut isti sunt ita coniuncti cum contrahen
tibz qd verisimiliter isti inducerent ad contractuz
ne coniuncti vel amici soluant penam. et tunc idem
quod s. Aut non sunt ita coniuncti. et cōmuniter
tenet qd inter eos valet appositio pene. Quod p
cedit etiaz si extrane psonis mulieris sub cer
ta pena. licet Ho. hoc casu teneat p. vnum. h. pmon
niter indistincte tenet p. vnum. Ad vnum tñ singul
are aduerte. qd si extrane psonis pmissit sub pena qd
T. mulier contrahet matrimonium cum. S. Si
facit quantum in eo est non incurrit penam. quia

Sponsalia Fo. CCXL.

dificultas ergo factum est in obligatorie alterius impedit permissione pene. vt in l. si veleda. ff. ad l. ro. de iac. Idem Jo. pagli. Pro hoc. q; sicut pmittens p iuramentuz curat puerum qntum in eo est. vt no. glo. in. c. ex Iris. cl. ij. extra eo. q; eodem mō dī vitare pena pmissione. hanc etiā op. sequit. d. an. ētū tenē Bar. in silibō terminis in d. ptinu? S. illud. ff. de v. ob. t hoc nota. Nam cōiter accidit q; q; pmittit p filio. vroze. seu amico q; ratificabit pctum sub pena. q; si iste. pmisso. facit qntum in se est entit penam. Hec pcedunt vbi pena psistit in pdendo. seu diminuēdo patrimoniu. sū. Sz qn psistit in lucro captado. puta. dono v. lego tibi. c. si p̄xeris m̄rimoniū cū. S. nunq̄d valeat. Et est dicendū q; inter extraneos valet. seu alios a p̄bentib. ut p̄ Bar. in. l. ticio. S. ticio. ff. de cōdi. t demō. Sz inter ip̄os p̄bentes nō valet. unde si dico. pmitto tibi. c. si meū p̄trareris nō valebit m̄rimoniū. vt in. l. si ita stipulat? S. si tibi. ff. de v. ob. Ratio est. q; intuitu libidinis videt illam induceat ad m̄rimoniū. Que rō cessat inter alios a contrahēbū. Hoc tñ limita singularis nisi is cui facia eēt. pmisso solet nobilior. q; tñc vides dōare potius animo p̄spensiōni rōne nobilitatis. p̄ hoc qd̄ notat Bar. in. l. j. L. de dona. atē tñp. Tertia qd̄. nunq̄d pignus possit interuenire p securitate matrimonij p̄bendi. vt sic matrimonio nō secuto recipiens lucret pignus. Inno. in. d. c. gēma. tenuit q; sic. q; loco arraz p̄t pignus tradi. Idem tenet spe. Jo. an. dicit distinguendum in qualitate psonaz t quantitate pignoris. vt s. dictum est in artis fm. eum. Bar. in. d. l. ticio. dicit q; potest interuenire. dūmodo pignus p̄sistat in quantitate t realiter tradat. Que opinio nō placet. d. an. q; videt in effectu p̄cludere q; nūl p̄ interesse p̄stanto non potest pignus interuenire. q; cum sumus extra casum. l. fi. L. e. non valet. pmisso aliquius pene. Nam illa lex solum pmittit arras. Item pignus non possit duplicari ex alia pte. Et sic actus non esset equalis vtric̄ partis p̄t requirit illa lex. Et hec op. placet Panor. in fauorem libertatis m̄rimoniū. Quarta questio. nunq̄d saltez interesse p̄t possit a retrocedente si sponsalia fuerint p̄ta p stipulatōez. Et quo ad ins canonicum non refert vtrum interuenierit stipulatio vel pactum nudū. Ja. de art. L. y. t pmuniter doct. in. l. j. L. e. t in. d. l. ticio. tenent in distincione q; nō possit petimus si dolose p̄t se habuerit. Nam tñ altera p̄s poterit ptere actione de dolo. Non aut̄ principaliter p̄ter stipulationem. q; ex p̄cessione iurū potest q; receive re a sponsalib. vt. l. j. L. e. Item ne aliquo modo intimeat matrimonium. p̄ter solutionem interesse. Et hec opinio satis placet: tum fauore matrimonij: tum quia sumus extra casum illius. l. fi. bec Panor.

CIn quibz casibz soluunt sponsalia. Rū. fm. doct. in octo. Primo si alter sposoz transeat ad religionē. ex de puer. piu. ex publico. nec pdit arras quas dedit. t illas quas recepit restituet solum in simplum. L. de epil. t cl. l. deo nobis. Secundo. soluunt sponsalia qn sponsus non inuenit. quia

transfuit se ad aliam regionē. Si tamē hoc fuit culpa eius qui p̄ns est. debet accipere aliquam penitentiam de periurio t de pmissione non suata. Et si terminus in sponsalib non fuit appositus de p̄bendo. tunc fm leges p̄ns tenet expectare absentem p biennium: si in eadem p̄uincia p̄ns fuerit. vt. L. e. l. j. tñ fm Hosti. Tuder inspecta qualitate psonaz poterit tempus abbreviare. vel. pro gare. Tercio soluunt si alter sposoz post p̄cta sp̄salia incurrit lepiz vel paralit: seu amittat oculos vel nūsum. seu quicq̄ turpis ei eueniat. extra de piu. lepro. literas. t extra de iureiū. quemadmodum. etiam si iurata fuisse sponsalia. Secus si esset matrimonium pctum per verba de p̄senti. Nam tunc solui non potest nisi per ingressum religionis. Quarto. si supernumerat affinitas. puta. si sponsus cognovit p̄sanguineam sp̄sone. vel econverso. extra de eo qui co. consang. vro. sue. c. ij. Et ad hoc. pbandum sufficit sola fama. extra de p̄san. super eo. vel fm Hosti. sufficit vnu testis. extra de testi. sup eo. Secus tñ si p̄nus fuit matrimonium pctum p̄bnum dī p̄nti. Quinto. soluunt sp̄salia si mutuo se absoluunt t fm cōioz op. p̄t no. Panor. in. c. p̄terea. ex eo. hoc etiam pcedit si sp̄salia cēnt iurata: lz qdām dixerint q; hoc pcedit et pparatua pmissione ne deterius inde p̄magat: q; si: p̄ceccato hoc facere sponsi nō possint. si p̄ma op. plaret Panor. Nam si pcederet et tolerantia pape: papa non induxit et similitudinem in dissolutione societatis. Sicut ḡmero iure socii p̄nt sibi remittere iuramentum: ita t sponsi. t ad tex. cum dicit. in patientia. Dic q; habuit respectum ad vulgē op. Nam vulgares putant q; isti incurvant p̄nū. Et p̄ hoc isti sunt inducendi ad p̄bendū. hanc op. q; si cōioz sentit Inno. q; dixit q; aut iuramentum p̄stas deo. t nō p̄t remitti ab homine. Et dī p̄stari deo qn q; iurat volens p̄ncipaliter pplace re deo. Si aut̄ intendit ad tpale comodū hois tūc dī p̄stum homini. Et aduerte q; licet omne iuramentum p̄ncipaliter tendat in deū. q; obligatio p̄ maria acq̄rit deo. vt in. c. debitores. de iureiū. tñ qn p̄ceruit debitum hominis. de recipit iuramentum ad illius comodū. t sic illo remittente deus etiā remittit. Ex quo p̄t inferri. si iurauit dicere aliquam mulierē intuitu dei in vro. em. nō p̄t illa m̄hi remittere iuramentum. Sexto. si alt̄ eoz fuit fornicatus. in q; casu licet alteri repellere fornicantem. d. c. quemadmodum.

Sz qd̄ si sponsa ab alio violenter fuit cognita: Rū. fm. doct. q; nō dī cogi talē ducere. Hoc vez fm. Vg. t glo. Ray. sivir velit ad ordines. pmoueri. Alio cogendus est ducere ex quo mulier nō fuit in culpa. vel ex culpa p̄cessit sponsalia. id obijci nō p̄t. d. c. quemadmodū. nisi fm. Vg. si tpe despōlationis credebat eam esse virginem. t an carnale copulam p̄stiterit sibi esse corruptam. p̄t eam dimittere. Idem t fortius dic de fornicatione sp̄ualit. Septimo soluunt t soluta sunt sponsalia qn sponsus vel sponsa p̄bit cum aliquo p̄ verba de p̄senti vel etiam p̄ verba defuturo t lequit carnalis copula. Octauo. qn impubes qui contraxit sponsa

Statutum

salia venit ad etatem legitimam et petit absolvi a vinculo sponsalium, et dari sibi huius non habendi alteri, et de despon. impo. c. de illis. t. c. a nobis. Mo. etiā addit nonū, si si fama hēat q̄ int̄ eos sit canonica impedimentū, et de fama doceat, extra eo. cū in tua. t. de p̄san. c. ij. de resti. sup eo. Et nota q̄ in dñob̄ p̄dictis casib⁹ soluunt sponsalia ipso iure. s. q̄ transit ad religionē, et q̄ p̄bit m̄rimoniū cum alia. Quid etiā in sexto. s. ppter somaticō si somatio sit notoria fm̄ Host. in ceteris vō casib⁹ fm̄ Mo. soluenda sunt autē ep̄i.

Quid si fiant sponsalia sub p̄ditione. Rū. Aut p̄ditio est honesta seu vtilis. v̄puta. Accipias tēsi p̄tib⁹ placebit, vel si dabis. L. t. tūc exente p̄ditio est stat. p̄missio. Aut est inhonestā, t. tūc: aut est p̄ bona m̄rimoniū, t. tūc non p̄bunt sponsalia, aut non est p̄ bona m̄rimoniū, et accipiam tē si furtū fecer̄, t. tūc stat. p̄missio: h̄ tollenda est p̄ditio.

Statutum. Pone. Ita statuto caue q̄ q̄ non posuerit domū suā in registro cadat in penam t. nō audiat in iudicio. Ticus nō posuit h̄ ali⁹: ita q̄ ipsa onera soluunt. An ticus q̄ nō posuit illam domū in registro cadat in penam statuti. Rū. fm̄ Bart. in L. cu. fūus. d̄v. q̄. T. nō cadit in penas statuti q̄m penalib⁹ q̄tum ad pene p̄missionē euitandū nō refert p̄ quem fiat dūmodo fiat. vt. l. si pueraz. L. si man. ita su. ali. vnde si testator mandauit fieri picturam vel monumentū in certo loco sub pena, t. regia illa pictura vel monumentū faciū. sif factū q̄tum ad penam euitandā; h̄ neiciat p̄ quem factum fuerit. secus tū quo ad luc p̄seqnūdū. vide d̄ hoc s. Emp̄hiteosis. t. c. Legare. Eodez mō dic in casu. q. n̄fēnō obstante q̄ statutum loquaē psonalit̄, t. se ad psonā referat t. in psonam scriptū sit. t. hoc p̄ rōem s. positam.

Statuto caue q̄ q̄libet gaudens beneficio aq̄ soluat. t. mō vnuus gaudet dicta aq̄ in plurib⁹ loc̄ an debeat soluere plura. x. Dic q̄ nō. q̄ statutum loqui psonalit̄ p̄ vñum q̄libet. t. vñl. boi. vñuz est gaudiū t. patrimoniu t. nō plurim. vt. in. l. iurispiros. S. cu. orundus. ff. de excu. tu. t. in. l. si is q̄ tres. Et vbi plura, ppter vñu: ibi tñ vñum. vt. l. acceptilatio. ff. de acceptila.

Statutū dicit q̄ li. rustici nō cepint malefactorem ipsi teneat dñm̄n̄ restituere, an ille q̄ passus est dñm̄n̄ debeat ptribuere vna cum alijs. Rū. Bart. in. lab. omnib⁹. S. si ticio. d. le. j. q̄ sic. Idem si ciuitas imponit collectam p̄ soluendo alicui creditor suo cui q̄ etiā ille ciuis ptribuet. Item statutū dicit q̄ p̄demnatio facta de p̄silioario q̄ non venit ad p̄silium dimidiat int̄ eos. Lerte etiam ille q̄ nō venit t. fuit p̄demnat̄ h̄ebit prem. Item dic p̄stitutio canonicoz t. canonicoz non admittat ad p̄pendam nisi det fructus primi anni canonicas. Lerte ille q̄ dat fructus admittat ad prem illoz p̄ d. S. si ticio. hec Bart.

Statuto caue q̄ p̄tas t. anciani possunt aliquād facere, vel q̄ arbitrio p̄tāt̄ t. ancianoz aliqd sit de liberandū: tūc p̄tas solus b̄ tantaz p̄tāt̄ q̄nt̄

bñt omnes anciani. Et iō si p̄tas cum vno solo ex ancianis aliquād deliberaet, ali⁹ nō poter̄ p̄dicere fm̄ Albu. t. Bal. t. Ja. bñt. Et idem q̄i imponeret pe na capitaneo t. ancianis, q̄i capitaneus teneret ad dimidiām t. oēs anciani ad aliam dimidiām. Pre dicta vident̄ pcedere d̄ iure, vbi tñ esset p̄uetudo in p̄sum credo suanda foret.

Statuto caue ut q̄s pfecto officio gaudeat immunitate tali, t. alijs nō valēs pfectere, p̄t̄ infirmitatē transit ad aliud offiū leui. an dēat gaude q̄s p̄mū offiū pfecteret. Rū. Lu. ro. i. suis singularib⁹ q̄ sic. t. dicit ee casum singularē, de hoc in. l. et agē tib⁹. L. de p̄m. agen. in re. l. xii.

Pone. Et statutū q̄ stetent i. ciuitate p̄ tot annos efficiāt ciuitis. t. l. n̄ stetent p̄t̄ne h̄. p̄ maiori pte b̄ locū statutū. ter. ē singularē i. l. cu. delaniōis. S. labin⁹ de sun. instruc. t. ibi Bart. idem Lu. ro.

Quid aut̄ si statutū vel ciuitas, vel dñs mādat aliquād festū sub certa pena celeb̄ari. an possit. Rū. Archi. flo. in sum. q̄ pena p̄t̄ exigere a violatorib⁹ h̄ culpā nō incurrit, q̄i n̄ p̄t̄ ad eos festa p̄cipere. Un aut̄ ciuitas q̄ b̄ statuta p̄firmata p̄ sup̄iorē possit ipsa renocare absq̄z autē ipsius superiores. vi de s. Juramentum. ii.

Pocessio. Nota p̄ declaratōe. i. dicendor̄ t. eoz q̄ dicta sunt s. Mēdias. tres tē cōdūs vel līneas p̄sanguineor̄ fm̄ Alsten. li. iij. t. xxv. s. Ascendentū sive pentū. Descendentū sive liberoz t. collateralib⁹. Testator aut̄ q̄diū b̄ aliquē de descendētib⁹, tenet illū heredē institutē, vel erēdere, t. si illū heredē institutā: nō tenet de aliq̄ ascēdētib⁹ in instōne mentōz facere. Ipsi em in infinitū ceterz p̄ferunt̄. insti. de bē. q̄ ab int̄. i. p̄n. Deficientib⁹ aut̄ descendētib⁹ ltimis; tenet suos ascēdētes. ltimos si q̄s b̄ hēdes institutē v̄l exēdere. L. ad se. p̄sul. or. q̄t̄ies. Collaterales aut̄ n̄q̄ tenet in institutē v̄l exēdere, h̄ defientib⁹ descendētib⁹ t. ascēdētib⁹ ltimis; p̄t̄ q̄s vult: sine collaterales, sive alijs sibi nō attinetēs instituere heredes, nulla facta de collateralib⁹ mentione.

Quot modis dicat q̄s decedere intestat⁹. Rū. Alsten. li. iij. t. xxv. q̄ lex modis. Primo si monēs nullū fecit testū, vel q̄ noluit, vel q̄ nō potuit, v̄l q̄s filiū, vel pupill̄ erat, vel aliqd sile iurū impenitētū hēbat. Secdo. q̄ si testū fecit nō in iure, q̄. s. nō hñt ltimis numer. testū v̄l defuit alia solē nitas ltimā. Tercio q̄ etiā testū fecit illō tñ postea factū: est ruptū. s. postbūni generatōe vel irritū. s. p̄ capitū diminutōz testōris. Quarto etiā testū ex omni pte sit ltimē factū: nullus tñ ex eo heres apparet. q̄. s. v̄l institut̄ eē noluit etiā viuo testore, ant etiā ante aditaz hereditatē deceſſit, vel p̄dītio sub qua institut̄ erat defuit, p̄bant aut̄ isti q̄tuor modi dicta insti. in p̄nci. Quinto si filius nominatū t. cum causa legitima sit exheredatus, et post mortem testatoris proposita querela inofficiōsi testamenti. t. berede causam ingratitudinis non p̄bante testū p̄ suam est relatum. Sexto. si testamentum de iure p̄tō p̄ contratabulas reſcindat. Et his duob⁹ vltimis modis dicat quis

Successio fo. CCXLII.

Et postfacto testamento decedere intestatus. L. de colla. l. vt liberis.

Quis succedit alicui ab intestato? Rn. iure co-
muni laico moreti p̄ius succedit̄ descendentes. secun-
do ascēdentes. deinde collaterales primiores; vt
in auten. de here. q̄ ab int̄. circa p̄ncipū col. ix. et
ibi p̄z q̄ fratres & sorores cōlūni defūcto et vt oq̄
parēte vocant̄ s̄l' cū parētib⁹. his aut̄ oībo deficē-
tib⁹ succedit̄ vir uxori & cōdūero. L. vñ vir & vx. l.
l. vñtio succedit̄ fīc⁹. L. de bo. va. l. i. lib. x. Clerico
q̄j̄ ab intestato moreti succedit̄ agnati s̄m ordi-
ne p̄notatū in bonis q̄ sibi int̄itū p̄sonae obnene-
rūt. xii. q. vñtia. c. fi. quib⁹ omib⁹ deficētib⁹ succe-
dit ecclesia quali fiscus. vt extra de luc. ab int̄. c. i.
vbi aut̄ dubitat̄ an bona sunt ecclesie vel clericici. vi-
de s. Clericus. uij.

Qui aut̄ dicant̄ agnati vel cognati. vide supra
feudum.

Quo succedit̄ descendentes? Rn. In successio-
ne ab intestato p̄ma cā est descendētū: vt s. dictū
est. I. 33 in successione mortui patris, vel filii, li-
beri ei⁹ si sunt omib⁹ alijs p̄serunt. Primi quidaz
grad⁹ equalit̄ nepotes & vteriores in stirpes non
distinguedo sexū vel ius patrie p̄tatis. Succedit̄
ergo p̄mo filii si sunt: iue mascul⁹ sive femina eq̄lit̄
Nepotes aut̄ succedit̄ in stirpe. l. in ea parte quā
parētes eoz habituri erāt si vinerēt. L. de su. & le.
here. l. ij. & aut̄. in successione. ibi polita.

Quo succedit̄ ascēdentes? Rn. deficētib⁹ de-
scēdētib⁹ succedit̄ ascēdētes hoc mō q̄ defuncto
filio sine liberis parētes si soli sunt succedit̄; salua
progenita gradus: q̄ p̄f̄ serf̄ auo si ambo sup̄sūt
Et i pari gradu sunt parēti succedit̄. p̄m̄ in domi-
nia & materni i alia dimid. licet dispar sit numer⁹
vt si ex una p̄t sit tñ au⁹ m̄inus: & ex altera aui⁹
& au⁹ p̄m̄. S̄i cū parētib⁹ sunt frātres vel soror-
es ex vtrōq; parēte defūcto p̄iunct; vocant̄ cum
ascēdētib⁹ i gradu primis i virilē portionē. i. suc-
cedēt̄ equalit̄ cū p̄f̄ & m̄f̄ & aui⁹ & alijs de-
scēdētib⁹. Ide etiā est de filiis frātrū ex vtrōq; la-
re p̄iutor. & ita succedit̄ femina sicut mascul⁹. Nec
refert vtrū sit suis vel emācipatus; vt. L. ad ter,
aut̄. defuncto.

Qui aut̄ dicant̄ heredes sui necessarij vel ex-
tranei? Dic q̄ heredū. Alij sunt necessarij tñ. Alij
sui & necessarij. Alij extranei. Heres necessarius
est seruus q̄ institut⁹ heres a dño suo. ita tamen si
cōsequat̄ hereditatē & libertatē s̄l' ex dñi testamen-
to; vt q̄ tempore testamēti & mortis erat in domi-
ni p̄tate. sic etiā ignorans & iniur⁹ fit liber & heres.
vñ velit uolit tenēt hereditatē etiā suspectā adire.
tido dicit necessarius. Sui & necessarij sunt liberi
qui sunt in p̄tate testatoris tpe mortis; vt filius &
descēdentes ex masculo filio. filii vñ filii sunt in
p̄tate patris eoz & au⁹ p̄m̄. Dicunt̄ ideo sūr: quia
domesticī; & vñlo p̄f̄: quodāmō extimāt domi-
ni. Ideo vñ dicunt̄ necessarij: q̄ dñi iure ciuii cogē-
bant̄ heredes fieri: sed de iure pretorio p̄mittit̄ eis
ab hereditate abstineſi velit. Extranei heredes
sunt qui non sunt subiecti iuri testatoris: sicut filii
emācipati, & liberi etiam a matre iustitū vocan-

tur extranei; q̄ feminē non habent liberos i po-
testate, probant̄ hec iusti. de here. quia. & dif. in prn,
et. s. iiii aut̄. et. s. ceteri. Itē heres. Alius est testa-
metarius. vt qui est in testamēto scriptus. Alius
legitimus: vt is qui ip̄o iure & sine testamēto de-
functo succedit̄. Alius fideicommissari⁹: cui ex fidei
cōmūffo est hereditas relata. Alius ē substitutus,
sc̄ q̄ alij substituit̄ heredi.

Quo succedit̄ collaterales? Rn. cessantibus
ascēdētib⁹ & descēdētib⁹ p̄mo vocant̄ frātres si-
militer & filii alicui⁹ frātris p̄ius mortui. dico d̄ fra-
tre illo & eius filiis: q̄ quidē frāter de vtrōq; parē-
te ostingit eum de cū: p̄f̄ parēte agit. et veniunt
in hereditate dicti frātris & eoz filii cum parētib⁹
defūcti & eoz primis in gradu ascēdētib⁹. Et
dicti filii frātris p̄serunt̄ illis frātrib⁹ defūcti qui
sunt ex uno tñ parēte p̄iuncti defuncto. L. de le.
here. aut̄. cessante. Post frātres ex vtrōq; parē-
te & eoz filios admittunt̄ frātres & sorores; & eozūm
filii qui sunt ex uno latere tñ: & isti etiā frātrū filii
p̄serunt̄ patruis defūcti & alijs sib⁹. Post frātes &
frātrū filios: admittunt̄ qui sunt gradu primi-
ores. Et si p̄spares sunt: pariter admittunt̄. L. de le.
here. aut̄. post frātes & filios eozū succedit̄ ex
se: & ideo nō p̄siderat̄ p̄sona eius a quo de-
scēdēt̄ s̄i p̄siderant̄ tñ p̄sona succedit̄; & sic veniunt̄ in ca-
pita. Secus in p̄cedētib⁹: vt cū tractat̄ de suc-
cessionē patruor. aūculor. amītar & materterārū,
vbi p̄siderat̄ p̄sona eius a quo de-
scēdēt̄. Et ideo veniunt̄ i stirpes. vt s. aut̄. cessante. eo. ti. Et fin-
etēdēm. Ly. p̄dīcta faciūt ad questionē. L. diuētu-
do ē q̄ filia nō succedit̄ in baronia. Pone quidaz
baro habet frātres & b̄z nepotē ex filia premortua.
Decedit̄ nūquid admittet̄ nepos ad successionē i
baronia. Dic q̄ non: quia nepos iste venit ex per-
sona sue filie; & ideo repellendus. Sed pone q̄ nō
essent frātres neq̄ frātrū filii; sed vteriores: tūc b̄z
venire nepos: q̄ tūc nō p̄sideramus p̄sonā eius
a qua de-
scēdēt̄; vt dicta aut̄. post frātres. & au-
ten. s. prima,

Alin aut̄ filij duorum frātrū succedit̄ in stirpes vñ
in capita. Ly. in. d. aut̄. cessante. dicit q̄ i stirpes
q̄ cū semp̄ inueniāt filii frātrū succedit̄ i ius pa-
tris sui. Et ido cū in eis inspiciat̄ p̄sona eius a quo
descēdēt̄: sicut pat̄ h̄et vñlā partē: sic & dicti filii
tantūdē habebunt. Hanc opinionē tenent̄ Alc,
Ja. de ar. & Bar. in dicta aut̄. cessante. Mo-
ta etiā s̄m Bar. q̄ illud q̄ dicit̄: vt q̄s sit ex uno
parēte vel vtrōq; nō habet locū nisi q̄ tractat̄ de
successione frātrū vñlā patruor. Secus nū de suc-
cessionē vteriores. Et Jaco. bu. cōcludendo materiaz
trāuersalium dicit̄ q̄ si sunt soli frātres: et tūc si sunt
ex vtrōq; parēte veniunt̄ vñlā. Idez si oēs sunt cō
sanguinei vel oēs vterini. vt dicta aut̄. cessante
& aut̄. sequēti. Si aut̄ quidaz sunt p̄sanguinei: q̄
dā vñlā. tūc i delatis a p̄e p̄serunt̄ cōsanguinei
In delatis a matre p̄serunt̄ vñlā. In delatis
aliudē admittunt̄ pariter. Nota tñ Alstei. l. iii. ti.
xxv. Hui. et Jo. de lar. n sum. q̄ volūt q̄ si frag
relinquit frātrē & filios alterius frātrū: q̄ nepotes

Burdus

nō vocabunt ad successione patrui p̄ mortui. alle-
gat ad hoc l. h̄ si ex pte. ff. qd cū eo. Sec' tñ fm̄ eū.
dē Jo. si aliq̄s h̄iet duos filios vel filias; t vñ' eo.
rū relichto filio moria: nā tūc fili' vñ' filia t nept' vñ'
nepos ex altero filio piter ad hereditatē vocant.

Et p predicta pō solui questio quotidiana. An sine plenis filiis vñ herediu adulteria possit instituere filios susceptos de adulterio. **D**ic q si i loco vñ regide sit aliqua cōsuētudo sup hoc illa obseruanda est. **L**essante autē pluetudine: die vt in pcedēti. **S.** et dicto. e. s. filing.

Sed qd de p*l*u*e*tudine aliquar*p* terrar*p* q*m*or*t*u*m* aliquo s*u*ne filiis d*n*s ter*p* tot*p* accipiat? R*u*. fin*p* l*l*ost*p*. T*al*ē p*l*u*e*tudinē ob*s*er*v*a*d*ā; si p*re*scripta sit. P*o*test em*p* d*n*s allegare q*p* ab initio hoc pa*c*tu*m* fuerit; q*p* éra sua erat. De hoc vide s*p*. Pedagog*p*

Sordis. ¶ **D**omi sord^z. mutus.
z cecus sⁱl possit **h**ere mⁱrimoniu^m: **P**a-
mo videt qⁱ sic: qⁱ p^ot mⁱlierē naturaliē
cognoscē. **H**ębz rōnēz naturalē. In d^rūvidek: qⁱ
nu^m vidi mⁱrimoniu^m **h**bi: nec audiuit. **E**t sic cu^m
ignorē qⁱ d^olit mⁱrimoniu^m: n^o videk qⁱ possit cōsen-
tire iⁿ mⁱrimoniu^m. **M**o. p^ut recitat **P**ar^oz. in. c. cū
apud. de sp̄. dicit aia duertēd^z ē v̄ru^m possit exp̄i-
mere suu^m p^oensuz iⁿ **h**endo. t d^zadmiti. als ante
repellit. **E**c gestis em et signis discri^m index cōsi-
derabit. t iⁿ dubio p^uleldus esset p^unceps.

Sospensius fuit. dicitur quod quo ad se quis quo ad se talios quod sit. p.

Sententia canonis vel hominis est suspensus. Et talis tenet abstinere ab officio. An autem alii teneant abstinere, videlicet Clerici, iij. et Exco dicatio, vi. in fine. **A**n autem suspensus ab officio dicitur sacerdos.

En autem suspensus ab officio dicat suspensus a iurisdictione. **S**olo notabilis in c. andiuim⁹. xxvij. q. i. dicit quod suspensus ab officio tui non potest ea quod sunt officia. utputa celebrare: sed bene potest ea que sunt iurisdictionis. utputa pferre probanda. **S**i autem quis est suspensus a iurisdictione non potest ea quod sunt iurisdictionis si bene potest ea quod sunt officia. **S**i autem suspensus est ab utroque tunc neutru potest. **S**ed tu die lati⁹ finis glo. et coiter doc. in c. cuius dilectus de suis. quod suspensus ab officio non potest iurisdictiones exercere: nec eligere: nec beneficiis altere. **E**t pro hac opere facit d. c. cuius dilect⁹. et tecum a proprio in c. sicut celebrat de cle. ex. mī. **E**t hec opinatur placet Inno. et apostolus qui dicit quod suspensus ab officio et beneficio: vel officio tui: vel simpliciter intelligi suspensus ab omnibus predictis: quod appellatio suspensus in genere intelligi debet minori suspensiōe. ar. c. si quem de sen. ex. Secus dicit in suspensiōe a pontificis lib⁹: vel in eo cui est interdictus in ingressus ecclesie. **M**issa interdicta non eradicatur ultra eis expressa. **P**anor. autem in dicto c. cuius dilectus. addit⁹ dicit. quod aut quis est suspensus minori suspensiōe qui infligit. aperte participationē cum exercitato. et illa non prout facultate exercendi iurisdictionalia nec facultate eligendi sed soli participatio sacram. **E**t propter hoc non potest eligi in palatio. de hoc est tecum clar⁹ in dicto c. sicut celebrat. **A**ut est alium interdictus ingressus ecclesie. et tunc solus est prout potest exercendi ordinem in ipsa ecclesia. et sicut ea celebriat efficiit irregularis: ut in c. is cuius de sen. ex. lib⁹. vii. vñ si enim ecclesia celebraret non incurreret pena: de quo tamen dic ut ibi nota. hoc tamen interdictum non prout facultate exercendi iurisdictionalia vel eligendi. **A**ut suspensus episcopus a pontificib⁹. et tunc solus certe suspensus ab illis que dependent ab ordine pontificali. et non ab aliis: quod puto quod sic suspensus potest exercere iurisdictionaliam quod ut diri iurisdictionalia se sepat ab his quod sunt ordinis pontificalis: ut in c. transmissaz. de elec. **E**t finis Ho. sic suspensus a pontificib⁹ si celebriat in pontificib⁹ non est irregularis: quia pontificia non sunt de substantia celebrationis: nec debemus aliquem iudicare irregularē: nulli iniuria expissum. **N**isi quis suspendit a beneficio. **E**t tunc non intelligit suspensus ab officio: vel iurisdictione. **V**nde canonicus suspensus a suis beneficiis potest eligere: ut in c. cum vintoniensis. iuncto c. cum in cūctis. de elec. **E**t nota glo. in dicto c. cum vintoniensis. quod suspensio a beneficio solus extendit ad fructus beneficiorum: non autem ad facultatem administrandi in spiritualibus vel temporalibus. **N**isi quis suspendit quis ab officio et beneficio simul vel suspendit simpliciter. et tunc sive sit suspensus ab homine: sive a canone inferente penam. ut in casu c. i. de re iudi. li. vi. dicere quod talis suspensio prout facultate exercendi iurisdictionem spirituale et conferendi beneficia et eligendi. Quod intellige durate suspensione. **M**issa ista sunt fundata super ordine ecclesiastico. **M**issa laicis non potest ista exercere. ut r. xvij. dist. bene quidem. **S**i ergo quis suspendit a fundamento juris videtur

Suspensus fo. CCXLIII.

suspensus ab omni officio qd est s. fundatum i. q. i. cū paulus. Et nota q. verbū officij est valde latu. Nam quicqđ bꝫ electus est officij pter beneficiū. ergo suspendēdo te officio. video; te suspedē nedū ab ordine; sed etia ab omni officio clericali. Si aut quis suspēndit; t̄ simpliciter ab ordine. t̄c si suspēdit ab ordine pontificali; solū credo illū suspēsum ab his que sunt ordinis ep̄palis. nō autē ab his q. sunt iurisdictiōis. ar. eorū q. s. dixi; q. quis ē suspensus a pontificalibꝫ Aut simpliciter q. ē suspēsus ab ordine; t̄ tunc dicere. pter quādam p̄tia; q. censet facta suspēsio ab omibꝫ q. sunt fundata sup ordinē. vt a iurisdictiōe sp̄uali t̄ omibꝫ siliibꝫ. Aut quis est suspensus ab officio; t̄ censet directe suspēsus a iurisdictiōe sp̄uali t̄ facultate eligendi et conferendi bñficio p̄ quādam p̄tia. De aut de an. in cle. cupientes. de pe. ponit distinctiōem Bas. de cal. q. aut quis est suspēsus ab officio; aut bñficio; aut vtroq. Si a bñficio; sive a iure; sive ab homine. nō est suspēsus ab officio; q. officiū nō est accessoriū ad beneficium; l̄ ecōtra si est suspēsus ab officio; aut per dictiōē taxatū tū. aut simpliciter. Primo casu planū est q. nō est suspēsus a bñficio; cuz tū sit suspēsus ab officio; q. hoc sentētē. p̄mulgatio voluit. Si aut est suspēsus simpliciter ab officio. aut hoc est ab homine; aut a iure. Si a iure aut p̄pter crīmē aut p̄ter infamia vel cōtumaciā. Si p̄ter crīmē; tūc puto q. suspēsus ab officio sit suspēsus etiā a beneficio. vt. c. eos. et. c. si quis sacerdotū. lxxxi. di. Si aut p̄ter infamia vel cōtumaciā sit suspēsus ab officio; nō est suspēsus a beneficio. vt in c. p̄sbyter si a plebe. ii. q. v. Si aut ab homine est suspēsus ab officio. Si hoc est p̄ter crīmē graue; tūc est suspēsus etiā a bñficio. Si autē p̄ter crīmē leue velētiā p̄ter infamia vel cōtumaciā. nō ē suspēsus a bñficio. Si est suspēsus ab vtroq. antē hoc est p̄ dictiōē. et. t̄ tūc planū est. Aut p̄ dictiōē vel. t̄ tūc puto q. talis sentētē nō valēt. p̄ter ierititudinē fīm Hof. hec ille. Inno. aū dicit simpliciter q. suspēsus ab officio tū; non dī p̄cipere fructus bñficioꝫ. p. c. pastoralis. de ap. Sed Mosti. hoc intelligit q. est suspēsus p̄ graui cā. Secus si pleni vel infamia; t̄ nō ē cōtumaciā.

Ted querit de notabili. q. Quis possit absoluē p̄ predicta suspēsiōe? Pau. in cle. monasteriorꝫ. dī re. ee. nō ali. dicit q. aut papa ponit penā suspēsionis vel interdicti p̄ter cōtumaciā canonē cōden- do. t̄ tūc putat q. inferior; possit absoluere. extra dī sen. exco. nup. nūlī ip̄e papa sibi reseruat absoluē; vel alteri ep̄sse t̄ determinate p̄sonē. hoc tenet Vg. So. Inno. Ber. t̄ Jo. in glo. xj. q. j. si inimicus. t̄. xvij. q. viij. si q. s. t̄ Ho. Idē iudicū ē si iudicatiōē inferioris approbat t̄ confirmat de insti. ex frequētibꝫ. Plus enī nō op̄atur p̄firmare q. p̄dere sentētā. t̄ hoc nī alteri reseruet absoluē. Si vo pena suspēsiōis t̄ huiusmodi sit p̄sentētā ab homine; tūc ligas dī absoluē: nō inferior; extra offi. or. cū ab eccliaꝫ. salvo casu. c. pastoralis. eo. ti. Idē tenet Huil. in spe. Idē panor. in. c. tam l̄ris. de testi. quo ad hoc vltimū. tūc quādo est ab homi ne. Si vo suspēsio sit p̄petua que habet vim pri-

nationis nō habet locū absolutio; h̄ necessaria est dispēsatio t̄ p̄ dīs collatio. t̄ tūc est videre an tale sit crīmē in quo possit ep̄pus dispēlare; vel nō. Et l̄ p̄mo casu potent ep̄pus dispēlare t̄ cōcedere. puta beneficium; vel officiu quo ad p̄cessiōē executiōis ordinis. In secundo casu nō poterit. vide tū singulare limitationē ad p̄cīta; quā facit glo. in cle. i. dī here. q. vult q. aut suspēsio lata aucte iuris habet terminū annū; t̄ nō relaxat p̄ inferiorem ne frustaret ip̄ius effectus. t̄ hoc casu intellige glo. in. c. cupientes. in v. suspēsos. de elec. li. vi. Aut non bꝫ ip̄ius determinati; t̄ si sup̄ior; sibi reteruauit ab solutionē; t̄c idē dicendū. ar. d. c. nup. Aut nō re seruanit; et p̄t ar. d. c. nup. hec glo. que liez cōter app̄obet; tū nō placet Panor. in dicto. c. t̄ litter. Ideo alter distinguit. q. aut suspēsio sit in pena aut in cōtumaciā. Primo casu inferior; non p̄t suspēsionē relaxare; q. nō debet remittere penā influcram auctoritate iuris. ar. ii. q. ii. notandū. nisi forte veller dispensare in casibus libi p̄cessis iuxta materiā. at si cleric. de iudi. Nec obstat. d. c. nup. quia loquitur in excōicationē que nō est pena; sed medicina nec est p̄petua; sed ferit sub quadā cōdi- tione facita donec satificerit. vnde ep̄pus relaxando cū satisfactiōē nū noui facit; sed potius ius cōe exequit. sed in casu nostro remitteret pena. Et pa- ria sunt quē suspēdēre. p̄ter delictum p̄petuo; vel simpliciter. vt extra de cōsti. et l̄ris. Si vo fuit fa- cta suspēsio. p̄ter cōtumaciā; tūc p̄cedit equipa- tio ad excōicationē. t̄ p̄ hoc dico Inno. nō bñ di- cere in. c. ii. de solu. qui simpliciter idem sentit esse in suspēsio qd in excōicationē. Et intellige infe- riorem in casibus p̄dictis posse absoluere; quādo excōicationē vel suspēsio est lata a canone. Secus si ab homine. hec Panor.

TQue aut sit differētia inter suspēsionē. deposi- tionē. t̄ degradationē stricte sumēdo ip̄os terminos. nā large frequētē sumētur in iure vnu p̄o alio. Suspēsio em̄ importat priuationē executiōis legitime ordinis vel officioꝫ ecclasticoꝫ sim- pliciter; vel ad tūp. t̄ cū spe dispensatiōis; q. qn̄q; a iure; qn̄q; a indice inferi. Depositio importat p̄- priuationē executiōis legitime officioꝫ t̄ beneficioꝫ ecclasticoꝫ possēsioꝫ simpliciter; t̄ ex toto absq; spe restitutiōis; retento tamē p̄ulegio clercali; q. cōueniri nō p̄t i. iudicio seculari; nec capi; nec p̄t nī a laicis. t̄ fit p̄ sentētā homīs cōter. Nec p̄t inferri hec pena ab inferiori ep̄o q. hoc agere p̄t erga. p̄tū subditū; assūtē sibi canonicō numero ep̄o; si ē in sacris. alī sufficit. p̄tra sentētā ep̄i sine alioꝫ p̄sentia. Depositio autē t̄ degradationē nō p̄t restituē ad officia sua nīlī p̄ dispensationem pape. Degradatio ultra penā depositiōis hoc addit. q. p̄ priuat p̄ulegio clercali omni cū certa solēnitate. caratter tame ei auferri non potest. de hoc vide s. Degradatio.

Tritū suspēsio possit suspēdi p̄ appellationē; t̄ Rū. Sicut excōicationē; sic ab officio vñ ingressu ecclie lata suspēsio p̄ appellationē sequētē minime suspēndit. vt ex de sen. ex. is cui. li. vi.

Tritū suspēsus a participatiōe; vel collatione

Tabellio

sacramētorū si cōtra faciat sit irregularis? Rū. sīm
Inno. et Hō. q̄ nō extra de cie. ex. mi. si celebrat.
Talia em̄ nō sunt ordinis; q̄ tlaici p̄cipiat sacra-
mētis et p̄ferūt sacra.

Tibi t̄p̄s ponit sine p̄finitiōe; vt cum q̄s sine
t̄p̄s p̄finitiōe p̄uaf; p̄petua p̄uatio in
telligē. vt. L. de pe. l. seruhs. p̄ hoc facit q̄d s̄. di-
xit pano. q̄ paria sunt quē lūspēdi p̄petuo; et lū-
spēciter. Qd nota.

Abellio est publica

psona; bñs officiū scribēdi inst̄a ad fa-
ciēndi fidem.

Vtrū clericī possint exercere officiū tabellionā-
tus? Rū. sīm Ray. clericis i sacris ordinib⁹ p̄stū-
tis est penit⁹ interdictū. et si illud habeat ad dimi-
tendū op̄ellēdi st̄ p̄ subtractionē bñficij appellati-
one postposita. extra ne cle. vel mo. sicut. Et quo
inserit ibi "Panor. q̄ tabellio effectus cleric⁹ nō per-
dit ip̄o facto tabellionat⁹ officiū. Si enī eis debet
interdicti officiū. ergo illud nō p̄diderunt. Idē vi-
det in tabellionib⁹ effectis religiosis; vt p̄ religios⁹
nō p̄diderunt officiū; h̄ exercere nō debet nisi in cā-
herēs. tex. est notabilis in. c. vt officiū. de here. li.
vi. S̄l̄r in tabellionib⁹ effectis decarionib⁹ v̄l. ad-
uocatio; qui p̄ sup̄ueniētiā dignitat⁹ nō p̄dat offi-
ciū; h̄ illud exercere nō debet.

Et hoc inserit ad alia. q̄ An clericus effectus
tabellio p̄dat eo ip̄o clericat⁹ p̄nuilegiū et bñficiū?
Rū. Panor. de mēte Jo. an. vbi s̄. q̄ nō. Ratio ē
Sicut enī p̄ sup̄ueniētiā clericat⁹ nō p̄dat tabellio
nat⁹; saltē in habitu; vt in dicto. c. sicut. et in. d. c. vt
officiū. ita p̄ sup̄ueniētiā tabellionat⁹ nō d̄ perdi
clericat⁹ v̄l. bñficiū; q̄ ista nō sunt incōpassibilia
saltē in habitu.

Duare aut̄ phibeat clericis hoc officiū exerce. dicit Panor. q̄ hoc est p̄mo; q̄ hoc officiū dicē vi-
le; cu tabellio dicat seru⁹ public⁹; vt in. c. ii. d. vli-
ris. li. vi. secūdo q̄ hoc ē officiū seculare. Illic dē
seru⁹ public⁹ a seruēdo oībo.

Vtrū cleric⁹ possit exercere hoc officiū i causis
ecclasticis et spūalib⁹ corā iudice ecclasticis? Pa-
nor. sc̄ludit q̄ aut corā papa sen ei⁹ curia hoc offi-
ciū exerce. et ē admittend⁹. marie si a papa habuit
hoc officiū. Mā papa admittēdo; vel ei hoc officiū
tribuēdo; videt est habilitare. ar. in. l. idex vulpi-
nus. ff. de excu. tu. Aut i alia curia; et tū aut habet
spētētia salary. et dicerē q̄ nō; cu indistincte phibe-
at in. d. c. sicut. q̄ vt dicit glo. ibi. est qđā gen⁹
negociatiōis qđ. phibeat clericis. et ne cle. vel mo.
c. i. Aut indiget; et tū arbitrii eos admittēdos. et
sic p̄nitūra diuerſa ad p̄cordia reduci.

An aut̄ cleric⁹ q̄ nō est i sacris possit hoc offi-
ciū exerce? Jo. an. in dicto. c. sicut. videt velle q̄
sic p̄ter. ibi q̄ facit metiōne d̄ p̄stitutis i sacris. do.
An. videt velle hoc verū nīli h̄cāt bñficiū. h̄ Panor.
dicē enī nō p̄derasse dictū Jo. an. Et dīc q̄ ille
tex. videt in. nū. Mā phibet clericis i sacris s̄b p̄-
uatiōe bñficiōz. ergo n̄ p̄cedit i mōntib⁹ quātūcū.
q̄ sint bñficiati. Posset m̄ dici q̄ h̄ accipiunt sacri
ordinēs largo mō p̄ oībo ordinib⁹ q̄ idub; tāter sa-

cri sunt. vt nota. xxxii. di. l. sum. Sed vbi bñficiū
nō sufficeret posset hoc exerce. Māz talis nō p̄t
dici bñficiat⁹. ar. c. ii. de trāsl. pla.

Sed qd̄ si cleric⁹ i sacris nō h̄z bñficiū? Rū.
panor. q̄ p̄t hoc officio vti. imo plus dīc Jo. an.
q̄ hoc officiū nō phibet p̄cise clericis; h̄ causatiō
lez p̄ subtractionē bñficij. Et q̄ hoc p̄z q̄ nō p̄t in-
distincte clericis i sacris vñob̄ben hoc officiū. Et
hoc placet pano. vt possit vni si nō h̄z bñficiū; cuz
possit tūc exerceere negotiatiōez honestā.

Quid si cleric⁹ de facto; hoc statuto nō obstante
fecit instrūm. Māquid teneat. Inno. dicit q̄ si fecit
instrūm ante q̄ ei interdicta; tenet. secūdo. Et
p̄t esse rō fm. Jo. an. q̄ interdicto officio; interdi-
cti ei⁹ executio. ar. de appel. c. pastoral. als hec in-
dictio ēēt delusionis. S̄l̄p̄e Jo. an. tenet q̄ sue p̄ce
de infidicio sine nō valere instrūm. Iz p̄uari possit
bñficio. Māneq; q̄ ibi hec sola pena imponit. vñ
alīa innenire nō debem⁹. Pe. de an. ipugnat hoc
dictū Jo. an. q̄ pene appositiō; in actu a iure phib-
ito nō confirmat actū h̄ inhibitionē attentati. vt
notat Bar. in. l. p̄to. ait. ff. de no. op. nū. vñd me-
lior; rō videt fm enī. p̄dicto Jo. an. q̄ annullatio in-
strūm. et p̄ter carentia fideli nō p̄cernit ip̄m cleric⁹
cū; h̄ p̄es q̄b⁹. phibitio nō est facta. Et q̄ hoc forte
nō esset malā distinguē fm enī. q̄ si publice p̄edi-
cta solēniter publicata sit facta interdictio clericis;
ita q̄ potuit verisim̄lē trāslare i noticiā pp̄lī; nō vale-
būt instrūm. als secūdo. sicut obseruat in. p̄digio; cui bo-
noz ad ministratio ē interdicta. vt. l. is cui bonis. ff.
de v̄. ob. Et pano. videt excludere q̄ cleric⁹ aū in-
terdictū si cōscit instrūm. tenet. et quo tolerabāt in
officio rōne publici officij. Si vñ fuit clericis p̄ su-
periorē interdictū; et tūc; aut palāz p̄ publice. et non
valebit instrūmētum; q̄ gesta rōne publici officij
post interdictū sup̄ioris nō tenet; vt in. c. veritatē
de dolo et cōtu. Māc p̄t allegari toleratiā; ex quo
publice em̄ inauit phibitio. Aut interdictū n̄ fuit
publice factū. et tūc tenet in p̄iudicium phibitio vt
possit beneficio p̄uari; vt in. d. c. sicut. Sed gesta
rōne publici officij tenet; salē q̄ adignōrātes. vñd
de hoc s̄. Absolutio. i. et Confessio. iii.

Vtrū tabellio p̄stitutus a laico possit sup̄ ecclē-
siasticis p̄ficere instrūmēta? Rū. Panor. vbi s̄. q̄
sic. Et hoc videt sentire Bar. in. l. i. ff. de of. p̄co.
et in. l. cūctos pp̄lo. L. de sum. tri. vbi firmat no-
tarīū p̄stitutus a p̄ncipe possit cōficere instrūmēta de vo-
lūtate partū in alieno territorio. Idē Bal. in. d. l.
cūctos populos. vbi plus sentit q̄ etiā nō p̄stitu-
tus a p̄ncipe; h̄ p̄ statutū loci; poterit inter subdi-
tos in alieno territorio hoc officiū exerceere; q̄ hoc
officiū notariū qđ p̄t exercei sine iurisdiōe annērā; h̄ est qđ
dīc officiū qđ p̄t exercei sine iurisdiōe t̄line di-
stinctiōe territorij. Idē in notario creato ab impa-
tore; vt possit cōficere instrūmēta in terris ecclie. Idē
tenet do. An. in. c. p̄ venerabilē. q̄ si. sint le. S̄l̄p̄e
Panor. ultra alios adducit tex. in. c. q̄. de vñ. li. vi.
vbi in cā ecclastica seruū public⁹. Et si notariū
laicus stipulat. secūdo adducit. c. cuz dīcet⁹. de si.
instrūm. vbi p̄suētudo p̄tē p̄t dari bāc p̄tēz p̄ficiē
di instrūmēta als nō babēti; cui⁹ instrūmēta faciūt fide-